

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน
และกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

นายสุภฤกษ์ รักชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A NEEDS ANALYSIS OF SCHOOL ADMINISTRATORS' SCHOOL IDENTITY
CONCEPT AND FORMATION PROCESS

Mr.Supparek Ruckchart

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับ
อัตลักษณ์โรงเรียนและกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา

โดย

นายศุภฤกษ์ รักชาติ

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.สุกัญญารัตน์ คงงาม)

ศุภฤกษ์ รักชาติ : การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา. (A NEEDS ANALYSIS OF SCHOOL ADMINISTRATORS' SCHOOL IDENTITY CONCEPT AND FORMATION PROCESS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ.ดร.สุวิมล ว่องวาณิช, 145 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 3) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และ 4) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 569 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณทางไปรษณีย์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ แนวทางการบริหาร และแนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจคลาดเคลื่อนในด้านความสำคัญ และความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนทั้งตามความหมายสากลและตามความหมายที่ สมศ. กำหนด
3. ขั้นตอนการหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนในประเทศไทยมี 4 ขั้นตอนหลักคือ ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ ตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน เปรียบเทียบกับอัตลักษณ์โรงเรียนอื่น และ ลงข้อสรุปเพื่อกำหนดอัตลักษณ์
4. ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนคือขนาดโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้บริหาร และสาเหตุที่ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน คือ การไม่ได้รับข้อมูลจากสื่อ การขาดความใส่ใจของผู้บริหาร และการใช้คำที่กำกวม ไม่สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้บริหาร

ภาควิชา	วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา	จิตวิทยาการวิจัยการศึกษา	ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา	2554	

5383893427: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORD : NEEDS ANALYSIS / SCHOOL IDENTITY

SUPPARERK RUCKCHART : A NEEDS ANALYSIS OF SCHOOL ADMINISTRATORS'
SCHOOL IDENTITY CONCEPT AND FORMATION PROCESS. ADVISOR: PROF.
SUWIMON WONGWANICH, Ph.D., 145 pp.

This thesis has 4 Objectives which are 1) to synthesis school identity concept 2) to analyze administrators' perception of school identity 3) to analyze the process of school identity formation and 4) to analyze needs of administrators' concept of school identity and the causes of it. The sample is 569 school administrators. Data was collected by using a questionnaire through mail. The data was analyzed by using fundamental statistics, independent t-test, One-way ANOVA and Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

This research findings are summarized as follows

1. School identity concept includes the meaning of school identity, importance of school identity, benefit of school identity, school identity management and school identity formation.
2. School administrators have missed concepts about the importance of school identity, the universal meaning and the meaning defined by ONESQA.
3. The process of school identity formation of Thai schools has 4 main sequential processes which are the administrator defines vision and mission, checks for availability, compares identity with other schools and makes a conclusion with stakeholder.
4. There are some factors which might affect school identity concept recognition, including size of school, school's location and education of administrator. In addition, the lack of knowledge resource, neglecting and the ambiguous words also caused misconception.

Department : Educational Research and Psychology Student's Signature.....
Field of Study : Educational Research Methodology Advisor's Signature.....
Academic Year : 2011

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณพ่อแม่ที่สอนสั่ง ตั้งแต่ครั้งยังเป็นเด็กไร้เดียงสา
 ท่านทั้งสองคือคุณแม่กานดา พ่อสัญญาที่รักลูกไม่เสื่อมคลาย
 ตลอดจนครูผู้ประสิทธิ์ประสาท ให้เติบโตเก่งกาจศาสตร์ทั้งหลาย
 ใฝ่อดทนสรรค์สร้างมีวางวาย ให้รู้ดีรู้ชั่วรู้วางตน
 ศาสตราจารย์สุวิมล ว่องวานิช ที่ปรึกษาามิ่งมิตรสัมฤทธิ์ผล
 ทั้งครูสิริพันธ์ ครูดวงกมล ที่ปลูกฝังให้เป็นคนที่สมบูรณ์
 อีกคุณครูอวยพร ครูวรรณีย์ ผู้ย้ำเตือนสิ่งดีมิให้สูญ
 และคณาจารย์ทุกท่านที่เกื้อกูล บันลึงดีให้พอกพูนเสมอมา
 ทั้งยังขอขอบคุณพี่และเพื่อน ที่คอยเตือนให้ใส่ใจในเนื้อหา
 ทั้งคอยให้กำลังใจทุกเวลา ทำให้เห็นคุณค่าในตัวตน
 ศุภลักษณ์น้องสาวอีกคนหนึ่ง ที่คอยเป็นที่พึ่งยามสับสน
 และพี่แพรวงามพรณอีกหนึ่งคน ที่ดูแลตั้งแต่ต้นจนเรื่อยมา
 อีกทั้งพ่อและพี่ชายบุญธรรม ที่แนะนำสิ่งดีที่สรรหา
 และน้องพีวิจัยนอกเวลา ผู้ร่วมปันเสียงฮาเฮร่วมกัน
 อีกพี่น้องเพื่อนสนิทมอซอ ที่ช่วยสร้างช่วยต่อก่อความฝัน
 และพี่พีห้องทะเลเบียนเพียรมุ่งมั่น ไม่เคยหวั่นแม้สร้างเรื่องให้เคืองใจ
 ยังมีอีกหลายนามมิได้เอ่ย แต่ขอให้เขยชิดจิตแจ่มใส
 วิทยานิพนธ์เล่มนี้ที่เป็นไป สำเร็จได้มิใช่เพียงเพราะหนึ่งคน
 ชื่อผมที่จารึกบนปกนั้น เป็นเพียงคนที่บากบั่นหมั่นฝึกฝน
 แต่มิได้ถือเป็นทรัพย์สินส่วนตน เพราะผู้สร้างมีหลายคนดังกล่าวมา
 จึงขอมอบสิ่งนี้ให้เป็นสิน ของส่วนรวมทั้งสิ้นตามปรารถนา
 หวังประโยชน์เกิดต่อชาวประชา ดังที่เกิดแก่ข้าพเจ้าเอ๋ย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับความหมายและประเภทของอัตลักษณ์.....	7
ความหมายของอัตลักษณ์.....	7
ประเภทของอัตลักษณ์.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางสังคม.....	9
แนวคิดอัตลักษณ์ทางองค์การ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	17
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของอัตลักษณ์.....	19
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์และการบริหารอัตลักษณ์.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์.....	25
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	26

หน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	28
ตอนที่ 5 มโนทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.....	28
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	28
หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	39
กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.....	30
ประเภทของวิธีวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.....	31
การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	33
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านแนวคิดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหาร	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การสร้างเครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือ.....	36
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	46
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	59
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนและรูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน.....	75
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ โรงเรียนและปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ โรงเรียน.....	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผลการวิจัย.....	98

	หน้า
ข้อเสนอนะ.....	106
รายการอ้างอิง.....	109
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก.....	114
ภาคผนวก ข.....	116
ภาคผนวก ค.....	118
ภาคผนวก ง.....	120
ภาคผนวก จ.....	137
ภาคผนวก ฉ.....	142
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	ความหมายของอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์องค์การ และ อัตลักษณ์กลุ่ม.....	10
ตารางที่ 2.2	การสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	27
ตารางที่ 3.1	โครงสร้างเนื้อหาและน้ำหนักความสำคัญของแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับ อัตลักษณ์โรงเรียน.....	38
ตารางที่ 3.2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในการทดลองใช้เครื่องมือ.....	40
ตารางที่ 3.3	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในการวิจัย.....	40
ตารางที่ 3.4	อัตราการตอบกลับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ตารางที่ 3.5	ช่วงคะแนนและน้ำหนักคะแนนของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ โรงเรียนในแต่ละด้าน.....	42
ตารางที่ 3.6	ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด จากการตัดสินใจ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	44
ตารางที่ 4.1	ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	47
ตารางที่ 4.2	การสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	58
ตารางที่ 4.3	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและอายุ.....	59
ตารางที่ 4.4	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน.....	60
ตารางที่ 4.5	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและระดับการศึกษาสูงสุด.....	60
ตารางที่ 4.6	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา.....	61
ตารางที่ 4.7	ความเชี่ยวชาญของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	62
ตารางที่ 4.8	ความสนใจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	63
ตารางที่ 4.9	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน.....	64
ตารางที่ 4.10	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งและเขตพื้นที่ชุมชนของโรงเรียน.....	64
ตารางที่ 4.11	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียนและระดับชั้นที่เปิดสอน.....	65

หน้า

ตารางที่ 4.12	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียนและปรัชญาความเชื่อตามแนวคิด ศาสนาเมื่อเริ่มก่อตั้งโรงเรียน.....	66
ตารางที่ 4.13	ปัญหาและการสนับสนุนด้านต่างๆของชุมชนรอบข้างโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่าง ปฏิบัติงานจำแนกตามสังกัดโรงเรียน.....	66
ตารางที่ 4.14	ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามนิยาม ที่ใช้ตรวจ.....	68
ตารางที่ 4.15	ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน.....	69
ตารางที่ 4.16	ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน.....	69
ตารางที่ 4.17	ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน.....	70
ตารางที่ 4.18	ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน.....	71
ตารางที่ 4.19	ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน.....	72
ตารางที่ 4.20	คะแนนด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้.....	73
ตารางที่ 4.21	คะแนนรวมด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้.....	73
ตารางที่ 4.22	ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยสรุปรวม.....	74
ตารางที่ 4.23	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับ อัตลักษณ์โรงเรียน.....	75
ตารางที่ 4.24	ลักษณะของอัตลักษณ์โรงเรียนจำแนกตามสังกัดโรงเรียน.....	76
ตารางที่ 4.25	ปัจจัยในการการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามสังกัดโรงเรียน.....	77
ตารางที่ 4.26	จำนวนโรงเรียนที่เคยมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ และสาเหตุที่เปลี่ยนแปลง อัตลักษณ์จำแนกตามสังกัดโรงเรียน.....	78
ตารางที่ 4.27	จำนวนผู้ปฏิบัติจำแนกตามขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน.....	79
ตารางที่ 4.28	ระดับการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดอัตลักษณ์ โรงเรียนจำแนกตามขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์.....	80
ตารางที่ 4.29	จำนวนผู้ปฏิบัติ จำแนกตามรูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์.....	82
ตารางที่ 4.30	ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน.....	83

หน้า

ตารางที่ 4.31	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ.....	84
ตารางที่ 4.32	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในแต่ละด้านจำแนกตามการศึกษาสูงสุด.....	85
ตารางที่ 4.33	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในแต่ละด้านจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน.....	86
ตารางที่ 4.34	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในแต่ละด้านจำแนกตามสังกัดโรงเรียน.....	87
ตารางที่ 4.35	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในแต่ละด้านจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	89
ตารางที่ 4.36	การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์.....	94

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1	ขอบเขตของอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์องค์กรและอัตลักษณ์กลุ่ม.....	11
แผนภาพที่ 2.2	ลักษณะของอัตลักษณ์.....	12
แผนภาพที่ 2.3	ความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์บุคคล อัตลักษณ์กลุ่มและอัตลักษณ์องค์กร.....	15
แผนภาพที่ 2.4	โครงสร้างของอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท.....	16
แผนภาพที่ 2.5	ความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์องค์กรและภาพลักษณ์ขององค์กร.....	18
แผนภาพที่ 2.6	โครงสร้างและองค์ประกอบของภาพลักษณ์โรงเรียน.....	19
แผนภาพที่ 2.7	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลทั่วไป.....	19
แผนภาพที่ 2.8	องค์ประกอบของชื่อเสียงกลุ่มบริษัท.....	20
แผนภาพที่ 2.9	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์องค์กรและความเชื่อมั่นต่อองค์กร.....	20
แผนภาพที่ 2.10	ผลของอัตลักษณ์ที่มีต่อความสนใจจากบุคคลทั่วไป.....	21
แผนภาพที่ 2.11	โมเดลการยอมรับอัตลักษณ์ขององค์กร.....	21
แผนภาพที่ 2.12	โมเดลการเกิดชื่อเสียงขององค์กร.....	22
แผนภาพที่ 2.13	โมเดลขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์.....	23
แผนภาพที่ 2.14	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของอัตลักษณ์องค์กร.....	24
แผนภาพที่ 4.1	ร้อยละของผู้ได้คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในช่วงต่างๆ....	75
แผนภาพที่ 4.2	รูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน.....	81

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานนอกจากจะต้องมีการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามคุณภาพที่ได้กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาแล้ว ยังต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานเฉพาะของแต่ละสถานศึกษาอีกด้วย ในการประเมินสถานภาพสถานศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ โดยกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาแบบ 14++ นั่นคือ 14 มาตรฐานหลักตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด 14 มาตรฐาน และมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมตามนโยบายต้นสังกัด รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษาตามความต้องการของชุมชน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2546) อ้างถึงใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) [สมศ.], (2547) ซึ่งถึงแม้ว่าในการประกันคุณภาพรอบที่หนึ่งและรอบที่สองจะไม่มี การประเมินมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายนอก แต่ สมศ. ได้มีการเพิ่มการประเมินการประเมินผลการดำเนินการตามอัตลักษณ์โรงเรียนในการประกันคุณภาพรอบที่สาม ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งหันมาตื่นตัวและให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

การศึกษาเรื่องตัวตน หรืออัตลักษณ์นั้นแม้ว่าจะมีการศึกษามาเป็นเวลายาวนานและแพร่หลายในหลากหลายสาขาวิชา แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะให้คำนิยามที่ชัดเจนสำหรับความหมายของอัตลักษณ์ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการตื่นตัวและมีการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์มากขึ้น ทำให้มีกรอบแนวคิดทฤษฎีและข้อค้นพบมากขึ้น แต่ความรู้ที่ค้นพบขึ้นใหม่นั้นก็ยังแบ่งออกเป็นกลุ่มตามความคิดเห็นของนักวิชาการ (Cornelissen et al., 2007) จึงเป็นเรื่องยากที่จะระบุแนวคิดที่ชัดเจนในการศึกษาอัตลักษณ์ และหาแนวทางในการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ รวมไปถึงการวัดและประเมินคุณค่าของอัตลักษณ์ในทุกบริบท

การศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ความแตกต่างของสังคมภายในโรงเรียน โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างอัตลักษณ์ส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน อาทิ เชื้อชาติ เพศ ศาสนาของนักเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประเด็น

ต่างๆที่หลากหลาย แต่ในด้านการศึกษาอัตลักษณ์โรงเรียนในลักษณะของความเป็นองค์การนั้น ยังมีไม่มีการศึกษาอย่างแพร่หลาย

การศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ขององค์การ มีแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายอัตลักษณ์องค์การ ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายคือ แนวคิดอัตลักษณ์องค์การ (Organization Identity) แต่แนวคิดนี้ก็มี ข้อจำกัดหลายประการ เช่นเดียวกับแนวคิดอัตลักษณ์โดยทั่วไปนั่นคือไม่สามารถหาข้อตกลง เกี่ยวกับนิยามของอัตลักษณ์องค์การที่ชัดเจนได้ (Link and Ka-Wai, 2012) นอกจากนั้นแล้ว การศึกษาในเชิงประจักษ์นั้นยังมีการศึกษาน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในรูปแบบของ กรณีศึกษาซึ่งทำให้ได้ข้อค้นพบที่จำเพาะกับบริบทที่ศึกษานั้น ข้อค้นพบเกี่ยวกับอัตลักษณ์ใน รูปแบบที่มีความเป็นสากลยังมีอยู่อย่างจำกัด (Alverson and Empson, 2006)

อีกแนวคิดหนึ่งที่มีการใช้อธิบายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ขององค์การในแง่มุมมองของการแข่งขัน คือแนวคิดอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท (Corporate Identity) ซึ่งมีความใกล้เคียงกับอัตลักษณ์องค์การ ค่อนข้างมาก และมักจะมีการให้ความหมายซ้อนทับกัน อีกทั้งการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และการศึกษาเชิงประจักษ์ส่วนใหญ่จะพบในงานวิจัยเกี่ยวกับทางธุรกิจ (Cornelissen et al., 2007) ซึ่งในบางบริบทนั้นอาจจะไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในบริบทของอัตลักษณ์โรงเรียนมากนัก ทำให้ขอบเขตของความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนคลุมเคลือมากยิ่งขึ้น

เมื่อมองในแง่มุมมองของความสำคัญแล้ว อัตลักษณ์มีความสำคัญกับองค์การเป็นอย่างมาก ในเชิงธุรกิจ การบริหารจัดการอัตลักษณ์ที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของสิ่งแวดล้อม ทั้งปัจจัยภายใน และภายนอก การตัดสินใจที่ผิดพลาดของผู้บริหาร หรือการไม่รับรู้อัตลักษณ์ของสมาชิกใน องค์การสามารถนำไปสู่การเสียโอกาสและความล้มเหลวทางธุรกิจได้ ดังเช่น Mark Morgan et al. (2009) ได้ยกตัวอย่างการตัดสินใจในการกำหนดอัตลักษณ์ทางธุรกิจที่จะส่งผลกระทบต่อฐานะ ตามมา ดังเช่นบริษัท Western Union ที่ปฏิเสธข้อเสนอเกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรศัพท์ในปี 1876 เพราะมองว่าอัตลักษณ์ของบริษัทคือการให้บริการทางโทรเลข ซึ่งส่งผลต่อองค์กรเป็นอย่างมาก

ในทางการศึกษา การกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนนั้นก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนอย่างชัดเจน แต่ก็มี งานวิจัยกลุ่มหนึ่งที่ระบุถึงผลของอัตลักษณ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นที่มีต่อองค์การ (Trust) และความ ผูกพันต่อองค์การ (Commitment) (Puusa and Tolvanen, 2006) นอกจากนั้นแล้วอัตลักษณ์ ของโรงเรียนควรเป็นปัจจัยหนึ่งที่ถูกปกครองควรจะพิจารณาในการเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน รวมทั้งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานของครูในสถานศึกษาอีกด้วย (Tam and Kwan, 2011)

การที่ สมศ. กำหนดให้มีการประเมินภายนอกรอบสามโดยมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้าน
 อัตลักษณ์โรงเรียนด้วย จึงเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากสถานศึกษาที่มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไปควร
 ได้รับการประเมินสถานศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์โรงเรียนนั้น ๆ การประเมิน
 อัตลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดการกำหนด
 อัตลักษณ์ของโรงเรียน และโรงเรียนเองก็ต้องเข้าใจว่าจะกำหนดอัตลักษณ์ของตนเองอย่างไร
 และมีแนวทางในการพัฒนาอัตลักษณ์ของโรงเรียนอย่างไร เพราะหากการกำหนดอัตลักษณ์ของ
 โรงเรียนไม่ได้เกิดจากความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือเกิดจากความเข้าใจผิดของผู้เกี่ยวข้อง ย่อมส่งผล
 ต่อทิศทางการพัฒนาโรงเรียน และส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของโรงเรียนตามอัตลักษณ์ หาก
 การประเมินมีความคลาดเคลื่อน ย่อมส่งผลกระทบต่ออีกหลายด้านไม่ว่าจะจะเป็นผลที่มีต่อการกำหนด
 ทิศทางการศึกษาของประเทศ ผลที่มีต่อความน่าเชื่อถือของสถาบันที่ทำหน้าที่ในการประกัน
 คุณภาพ รวมไปถึงการผลักดันให้มีการสร้างอัตลักษณ์ของโรงเรียนต่อไป

ผู้ที่มีบทบาทในการเป็นผู้นำในการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนและกำหนดทิศทางการ
 พัฒนาของโรงเรียนคือผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
 กับอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นย่อมจะส่งผลกระทบต่อโรงเรียนนั้นๆ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมี
 แนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารของหน่วยงาน
 ต้นสังกัด รวมทั้งมีแนวทางในการกำหนดและพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อให้
 เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาด้านความต้องการจำเป็นนั้น เป็นการศึกษาเพื่อวัดสภาพความเป็นจริง
 เปรียบเทียบกับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของระดับความแตกต่าง
 ระหว่างสภาพทั้งสอง ซึ่งเมื่อนำมาใช้ในการศึกษาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจะ
 สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
 ทั้งประเทศได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของ
 อัตลักษณ์โรงเรียน รวมทั้งกระบวนการในการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน พร้อมทั้งสำรวจ
 ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวของผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทย และวิเคราะห์ความ
 ต้องการจำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบ
 ซึ่งอาจจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเพิ่มเติมและการวางแผนการจัดการทางด้าน
 นโยบายได้ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมีความหมายว่าอย่างไร มีความสำคัญประโยชน์ แนวทางการกำหนด และแนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนอย่างไร
2. ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนเป็นอย่างไร
3. รูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนมีกี่แบบ แต่ละแบบเป็นอย่างไร
4. ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทยเป็นอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเข้าใจดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเด็นนิยามความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และแนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน
2. เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน
4. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทย จาก 3 สังกัดโรงเรียน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานการศึกษาเทศบาล

2. ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ศึกษาจากการศึกษาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่ามีตัวแปรที่เป็นแนวคิดพื้นฐานที่มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการบริหารอัตลักษณ์ในโรงเรียน ได้แก่ 1) ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน 2) ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน 3) ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน 4) การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน 5) การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน

3. การกำหนดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนการกำหนดความต้องการจำเป็น (needs identification) และการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs analysis) โดย

วิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีแบบผสม โดยมีทั้งวิธีวิจัยเชิงสำรวจและการใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยประกอบด้วย 6 ประเด็น คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน และการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

อัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะ แนวทางบริหาร จัดการ การดำเนินการของโรงเรียน ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่โรงเรียนมุ่งหวังว่าจะเกิดขึ้น และสิ่งที่โรงเรียนมุ่งหวังว่าจะดำเนินการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของโรงเรียน โดยจำแนกความหมายตามการกำหนดดังนี้

ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล หมายถึง ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมาย ที่ สมศ. กำหนด หมายถึง ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนที่กำหนดใช้การประเมินเพื่อประกันคุณภาพสถานศึกษาภายนอกครั้งที่สาม โดยสำนักงานรับรองคุณภาพมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับนิยามความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ การกำหนด การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน และการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้

ขนาดโรงเรียน หมายถึง จำนวนนักเรียนภายในโรงเรียนโดยจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ 1) **โรงเรียนขนาดใหญ่** หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 1500 คน 2) **โรงเรียนขนาดกลาง**

หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 ถึง 1500 คน และ 3) **โรงเรียนขนาดเล็ก** หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประโยชน์ที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้คือทำให้ทราบแนวคิดเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ แนวทางการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการวางแผนเพื่อการพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียน การประเมินอัตลักษณ์โรงเรียน รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา และอ้างอิงในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

2. การศึกษาในครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางการจัดการ บริหารสถานศึกษา ในด้านอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งสามารถใช้ในการระบุสภาพปัจจุบัน ความต้องการในการพัฒนา และการวางแผนเชิงนโยบายในการป้องกัน แก้ไข รวมถึงปฏิรูปการศึกษาในภาพรวมของประเทศ

3. การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมวิธีที่ผนวกเอาวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามในการสำรวจ เพื่อมุ่งตอบคำถามการวิจัยในภาพรวม ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาและพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยในลักษณะที่สอดคล้องกันได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเด็นนิยามความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน แนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และแนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน 2) วิเคราะห์ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย 3) วิเคราะห์ขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน 4) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับความหมายและประเภทของอัตลักษณ์

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของอัตลักษณ์

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์และการบริหารอัตลักษณ์

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 5 มโนทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับความหมายและประเภทของอัตลักษณ์

ความหมายของอัตลักษณ์

อัตลักษณ์ หมายถึง คุณสมบัติของบุคคลหรือสิ่งของ ที่แสดงออก รับรู้ หรือรู้ตัว ว่าตัวบุคคลหรือสิ่งนั้นเป็นอย่างไร มีลักษณะอย่างไร มีวิถีชีวิต พฤติกรรม ความคิด ความเชื่อ ลักษณะนิสัย เป็นอย่างไร บุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆอาจมีอัตลักษณ์ที่หลากหลาย โดยการแสดงออกทางสถานะของบุคคล ตำแหน่ง เพศสภาพ เชื้อชาติ ฯลฯ เรียกว่าเป็นอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Individual Identity) ส่วนการแสดงออกทางพฤติกรรม ประเพณี วัฒนธรรม สัญลักษณ์ เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ที่เข้าใจร่วมกัน เรียกว่าเป็นอัตลักษณ์ทางสังคม

คำว่าอัตลักษณ์นั้น มีความหมายว่าสมบัติเฉพาะตัว ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษคือ Identity หมายถึงผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, ออนไลน์)

ในมุมมองทางจิตวิทยา และมนุษยวิทยา จะมองอัตลักษณ์ในด้านของความเป็นปัจเจกส่วนบุคคล คือเกิดจากกระบวนการทางสมองหรือเกิดจากการเลี้ยงดู ในขณะที่ทางสังคมวิทยาจะมองว่าอัตลักษณ์เป็นผลผลิตทางสังคม ซึ่งทำให้เกิดทฤษฎีย่อยในสาขาสังคมวิทยาคือทฤษฎีอัตลักษณ์องค์กร ซึ่งสามารถอธิบายความหมายของอัตลักษณ์ของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ในการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์นั้น มีการศึกษาแยกย่อยในหลายแขนง อาทิ สาขาวิชาจิตวิทยา สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งแต่ละสาขาได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ที่คล้ายคลึงกัน โดยระบุจุดเน้นที่แตกต่างกันดังนี้

Oxford Dictionary (2010) ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ (Identity) ว่าเป็น ความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นอยู่

Erikson (1970) ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ในเชิงจิตวิทยาว่าเป็นคุณลักษณะที่บุคคลรับรู้ หรือสังเกตได้ มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อในความเหมือนและความต่อเนื่องของโลกทัศน์

Albert and Western (1985) ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ในเชิงสังคมศาสตร์ว่าเป็นลักษณะประจำตัว ที่มีลักษณะเด่น ความมั่นคง และมีความเป็นศูนย์กลาง

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าอัตลักษณ์มีจุดร่วมกันคือเป็นคุณลักษณะของบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มีความโดดเด่น มั่นคง และมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกับโลกทัศน์

ประเภทของอัตลักษณ์

อัตลักษณ์สามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก โดยอภิญญา เฟื่องฟูสกุล (2546) ได้ศึกษาแนวคิดที่ว่าอัตลักษณ์นั้น และอธิบายว่าอัตลักษณ์นั้นนอกจากจะเป็นสิ่งที่มีอยู่ในบุคคลแล้ว เมื่อบุคคลมาอยู่รวมเป็นสังคมยังส่งผลให้เกิดอัตลักษณ์ทางสังคมที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะ และไม่ได้เป็นผลรวมจากอัตลักษณ์ของปัจเจกในสังคม อัตลักษณ์ในเบื้องต้นจึงสามารถแบ่งได้เป็นอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Individual Identity) ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาและอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) ตามแนวคิดของนักสังคมวิทยา

อภิญญา เฟื่องฟูสกุล (2546) กล่าวว่า อัตลักษณ์จำแนกออกเป็นสองส่วนคืออัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์ทางสังคม โดยในส่วนของอัตลักษณ์บุคคลนั้น Goffman จำแนกเป็นสิ่งที่ปัจเจกมองตนเองว่าเป็น ego identity ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Erik Ericson ส่วนภาพของปัจเจกในสายตาของผู้อื่นนั้น เรียกว่าเป็น personal identity ในด้านอัตลักษณ์ทางสังคม (Social

Identity) คือกระบวนการแจกแจงระบุอัตลักษณ์ส่วนบุคคลโดยสังคมเป็นผู้กำหนด จึงทำให้ อัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์ทางสังคมมีการซ้อนทับกันอยู่ Goffman ได้จำแนกอัตลักษณ์ทางสังคมออกเป็นสองส่วนคือสิ่งที่สังคมเรียกร้องหรือคาดหวังจากปัจเจกบุคคล เรียกว่า Virtual Identity และสิ่งที่ป็นอัตลักษณ์ที่แท้จริงของบุคคลคนนั้น เรียกว่า Actual Identity

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตลักษณ์สามารถแบ่งประเภทได้ โดยแบ่งตามระดับของ อัตลักษณ์ได้เป็น อัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Individual Identity) และอัตลักษณ์ของสังคม (Social Identity) และแบ่งตามมุมมองของอัตลักษณ์ได้เป็น อัตลักษณ์ตามมุมมองของบุคคลนั้น (Ego Identity) และอัตลักษณ์ตามมุมมองของบุคคลอื่น (Personal Identity) และแบ่งตามความคาดหวังของสังคมได้เป็น อัตลักษณ์ที่สังคมเรียกร้องจากบุคคลนั้นๆ (Virtual Identity) และ อัตลักษณ์ที่เป็นจริงของบุคคลนั้นๆ (Actual Identity)

แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางสังคม

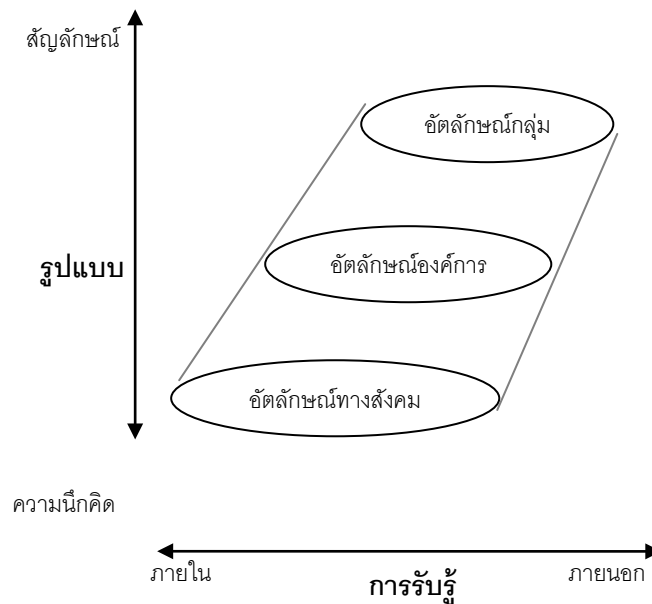
เมื่อกล่าวถึงอัตลักษณ์ในบริบททางสังคมนั้น มีลักษณะอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องอยู่สามประเภทคืออัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) อัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) และอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท (Corporate Identity) Cornellißen และคณะ (2007) กล่าวว่ามีความเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์อย่างกว้างขวางทำให้มีการให้คำจำกัดความ มุมมองและขอบเขตของ อัตลักษณ์แตกต่างกันอย่างหลากหลาย ซึ่งการใช้ความหมายในบริบทของอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์องค์กร และอัตลักษณ์กลุ่ม นั้นอาจจะมีความแตกต่างกันตามแต่เนื้อหาที่อ้างอิงถึงในบทความ การวิจัยแต่ละเรื่อง ซึ่งจากการสังเคราะห์เอกสาร Cornellißen และคณะได้สรุปความหมายของอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์องค์กร และอัตลักษณ์กลุ่ม โดยให้ความหมาย 2 ระดับคือ ระดับปฐมภูมิ เป็นความหมายที่มีการใช้ในวงกว้าง และความหมายทุติยภูมิ เป็นความหมายที่มีการใช้แต่กล่าวถึงน้อยกว่า ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2.1 ความหมายของอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์องค์การและอัตลักษณ์กลุ่ม (Cornellissen et al., 2007)

โครงสร้างคำ	ความหมายปฐมภูมิ	ความหมายทุติยภูมิ	ตัวอย่าง 1) ความหมายปฐมภูมิ 2) ความหมายทุติยภูมิ
Social Identity	การรับรู้ของปัจเจกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม โดยมีอารมณ์และความรู้สึกพึงพอใจในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม	การรับรู้ตัวตนของกลุ่มร่วมกันโดยสมาชิกที่อยู่ในองค์การนั้นๆ (บางบริบทรวมถึงคนนอกองค์การด้วย)	1) ฉันภูมิใจที่อยู่ในกลุ่ม X 2) ในฐานะผู้จัดการ เราทำได้ดีในเรื่อง A แต่แย่ในเรื่อง B
Organizational Identity	การรับรู้ตัวตนขององค์การร่วมกันโดยสมาชิกที่อยู่ในองค์การนั้นๆ (บางบริบทรวมถึงคนนอกองค์การด้วย)	การรับรู้ของปัจเจกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ โดยมีอารมณ์และความรู้สึกพึงพอใจในการเป็นสมาชิกขององค์การนั้น	1) หน่วยงาน X ทำงานได้ดีด้าน C แต่แย่ในด้าน D 2) ฉันภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน X
Corporate Identity	ภาพลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นที่กลุ่มนำเสนอต่อสาธารณะถึงความเกี่ยวข้องกับสิ่งๆนั้น	การรับรู้ตัวตนของกลุ่มบริษัทร่วมกันโดยสมาชิกที่อยู่ในองค์การนั้นๆ (บางบริบทรวมถึงคนนอกองค์การด้วย)	1) ธนาคาร X โดดเด่นในด้าน E 2) ธนาคาร X โดดเด่นในด้าน E แต่แย่ในด้าน F

นอกจากนั้นแล้ว Cornellissen และคณะ (2007) ยังได้ทำการวิเคราะห์ขอบเขตของอัตลักษณ์แต่ละรูปแบบ ในสองมิติ คือ มิติของรูปแบบ และมิติของการรับรู้ โดยอธิบายว่าอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) มักถูกนำไปใช้ในการอธิบายสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ (internal) และความนึกคิด (cognitive) โดยมีจุดเน้นอยู่ที่อัตลักษณ์ของกระบวนการ (processes) ในขณะที่อัตลักษณ์กลุ่ม (corporate identity) มักจะกล่าวถึงในบริบทของสัญลักษณ์ (symbolic) และสิ่งที่อยู่ภายนอกจิตใจ (external) โดยมีจุดเน้นอยู่ที่อัตลักษณ์ของผลผลิต (products) และอัตลักษณ์องค์การมักจะกล่าวถึงในบริบทที่อยู่ตรงกลางระหว่างอัตลักษณ์ทางสังคมและอัตลักษณ์กลุ่ม และมักจะพยายามระบุรูปแบบ (patterning) ของความหมายระหว่างลักษณะ

ภายในและลักษณะภายนอก โดยขอบเขตของอัตลักษณ์ทั้งสามลักษณะแสดงได้ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพ 2.1 ขอบเขตของอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์องค์กร และอัตลักษณ์กลุ่ม ดัดแปลงจาก Cornellissen et al. (2007)

Alvesson and Empson (2006) ได้ทำการศึกษาอัตลักษณ์องค์กร และอธิบายว่ามุมมองในการมองอัตลักษณ์องค์กรนั้นสามารถมองได้ใน 4 มิติ คือ

- 1) เนื้อหาสาระของงาน
- 2) การบริหารและความรู้สึกเป็นสมาชิกขององค์กร
- 3) การปรับบุคลิกภาพส่วนบุคคล
- 4) ภาพลักษณ์ภายนอก

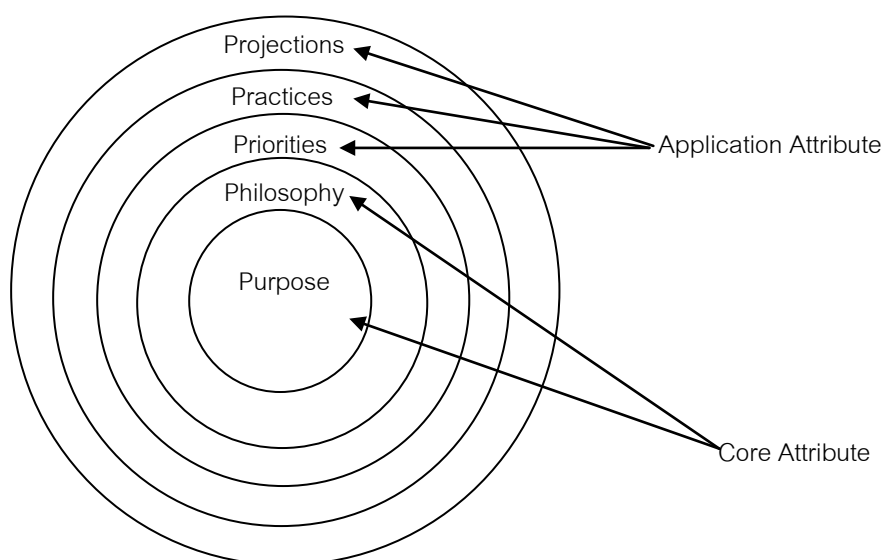
จากการศึกษาของ Cornellissen และคณะ และ Alvesson และ Empson จะสามารถพิจารณาเห็นจุดร่วมกันอยู่คือในองค์กรนั้นจะต้องมีอัตลักษณ์ภายในองค์กรที่เป็นแกนในการขับเคลื่อน ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับความหมายของอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) และภาพลักษณ์ที่นำเสนอต่อบุคคลภายนอก ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับอัตลักษณ์กลุ่ม (Corporate Identity)

แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity)

Margolis and Hansen (2011) กล่าวว่าการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์องค์กรนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในทางทฤษฎี ซึ่งในระยะหลังได้มีการศึกษาในเชิงประจักษ์มากขึ้น โดยอิงอยู่บนพื้นฐานแนวคิดของ Albert and Whetten (1985) ที่ระบุว่าเกณฑ์ที่จำเป็นสำหรับอัตลักษณ์องค์กร 3 อย่างคือ ลักษณะหลัก (Central character) จุดเด่น (Distinctiveness) และการคงอยู่ (Temporal Continuity)

จากการศึกษาเพิ่มเติมโดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จากพนักงานบริษัทที่ทำงานเกี่ยวกับสายการบิน Margolis and Hansen ได้แบ่งลักษณะของอัตลักษณ์ออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มลักษณะหลัก (Core attribute) ซึ่งอธิบายถึงจุดมุ่งหมายขององค์กร และกลุ่มลักษณะประยุกต์ (Application attribute) ที่ไม่ได้อธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายขององค์กร แต่แสดงเป็นการกระทำที่ถึงจุดมุ่งหมายขององค์กร

ในกลุ่มลักษณะหลัก (Core attribute) ได้มีการแบ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ จุดมุ่งหมาย (Purpose) และ ปรัชญา (Philosophy) โดยองค์ประกอบย่อยทั้งสองสามารถอธิบายเกณฑ์ที่จำเป็นของอัตลักษณ์องค์กรตามแนวคิดของ Albert and Whetten ได้ และในกลุ่มลักษณะประยุกต์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ สิทธิและหน้าที่ (Priorities) หลักปฏิบัติ (Practices) และการนำเสนอภาพลักษณ์ (Projections) โดยกลุ่มอัตลักษณ์ในการทำงานไม่มีลักษณะตามเกณฑ์ของ Albert and Whetten ครบถ้วน

แผนภาพ 2.2 ลักษณะของอัตลักษณ์ (Margolis and Hansen, 2011)

Margolis และ Hensen (2011) ได้อธิบายความหมายของลักษณะของอัตลักษณ์ไว้ดังนี้

1. ลักษณะหลัก ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย และ ปรัชญา ซึ่งลักษณะหลักนี้เป็นแก่นขององค์การที่ทำให้เกิดเอกลักษณ์ และมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับการปฏิบัติตนของสมาชิกในองค์การ อัตลักษณ์องค์การอาจมีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ แต่โดยพื้นฐานของลักษณะหลักนั้นจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก การเปลี่ยนแปลงลักษณะหลักของอัตลักษณ์องค์การในทั้งสององค์ประกอบย่อหมายถึงการเปลี่ยนแปลงเป็นองค์การอื่น การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ขององค์การสามารถระบุได้โดยความรู้สึกของสมาชิกขององค์การที่มีต่อจุดมุ่งหมายและปรัชญาขององค์การ

1) จุดมุ่งหมาย หมายถึง เหตุผล ความสำคัญ ที่ทำให้องค์การมีตัวตนอยู่ ซึ่งมีความสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างงานและตัวตนของสมาชิกแต่ละคน การประกาศจุดมุ่งหมาย (Purpose Statement) มักจะใช้ถ้อยคำที่กระชับแต่มีความหมายกว้าง ซึ่งมักจะระบุอยู่ในพันธกิจขององค์การ (Mission Statement) โดยแนวทางในการระบุพันธกิจขององค์การนั้นอาจแตกต่างกันไป โดยอาจประกอบด้วยผลผลิต การให้บริการ รวมไปถึงกลุ่มเป้าหมาย จุดมุ่งหมายขององค์การเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้องค์การมีความโดดเด่นได้ แต่องค์การจะมีความโดดเด่นจากการผสมผสานระหว่างจุดมุ่งหมายและปรัชญาขององค์การ

2) ปรัชญา หมายถึง สาเหตุที่ทำให้สมาชิกในองค์การทำงานของตนเองในลักษณะที่โดดเด่น โดยระบุถึงกรอบในการทำงานของสมาชิกในองค์การและทำให้องค์การมีเอกลักษณ์ ปรัชญาและจุดมุ่งหมายมีความเกี่ยวข้องกับความคิดต่อองค์การ

2. ลักษณะประยุกต์ ประกอบด้วยสิทธิและหน้าที่ หลักปฏิบัติ และการนำเสนอภาพลักษณ์ ซึ่งมักจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่เข้ามากระทบ การเปลี่ยนแปลงลักษณะประยุกต์โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะหลักมากนัก ยังคงสามารถกล่าวได้ว่าองค์การนั้นยังคงอัตลักษณ์เดิมเอาไว้อยู่

1) สิทธิและหน้าที่ หมายถึง แนวทางในการกระจายภาระหน้าที่ตามจุดมุ่งหมายและปรัชญาขององค์การ สิทธิและหน้าที่มีความเกี่ยวข้องต่อการกำหนดหลักปฏิบัติและการนำเสนอภาพลักษณ์ขององค์การเป็นอย่างมาก เพราะเป็นตัวเชื่อมระหว่างองค์ประกอบข้างต้นกับองค์ประกอบหลักขององค์การ สิทธิและหน้าที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับองค์การ และย่อมส่งผลต่อหลักปฏิบัติและการนำเสนอภาพลักษณ์ขององค์การในขณะเดียวกัน

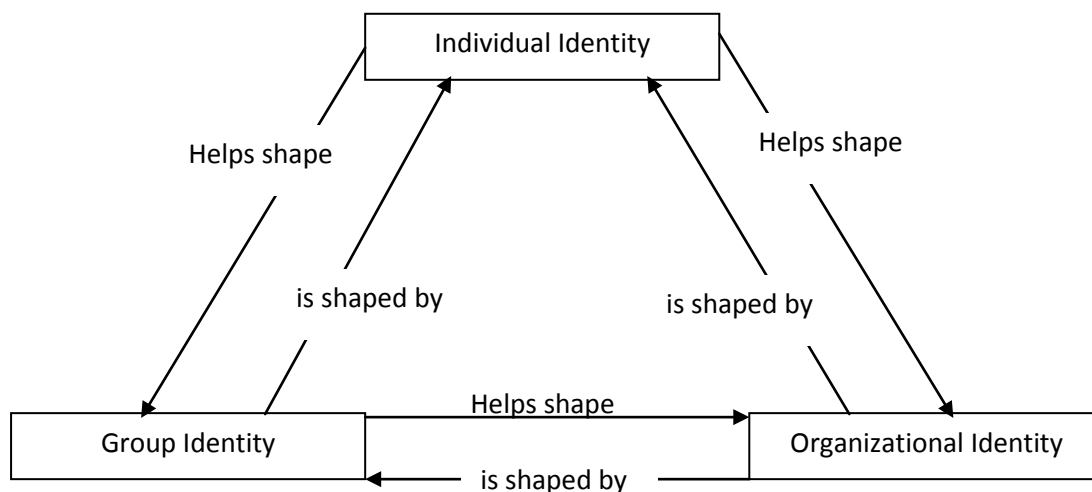
2) หลักปฏิบัติ หมายถึง ระบบภายใน กระบวนการ ผลผลิต กลุ่มเป้าหมาย รวมไปถึงแหล่งทุนขององค์กร หลักปฏิบัติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เพื่อให้องค์กรอยู่รอดได้ หลักปฏิบัติขององค์กรอาจมีความโดดเด่นแตกต่างจากองค์กรอื่นหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลักขององค์กรและปัจจัยภายนอกที่มากระทบ

3) การนำเสนอภาพลักษณ์ คือ ภาพที่องค์กรปรากฏต่อสาธารณชน เช่น โลโก้ ชื่อวิธีการให้บริการ ลักษณะของสถานที่ทำงาน การคัดเลือกบุคลากร การนำเสนอภาพลักษณ์เพื่อให้สาธารณชนเชื่อในสิ่งที่องค์กรต้องการ ซึ่งอาจมีผลต่อความรู้สึกของสมาชิกในองค์กร ภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นการนำเสนอองค์ประกอบหลักของอัตลักษณ์องค์กร และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

Hatch (1997) ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) ว่า หมายถึงความเข้าใจของสมาชิกในองค์กร ความรู้สึก ความคิดเกี่ยวข้อขององค์กรในภาพรวมเกี่ยวกับจุดเด่น คุณค่า และลักษณะขององค์กร ซึ่งแตกต่างจากอัตลักษณ์กลุ่ม (Corporate Identity) ตรงที่อัตลักษณ์กลุ่มจะเน้นในเรื่องของภาพลักษณ์ขององค์กร และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก ผ่านทางผลผลิต การสื่อสาร พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่อัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) จะเน้นในด้านของความสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์กรกับองค์กร เช่น ความผูกพันต่อองค์กร และการรับรู้ถึงตัวตน ลักษณะขององค์กร แต่อัตลักษณ์ทั้งสองรูปแบบมีจุดร่วมกันคืออธิบายถึงว่าองค์กรนั้นคืออะไร และมีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กรอย่างชัดเจน

อัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) เป็นรากฐานขององค์กรที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของสัญลักษณ์ภายในองค์กร (Organizational internal symbol) โดยวัฒนธรรมองค์กรนั้นจัดเป็นโครงสร้างของอัตลักษณ์กลุ่มอย่างหนึ่งและถูกสื่อสารต่อสมาชิกขององค์กรผ่านทางผู้นำระดับสูง จากนั้นจึงถูกตีความและแสดงออกผ่านทางสมาชิกขององค์กรทุกระดับ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงออกคือ รูปแบบวัฒนธรรมองค์กร ประสบการณ์การทำงาน และอิทธิพลจากสังคมภายนอกองค์กร ดังนั้น อัตลักษณ์องค์กรจึงถูกพัฒนามาจากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์กรและอิทธิพลจากผู้บริหารระดับสูง นอกจากนั้นแล้วภาพลักษณ์ขององค์กรยังมีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ขององค์กรอย่างสูง

Puusa (2006) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์บุคคล อัตลักษณ์กลุ่ม และอัตลักษณ์องค์กร โดยได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทั้ง 3 ประเภทดังนี้

ภาพ 2.3 ความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์บุคคล อัตลักษณ์กลุ่ม และอัตลักษณ์องค์กร (Puusa, 2006)

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์องค์กรมีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์บุคคลและอัตลักษณ์กลุ่มภายในองค์กร ในขณะที่เดียวกันอัตลักษณ์บุคคล และอัตลักษณ์กลุ่มก็มีส่วนในการร่วมสร้างอัตลักษณ์องค์กรด้วยเช่นกัน

แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท (Corporate Identity)

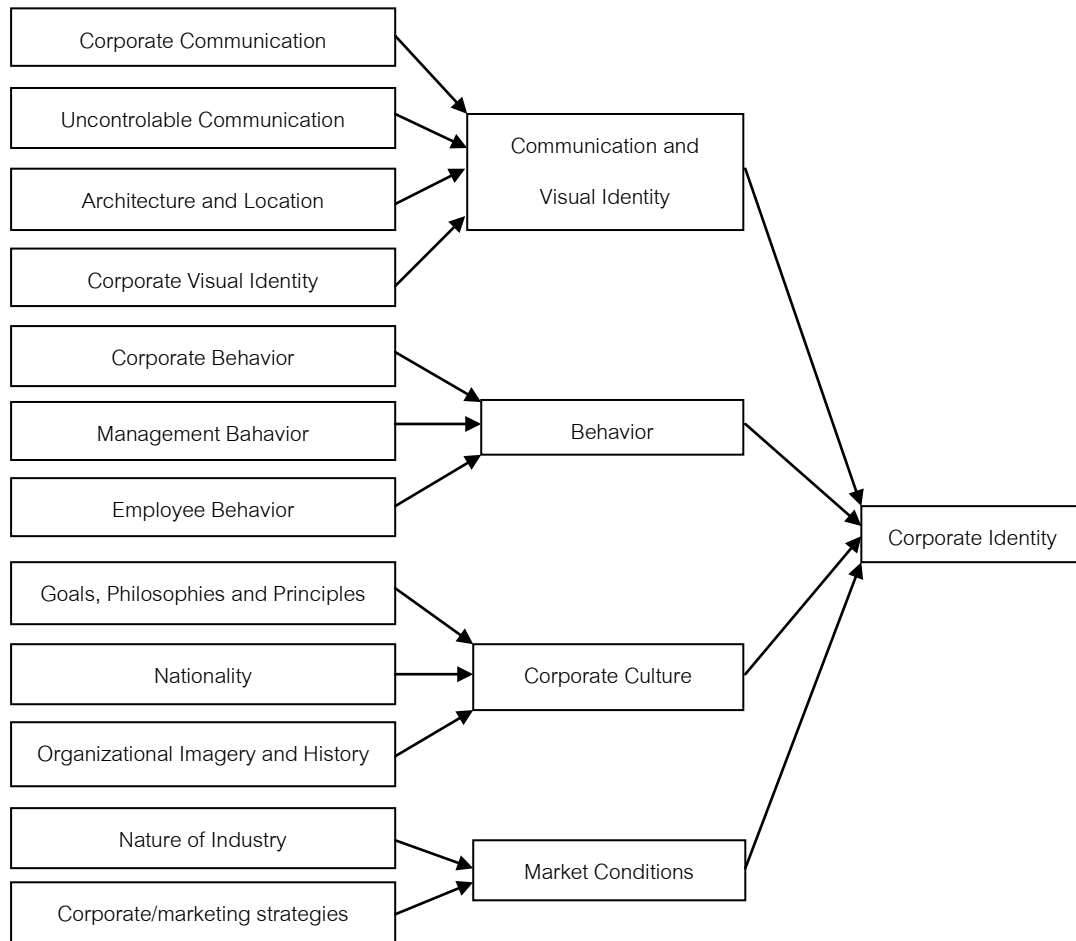
Balmer (1998) ได้สรุปความหมายของอัตลักษณ์กลุ่มบริษัทไว้ว่าเป็นรากฐานเกี่ยวกับสภาพจริงและสิ่งที่ยังคงเป็น นั่นคือกลยุทธ์ ปรัชญา ประวัติ กรอบทางธุรกิจ ชนิดของผลผลิตและการให้บริการโดยการนำเสนอทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยอัตลักษณ์กลุ่มบริษัทเป็นความรู้สหสาขาวิชาและตั้งอยู่บนลักษณะขององค์กรแต่ละองค์กร

Olins (1995) ให้ความหมายของอัตลักษณ์กลุ่มบริษัทว่าเป็นความชัดเจนในการบริหารที่องค์กรนำเสนอผ่านประสบการณ์และการรับรู้ต่อบุคคลทั่วไปทั้งหมด โดยกุญแจสำคัญที่ Olins ได้เน้นคือในประเด็นของความชัดเจน ซึ่งทำให้สามารถแยกแยะอัตลักษณ์ออกจากภาพลักษณ์มุมมองเชิงกลยุทธ์ได้

Markwick และ Fill (1997) ได้กล่าวถึงจุดเน้นของอัตลักษณ์กลุ่มบริษัทคือจุดเด่นขององค์กรที่นำเสนอตนเองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ และแสดงถึงความแตกต่างระหว่างองค์กรอื่นๆ

โดยอัตลักษณ์คือสิ่งที่องค์กรเป็นอยู่ สิ่งที้องค์กรกระทำ และวิธีการกระทำ เชื่อมโยงไปถึงวิธีการที่องค์กรจัดการในเชิงธุรกิจและกลยุทธ์ที่ใช้

T. C. Melewar and Elizabeth Jenkins (2002) ได้ทำการสังเคราะห์โมเดลโครงสร้างของอัตลักษณ์กลุ่ม (Corporate Identity) ดังแสดงในแผนภาพ 2.4

แผนภาพ 2.4 โครงสร้างของอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท (Melewar และ Jenkins, 2002)

จากแผนภาพแสดงให้เห็นองค์ประกอบของอัตลักษณ์กลุ่ม ซึ่งแต่ละองค์ประกอบ

T. C. Melewar and Elizabeth Jenkins ได้ทำการจัดกลุ่มองค์ประกอบออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1. การสื่อสารและอัตลักษณ์ที่มองเห็นได้ (Communication and Visual Identity) ประกอบไปด้วย ประกอบไปด้วย

1.1) การสื่อสารกลุ่ม (Corporate Communication) คือการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร

1.2) การสื่อสารที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrolable Communication) คือการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการระหว่างบุคคลภายในกับบุคคลภายนอก รวมถึงการพูดถึงจากบุคคลที่สามผ่านทางสื่อต่างๆ

1.3) สถาปัตยกรรมและสถานที่ (Architecture and Location) และ

1.4) อัตลักษณ์กลุ่มที่มองเห็นได้ (Corporate Visual Identity) คือสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ชื่อ โลโก้ สีขององค์กร

2. พฤติกรรม (Behavior) ประกอบไปด้วย

2.1) พฤติกรรมองค์กรในภาพรวม (Corporate Behavior)

2.2) พฤติกรรมการบริหาร (Management Behavior) และ

2.3) พฤติกรรมบุคลากร (Employee Behavior)

3. วัฒนธรรมกลุ่ม (Corporate Culture) ประกอบไปด้วย

3.1) เป้าหมาย ปรัชญา และหลักการ (Goals, Philosophies and Principles)

3.2) สัญชาติ (Nationality) และ

3.3) ภาพและประวัติศาสตร์ขององค์กร (Organizational Imagery and History)

4. เงื่อนไขการตลาด (Market Condition) ประกอบไปด้วย

4.1) ธรรมชาติของอุตสาหกรรม (Nature of Industry) และ

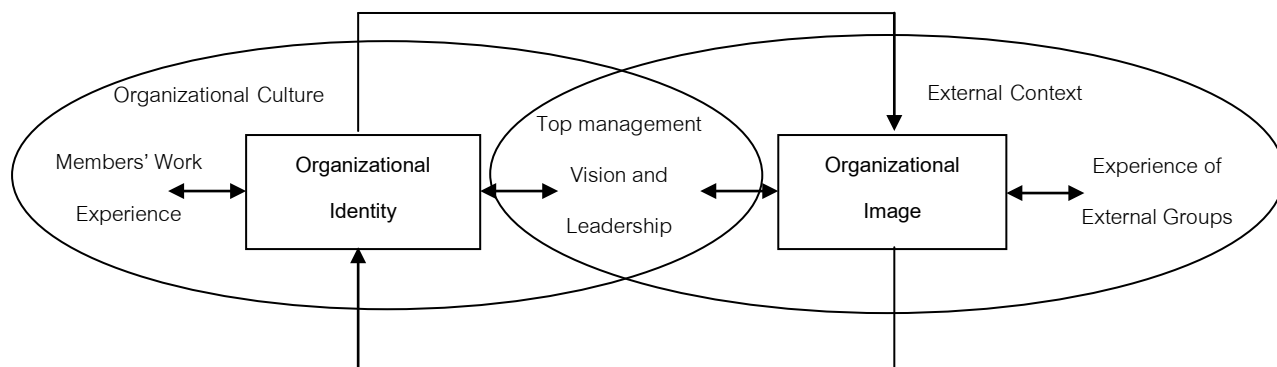
4.2) ความร่วมมือและกลยุทธ์ทางการตลาด (Corporate and Marketing Strategies)

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ (Image)

Hence (1997) ได้กล่าวถึงการให้ความหมายของภาพลักษณ์องค์กรในงานวิจัยส่วนใหญ่ว่ามีเป็นมุมมองของบุคคลภายนอกที่มีต่อองค์กร โดย Hence อธิบายว่าภาพลักษณ์ขององค์กรที่สะท้อนจากบุคคลภายนอกส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ภายในขององค์กร หรืออีกนัยหนึ่งคือภาพลักษณ์ขององค์กรถูกจัดการจากภายในองค์กรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร

Hence (1997) ยังได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กร (Organizational culture) ว่าเป็นแนวคิดที่ถูกตีความมาจากอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) และมีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ขององค์กร (Organizational Image) โดย Hence ได้นำเสนอโมเดลความสัมพันธ์

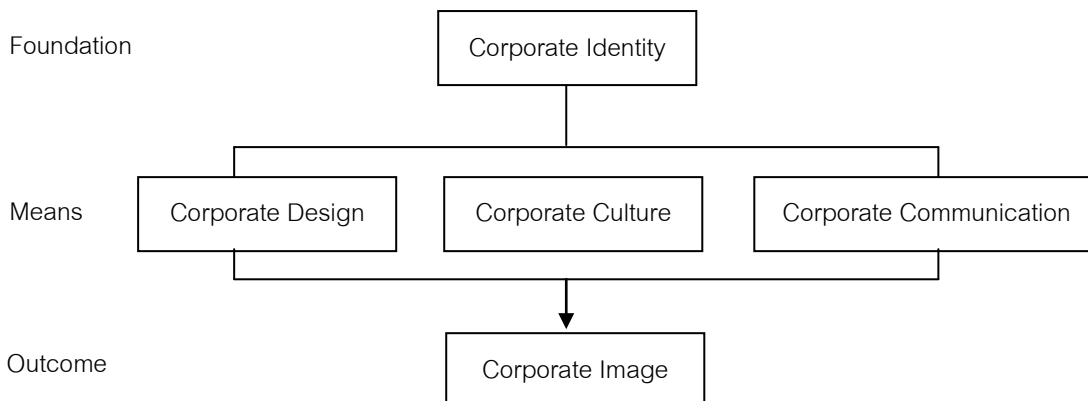
ระหว่างอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) และ ภาพลักษณ์ขององค์กร (Organizational Image) ดังนี้

แผนภาพ 2.5 ความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์องค์กรและภาพลักษณ์ขององค์กร (Hence, 1997)

จากโมเดลจะสามารถอธิบายได้ว่าอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก คือภาพลักษณ์ขององค์กร (Organizational Image) ผ่านทางการสื่อสารระหว่างภายในและภายนอกองค์กร โดยมีผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการ ในขณะที่เดียวกันภาพลักษณ์ขององค์กรก็ได้รับอิทธิพลมาจากอัตลักษณ์ขององค์กร โดยการปรับเปลี่ยนของผู้บริหาร ทั้งนี้การตัดสินใจของผู้บริหารเกิดจากการสื่อสารระหว่างสมาชิกขององค์กรที่สะท้อนผ่านทางวัฒนธรรมขององค์กร และบุคคลภายนอกองค์กรที่สะท้อนผ่านการตอบสนองต่อองค์กร

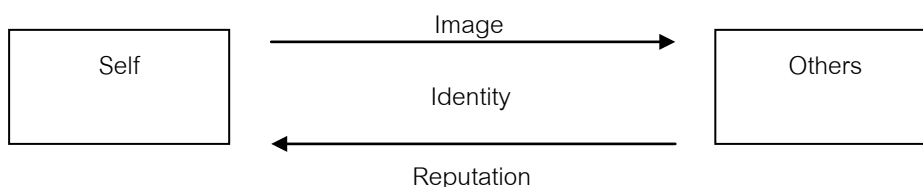
Ludvik และ Egerovi (2001) ได้ให้ความหมายของภาพลักษณ์ของโรงเรียนไว้ว่าเป็นการรวบรวมแนวคิด มุมมอง และความคาดหวังของสถานศึกษา โดยสร้างและนำเสนอผ่านทางครูและนักเรียน และได้ให้ความสำคัญของภาพลักษณ์ของโรงเรียนว่ามีบทบาทต่อความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของโรงเรียน โดยมีโครงสร้างและองค์ประกอบแสดงได้ดังภาพ 2.6

แผนภาพ 2.6 โครงสร้างและองค์ประกอบของภาพลักษณ์โรงเรียน (Ludvik และ Egerovi, 2001)

ตอนที่ 2 ความสำคัญและประโยชน์ของอัตลักษณ์

อัตลักษณ์องค์กรมีความเชื่อมโยงกับความผูกพันต่อองค์กรเป็นอย่างมาก มีการศึกษาอย่างแพร่หลายเกี่ยวกับสาเหตุที่อัตลักษณ์องค์กรส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร Whetten และ Mackey (2012) ได้กล่าวว่าอัตลักษณ์องค์กรนั้นสร้างความยั่งยืนและโดดเด่นให้กับองค์กร ซึ่งมีความสอดคล้องกับภาพลักษณ์และความผูกพันต่อองค์กรโดยตรง

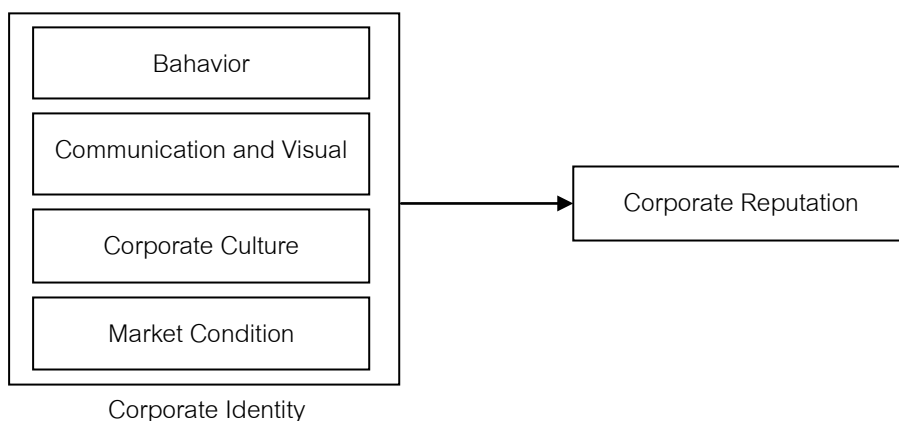

แผนภาพ 2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลทั่วไป (Ludvik และ Egerovi, 2001)

จากแผนภาพ 2.7 Whetten และ Mackey อธิบายว่าอัตลักษณ์องค์กรนั้นเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ส่วนบุคคล ซึ่งจะถูกรับรู้เป็นภาพลักษณ์ (Image) และได้รับการรับรู้จากบุคคลอื่น จากนั้นจึงสะท้อนกลับมาเป็นชื่อเสียง (Reputation) ของบุคคลนั้นๆ และชื่อเสียงจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ต่อไป ดำเนินไปเรื่อยๆ เป็นวงจร ดังนั้นอัตลักษณ์จึงเป็นผลให้เกิดชื่อเสียงและชื่อเสียงส่งผลให้เกิดการยอมรับในอัตลักษณ์โดยสมาชิกองค์กร

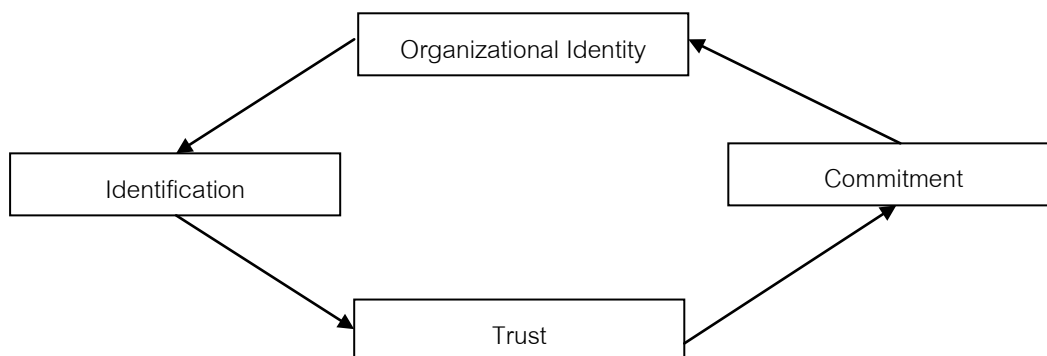
การศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กรโดย Mohamad และคณะ (2007) ได้รายงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์กลุ่มและชื่อเสียงขององค์กร โดยทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยในมาเลเซีย ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 496 คน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อชื่อเสียงขององค์กรได้แก่ พฤติกรรมของสมาชิกองค์กร (Behavior) การสื่อสารต่อบุคคลภายนอกและอัตลักษณ์ที่มองเห็น

ได้ (Communication and Visual Identity) วัฒนธรรมกลุ่ม (Corporate Culture) เงื่อนไขทางการตลาด (Market Condition) ดังแสดงในแผนภาพ 2.8

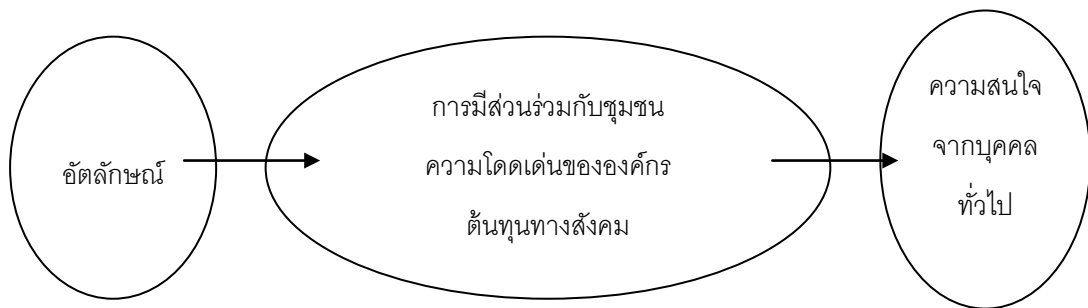
แผนภาพ 2.8 องค์ประกอบของชื่อเสียงกลุ่มบริษัท (Mohamad และคณะ, 2007)

Puusa และ Tolvanen (2006) ได้นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) และความผูกพัน (commitment) และความเชื่อมั่นต่อองค์กร (trust) กล่าวคือ อัตลักษณ์องค์กรจะส่งผลต่ออัตลักษณ์ส่วนบุคคลของสมาชิกในองค์กร เมื่ออัตลักษณ์มีความสอดคล้องกับสมาชิกในองค์กรจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในองค์กรและส่งผลต่อเนื่องให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร เมื่อสมาชิกในองค์กรมีความผูกพันต่อองค์กรในระดับสูงย่อมจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จในเป้าหมายตามอัตลักษณ์ขององค์กรนั้นๆ ดังแสดงในแผนภาพ 2.9

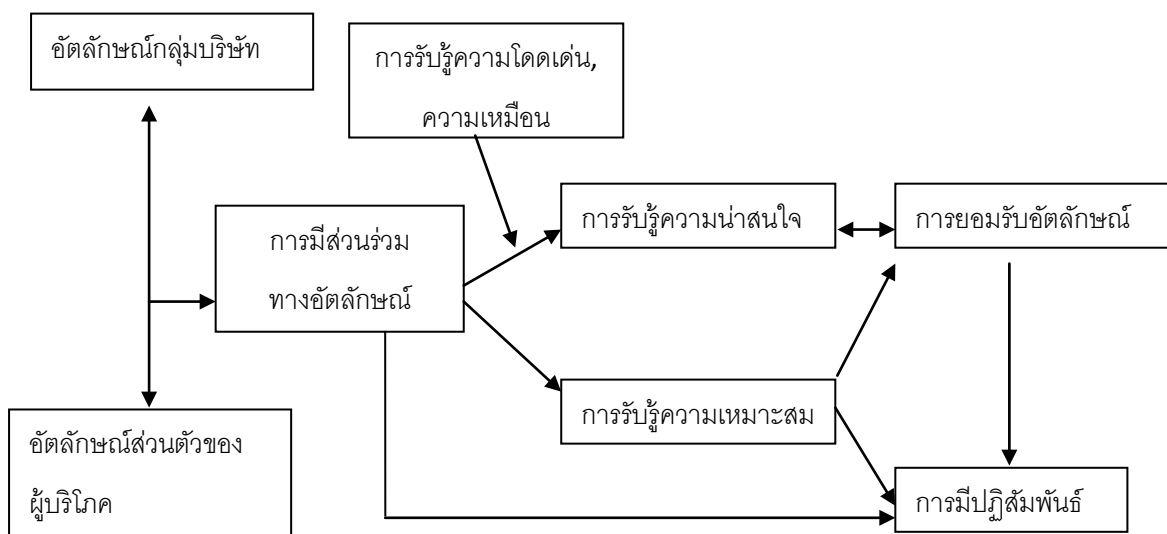
แผนภาพ 2.9 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์องค์กรและความเชื่อมั่นต่อองค์กร ดัดแปลงจาก Puusa และ Tolvanen (2006)

Schoemaker และ Jonker (2005) ได้ทำการศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์องค์กร โดยมุ่งเน้นในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล พบว่าปัจจัยส่งเสริมให้อัตลักษณ์ประสบความสำเร็จในองค์กร คือความสามารถของแต่ละบุคลากรในองค์กร ที่ทำงานร่วมกันและสร้างความโดดเด่นให้กับองค์กร นอกจากนี้แล้วการสร้างเครือข่ายก็ยังมีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมต่อชุมชน ซึ่งการมีบทบาทต่อชุมชนนั้น อัตลักษณ์จะมีบทบาทต่อการสื่อสารในชุมชนเป็นอย่างมาก ซึ่งอัตลักษณ์ที่ชัดเจนนั้นจะทำให้เกิดความสนใจจากชุมชนต่อองค์กร Schoemaker และ Jonker ได้นำเสนอโมเดลดังนี้

แผนภาพ 2.10 ผลของอัตลักษณ์ที่มีต่อความสนใจจากบุคคลทั่วไป ดัดแปลงจาก Schoemaker และ Jonker (2005)

Hong-Wei He (2009) ได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์โมเดลเพื่ออธิบายการมียอมรับอัตลักษณ์ขององค์กร ดังแสดงในแผนภาพ 2.11

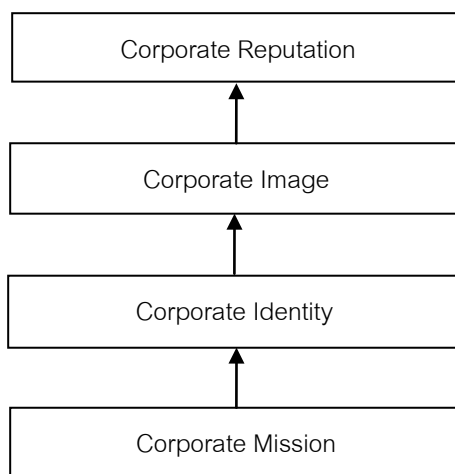
แผนภาพ 2.11 โมเดลการยอมรับอัตลักษณ์ขององค์กร ดัดแปลงจาก Hong-Wei He (2009)

จากแผนภาพ การมีส่วนร่วมทางอัตลักษณ์ทำหน้าที่ในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างอัตลักษณ์กลุ่มบริษัทและอัตลักษณ์ส่วนตัวของผู้บริโภค โดยจะสะท้อนให้เห็นความน่าสนใจและความเหมาะสมของอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับอัตลักษณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรตามลำดับ

Frank Wai ming Tam and Paula Kwong Kwan (2011) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของอัตลักษณ์และภาพลักษณ์โรงเรียนที่มีต่อการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานของผู้ปกครอง พบว่าอัตลักษณ์โรงเรียนที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานของผู้ปกครอง คือ โปรแกรมการศึกษา ระดับชั้นที่เปิดสอน โครงสร้างของชั้นเรียนและตารางการเรียน

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดและการบริหารอัตลักษณ์

Alessandri (2001) ได้ทำการศึกษาอัตลักษณ์กลุ่ม (Corporate Identity) และได้นำเสนอโมเดลแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์กลุ่ม ดังนี้

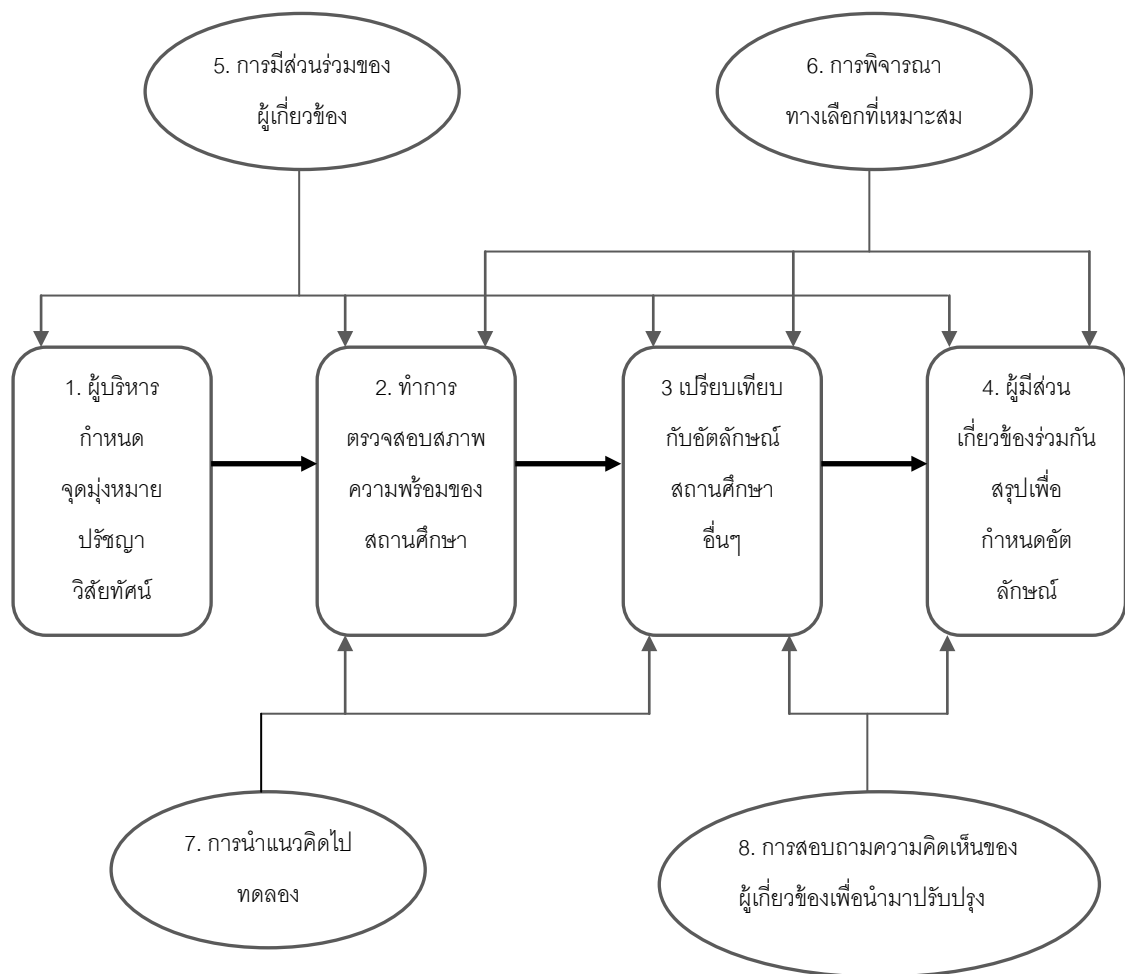

แผนภาพ 2.12 โมเดลการเกิดชื่อเสียงขององค์กร (Alessandri, 2001)

จากแผนภาพ 2.12 พันธกิจขององค์กรส่งผลโดยตรงต่ออัตลักษณ์องค์กร ซึ่งอัตลักษณ์องค์กรจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กรต่อไปตามลำดับ โดย Alessandri ได้อธิบายว่าในแผนภาพส่วนล่างคือพันธกิจ และอัตลักษณ์นั้นเป็นส่วนที่องค์กรนำเสนอตนเองต่อสังคมและแผนภาพในส่วนบนคือ ภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กรนั้นเป็นการตอบสนองของสังคมต่อองค์กรซึ่งอาจจะเป็นในเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้

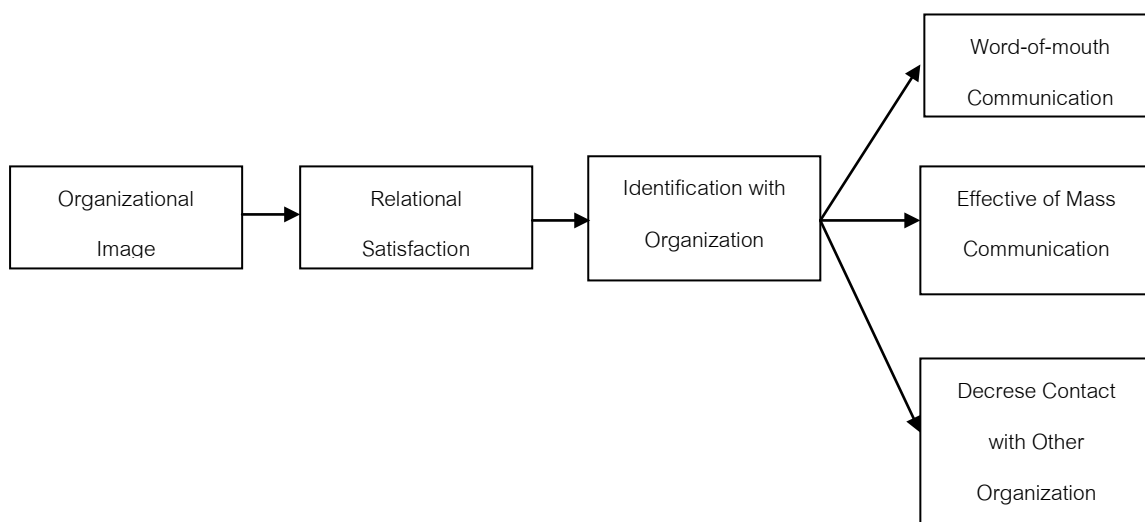
Gioia และคณะ (2010) ได้ทำการศึกษากำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงและกำลังก่อตั้งขึ้นใหม่แห่งหนึ่ง โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่ากระบวนการในการ

กำหนดอัตลักษณ์นั้นมีทั้งหมด 8 กระบวนการ โดย 4 กระบวนการเกิดขึ้นในอย่างมีรูปแบบและต่อเนื่องกัน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์โดยผู้บริหารสถานศึกษา 2) การศึกษาความพร้อม สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา 3) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถาบันกับสถาบันอื่นๆ 4) ทำการสรุปเพื่อกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ในขณะที่อีก 4 กระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการอื่นอย่างน้อย 2 กระบวนการ ได้แก่ 5) การขอความเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอัตลักษณ์สถานศึกษา 6) การหาทางเลือกที่เป็นไปได้และที่ดีที่สุด 7) การนำแนวคิดไปทดลองใช้ 8) การนำผลป้อนกลับมาใช้ในการพิจารณา โดยพบว่าปัจจัยทั้งในทุกระดับมีส่วนในการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคมและผู้มีบทบาททางสังคมส่งผลต่อการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โมเดลกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษานี้แสดงในภาพ 2.13

แผนภาพ 2.13 โมเดลขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ ดัดแปลงจาก Gioia และคณะ (2010)

Eyup Akin and Yavuz Demirel (2011) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์กับความพึงพอใจในบริษัท โดยทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการตอบสนองต่ออัตลักษณ์ของบริษัทแห่งหนึ่ง จากผู้บริโภครวม 485 คนด้วยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model:SEM) พบว่าภาพลักษณ์ขององค์กร (Organizational Image) ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในองค์กร (Relational Satisfaction) มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการยอมรับอัตลักษณ์ขององค์กรมากขึ้น (Identification with Organization) ซึ่งส่งผลต่อถึงประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ขององค์กร (Mass Communication) การสื่อสารแบบปากต่อปาก (Word-of-mouth communication) ในผู้บริโภครวม ทั้งส่งผลให้ปฏิบัติสัมพันธ์กับบริษัทคู่แข่งอื่นๆ ดังแสดงในแผนภาพ 2.14

แผนภาพ 2.14 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของอัตลักษณ์องค์กร ดัดแปลงจาก Akin และ Demirel (2011)

Kwan-Ling and Ivan Ka-Wai (2012) ได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลสัมฤทธิ์ของงาน พบว่าปัจจัยหลัก 3 ประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน คืออัตลักษณ์องค์กร (Organizational Identity) การรับรู้ถึงการสนับสนุนขององค์กร (Perceive Organization Support) และพฤติกรรมกรรมการบริหาร (Leadership Behavior) โดยอัตลักษณ์องค์กร ประกอบด้วย การรับรู้ว่าเป็นสมาชิกขององค์กร (Membership) ความภักดีต่อองค์กร (Loyalty) และความไม่แตกแยกจากองค์กร (Similarity) การรับรู้ถึงการสนับสนุนขององค์กรประกอบด้วย ความพึงพอใจในการเป็นสมาชิกขององค์กร (Satisfaction as a member of the organization) การรับฟังบุคลากร (Consideration of employee's goals and opinions) การมีสภาพความ

เป็นอยู่ที่ดี (Employee's Well-beings) และความพึงพอใจต่องาน (Employee's satisfaction on the job) และพฤติกรรมการบริหารประกอบด้วย ความใส่ใจในบุคลากร และความใส่ใจต่องาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์

Tubillejas และคณะ (2009) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์กร โดยทำการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมชมคอนเสิร์ต จำนวน 100 คน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของคอนเสิร์ตได้แก่ การให้บริการ การจัดการทางกายภาพ การเข้าถึงบริการ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บริโภค โดยปัจจัยด้านการให้บริการส่งผลต่อภาพลักษณ์ของคอนเสิร์ตน้อยที่สุด รองลงมาคือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บริโภค ส่วนการจัดการทางกายภาพ มีผลต่อภาพลักษณ์ของคอนเสิร์ตมากที่สุด รองลงมาคือการเข้าถึงบริการ

Stoner และคณะ (2010) ได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอโมเดลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร (Organizational Citizenship Behavior; OCB) พบว่าสมาชิกที่รับรู้อัตลักษณ์องค์กรมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร นั่นคือการกระทำจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ขององค์กร ในขณะที่สมาชิกที่ไม่รับรู้อัตลักษณ์องค์กรชัดเจนมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามเนื้อหา (Contextual Performance Behavior) นั่นคือพฤติกรรมการหาผลประโยชน์จากภายนอกผู้ตนในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ลักษณะของผลประโยชน์เช่น ค้ายกย่อง หรือการจดจำจากบุคคลภายนอก โดย Stoner และคณะอธิบายว่าพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กรมีการแปรผันตามการรับรู้อัตลักษณ์ของตนกับองค์กร

Ran และ Duimering (2007) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดพันธกิจขององค์กร จากการศึกษาพันธกิจขององค์กร 100 องค์กร จากหนังสือ "The Mission Statement Book" โดยทำการวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการกำหนดพันธกิจ ผลการศึกษาพบว่ากำหนดพันธกิจนั้นมีการเลือกใช้คำทั้งในเชิงบวกและคำที่มีความหมายในเชิงลบร้อยเรียงอยู่ร่วมกันเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดตามมากขึ้น

Csordás (2008) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อการกำหนดและบริหารอัตลักษณ์ โดยทำการศึกษาโมเดลที่เกี่ยวข้องกับการบทบาทของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ จากนั้นทำการเก็บข้อมูลจากฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จำนวน 500 คนที่เข้าร่วมประชุมในฮังการี พบว่าบทบาทของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์นั้นมีบทบาทน้อยลงกว่าความเชื่อตามทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อการกำหนดและบริหารอัตลักษณ์

ไปรยา ศรีสวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษาอัตลักษณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาสายช่าง ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ และการรับรู้อัตลักษณ์นักเรียนอาชีวศึกษาสายช่างของสังคม โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์กลุ่มกับนักเรียนอาชีวศึกษาสายช่าง และการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลทั่วไป พบว่า อัตลักษณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาสายช่างหรือเด็กช่าง ประกอบด้วย 1) อัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคล โดยเด็กช่างคิดว่าตนเองมีความแตกต่างจากนักเรียนสายสามัญในด้านการเรียนและการใช้ชีวิต ซึ่งการแสดงออกถึงความเป็นเด็กช่างไม่ขัดแย้งกับตัวตนที่แท้จริง และคิดว่าบุคคลในสังคมมองว่าตนเองเป็นตัวยุทธและชอบใช้ความรุนแรงมากที่สุด 2) อัตลักษณ์ทางสังคม เด็กช่างแต่ละคนมีการแสดงอัตลักษณ์ของเด็กช่างแตกต่างกันไป ซึ่งจะเลือกนำมาปฏิบัติเฉพาะส่วนที่เห็นว่าเหมาะสมกับตนเอง โดยแสดงออกผ่านการแต่งกาย การใช้เครื่องประดับที่มีตราสถาบัน ความนับถือในพระวิษณุกรรม การใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม และการรวมกลุ่มในที่สาธารณะมากที่สุด 3) อัตลักษณ์กลุ่ม นอกจากการแบ่งกลุ่มเด็กช่างตามสถาบันแล้ว ยังสามารถแบ่งตามการเกิดกลุ่มได้อีกคือ กลุ่มที่เกิดจากการเรียน กลุ่มที่เกิดจากเวลาเรียนและกลุ่มที่เกิดจากการใช้ชีวิตประจำวัน โดยจะมีการสื่อสารอัตลักษณ์ของเด็กช่างผ่านทาง การแต่งกาย การใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม กลุ่มเพื่อน การศึกษาและการศึกษาต่อ ค่านิยมความเชื่อ ดนตรี งานกราฟฟิตี ความรัก ยาเสพติด และ การใช้ความรุนแรงหรือการก่อเหตุทะเลาะ

ศิริพร วุฒิกุล (2549) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารอัตลักษณ์ของชาติของประเทศไทย และประเทศมาเลเซียในโครงการรณรงค์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประจำปี 2548 พบว่าอัตลักษณ์ของชาติทั้งสองประเทศนำเสนออัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ ได้แก่ สถาปัตยกรรม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ยานพาหนะ หัตถกรรม และอาหาร ประเทศไทยนำเสนอเพิ่มเรื่องจิตรกรรม และสมุนไพร อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมที่ไม่เป็นวัตถุ ได้แก่ ศาสนา และลักษณะนิสัย ประเทศไทยเพิ่มเติมเรื่องดนตรี ภาษา และการนวดแผนไทย ประเทศมาเลเซียเพิ่มเรื่องศิลปการแสดง และการละเล่น อัตลักษณ์ด้านธรรมชาติที่นำเสนอ ได้แก่ สถานที่ทางธรรมชาติ และสัตว์ ประเทศไทยนำเสนอเพิ่มเติมเรื่องดอกไม้ และทั้งสองประเทศนำเสนออัตลักษณ์ด้านความหลากหลายของเชื้อชาติ ประเทศไทยนำเสนอโดดเด่นเรื่องอัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะลักษณะนิสัยของคนไทย ในขณะที่ประเทศมาเลเซียโดดเด่นเรื่องการนำเสนออัตลักษณ์ด้านความหลากหลายของเชื้อชาติ

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

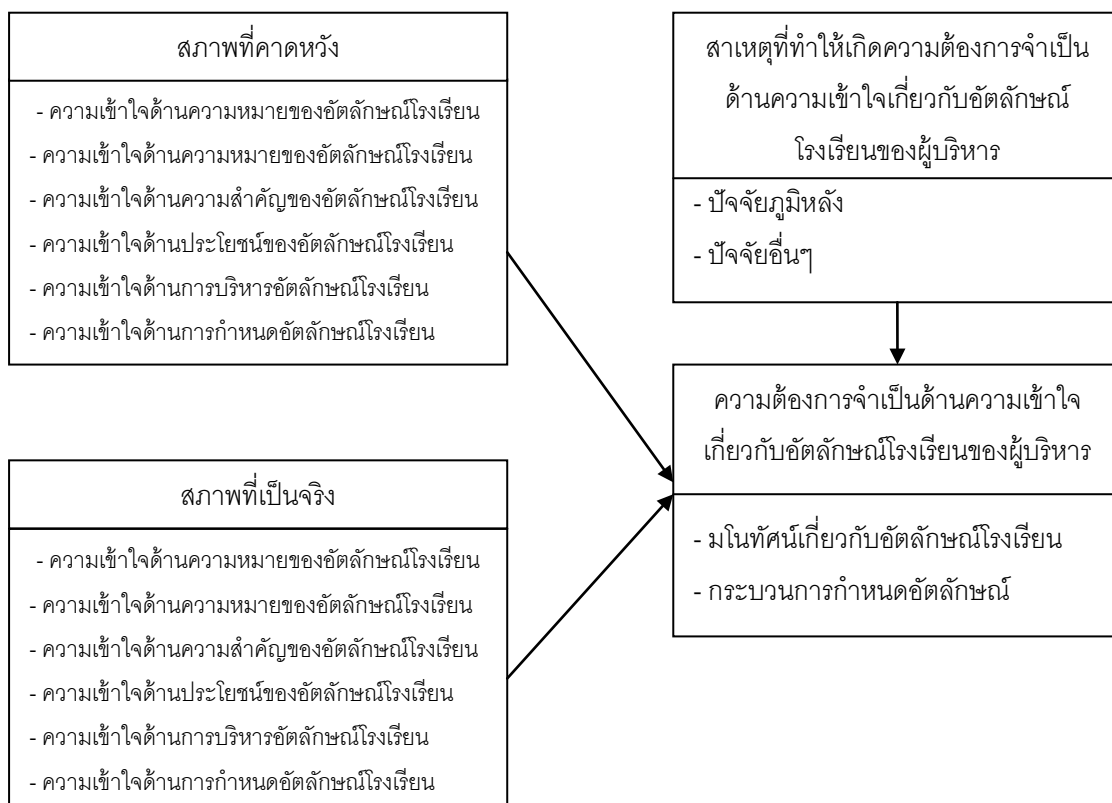
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย

ของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายของ สมศ. ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน และการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 การสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ประเด็น	Albert และ Western (1985)	Comellissen และคณะ (2007)	Alvesson และ Empson (2006)	Morgoris และ Hensen (2001)	Hatch (1997)	Melewar และ Jenkins (2002)	Wheten และ Mackey	Mohamad และ คณะ (2007)	Puusa และ Tolvanen (2006)	Schoemaker และ Jonker (2005)	Hong-Wei He (2009)	Alessandri (2001)	Giola และคณะ (2010)	Akin และ Demirel (2011)
ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน														
<ul style="list-style-type: none"> อัตลักษณ์หมายถึงตัวตนของโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่ และสิ่งที่โรงเรียนกระทำ 	✓	✓	✓	✓	✓									
ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน														
<ul style="list-style-type: none"> ความสำคัญต่อชื่อเสียง 								✓				✓		
<ul style="list-style-type: none"> ความสำคัญในการสร้างความผูกพันในองค์กร 							✓		✓					
<ul style="list-style-type: none"> ความสำคัญต่อภาพลักษณ์ 				✓	✓							✓		
ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน														
<ul style="list-style-type: none"> ทำให้เกิดความสนใจต่อองค์กร 										✓	✓			
<ul style="list-style-type: none"> ทำให้การมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรเพิ่มขึ้น 											✓			
ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน														
<ul style="list-style-type: none"> ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ 													✓	
<ul style="list-style-type: none"> อัตลักษณ์ต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจ 				✓								✓		
<ul style="list-style-type: none"> ต้องพิจารณาสภาพความพร้อมขององค์กร 													✓	
ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์														
<ul style="list-style-type: none"> ต้องมีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน 				✓		✓		✓						✓

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตอนที่ 5 มิโนทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Rouda และ Kusy (1995) ได้กล่าวถึงการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นการสำรวจความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคลหรือองค์กร

Beadle de Palomo และ Luna (1999) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นคือกระบวนการในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการกำหนดสถานภาพในปัจจุบันเพื่อระบุความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือพื้นที่ที่กำหนด

McCaslin และ Tiber (2006) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการที่เป็นระบบสำหรับการจัดลำดับความสำคัญและการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผน การพัฒนาและการปฏิบัติการในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างกับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ของโครงการและจัดลำดับ

ความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจจากการจัดลำดับความสำคัญบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่น่าจะได้รับผลกระทบจากโครงการ

Boonshoft School of Medicine (2006) ได้นิยามความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาเพื่อปิดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2548) ได้สรุปเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ไว้ว่าเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นจึงทำการประเมินและจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อระบุความต้องการจำเป็น แล้วใช้ข้อมูลนั้นในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคลหรือองค์กร เพื่อปิดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็น

หลักการของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2548) ได้จำแนกนิยามของความต้องการจำเป็นออกเป็นสองประเภท คือ หลักความแตกต่าง (discrepancy) และหลักความสำคัญ (importance) หลักการแรก คือ หลักความแตกต่าง (discrepancy) หมายความว่า ในกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบการวิจัยให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น หรือการออกแบบการวิจัยโดยมีนัยของความแตกต่างแฝงอยู่ ด้วยการระบุสถานะที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ได้เก็บข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบเนื่องจากสภาพที่พึงประสงค์กำหนดได้โดยไม่จำเป็นต้องเก็บข้อมูล อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างไม่ใช่จะบ่งบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ เพราะฉะนั้นในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำสุดที่จะขาดแคลนไม่ได้

มีฉะนั้นจะเกิดผลเสียหาย ส่วนหลักการที่สอง คือ หลักความสำคัญ (importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นมีความสำคัญมาก ต้องได้รับการตอบสนอง และความต้องการจำเป็นนั้นต้องมีลำดับความสำคัญ (needs prioritization) ไม่ว่าผู้วิจัยจะดำเนินการในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (needs prioritization) กิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs analysis) หรือกิจกรรมการกำหนดวิธีการแก้ไขความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (needs solution) จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรม กล่าวคือ ผลการวิจัยจากกิจกรรมการกำหนดความต้องการจำเป็น จะได้ความต้องการจำเป็นมากมาย จึงต้องจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด ผลจากการวิเคราะห์สาเหตุ จะได้สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นมากกว่าหนึ่งสาเหตุ ก็ต้องจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุใดเป็นสาเหตุหลัก การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา จะพบว่าวิธีการแก้ไขปัญหาลหลายทางเลือก ผู้วิจัยจึงต้องเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

Rouda และ Kusy (1995) ได้แบ่งขั้นตอนการทำการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ความแตกต่าง (perform a "gap" analysis) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรก จะเป็นการตรวจสอบสถานการณ์ที่ผู้วิจัยสนใจระหว่างสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสถานการณ์ที่คาดหวังไว้ ซึ่งความแตกต่างของช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่คาดหวังไว้ตนเองจะเป็นสิ่งที่จะบ่งบอกถึงความต้องการจำเป็น 2) การระบุการจัดลำดับความสำคัญ (identify priorities and importance) จากขั้นตอนแรกผู้วิจัยจะได้รายการของความ ต้องการจำเป็นที่กว้างและมีจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจำเป็นต้องตัดสินใจในการระบุความต้องการจำเป็นที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น โดยการพิจารณาความสำคัญของปัญหาของความต้องการจำเป็นในแต่ละประเด็น แล้วเลือกประเด็นที่เมื่อแก้ไขแล้วจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ 3) การระบุสาเหตุของปัญหา (identify causes of performance problems and/or opportunities) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะต้องระบุเฉพาะเจาะจงลงไปว่าความต้องการจำเป็นที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และ 2 นั้น มีสาเหตุมาจากอะไร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขต่อไป 4) การระบุวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้และโอกาสในการก้าวหน้า (identify possible solutions and growth opportunities) เพื่อนำไปสู่การวางแผนในการปฏิบัติต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้จำแนกกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be) 2) การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is) 3) การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง

และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อระบุเป็นความต้องการจำเป็น (needs identification) 4) การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น (needs analysis) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น 5) การศึกษาและกำหนดทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs solution)

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนหลักในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะประกอบด้วย 1) การระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่ 2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs analysis) 3) การกำหนดวิธีการแก้ไขความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (needs solution) โดยในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรม

ประเภทของวิธีวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ความต้องการจำเป็นสามารถทำได้หลายวิธี ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การวิเคราะห์อนาคต การจัดลำดับความสำคัญ การวิเคราะห์สาเหตุ กระบวนการกลุ่ม การวิเคราะห์ทางเลือก การวิเคราะห์ทุกขยमान เป็นต้น ในงานวิจัยนี้ มุ่งเสนอเนื้อหาสาระของกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นใน 2 วิธี ได้แก่ วิธีการสำรวจหรือการวิจัยสำรวจ (survey research) และวิธีการที่ใช้กระบวนการกลุ่ม (group process procedure) ซึ่งวิธีทั้งสองเป็นวิธีการเก็บรวบรวมความต้องการจำเป็นที่ปฏิบัติได้ง่าย สะดวก ประหยัด และได้ข้อมูลครบถ้วนในเวลาอันรวดเร็ว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิจัยสำรวจ

การวิจัยสำรวจเป็นวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังเป็นการวิจัยที่ควรนำไปใช้ในสถานการณ์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์กร เนื่องจากต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานขององค์กร ไม่เหมาะที่จะนำไปใช้เป็นรายบุคคล (สุวิมล ว่องวานิช 2548)

วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยสำรวจ ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต แต่วิธีการที่นิยมใช้คือ การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่สำคัญยิ่งวิธีหนึ่งของ การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (วรรณ แผนมุนิน, 2543) ทั้งนี้เพราะการวิจัยเชิงสำรวจ คือ การ

ถามคำถาม หรือชุดของคำถามที่ได้เตรียมไว้อย่างสอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้มี 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการตอบสนองข้อมูลชุดเดียวหรือการตอบสนองเดี่ยว (single-response format) ปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ตอบคำถามเพียงชุดเดียว และรูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่ (dual-response format) ปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ตอบข้อมูลสองชุด เช่น ให้ระบุสภาพที่เป็นอยู่จริง และสภาพที่ควรจะเป็น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548)

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาต่อไป ในที่นี้ขอนำเสนอวิธี Priority Needs index แบบปรับปรุง (PNI modified) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม นางลักษณะ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด (Importance: I) และระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success: D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เบี่ยงอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

โดยการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจะใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเด็นนิยามความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน แนวทางการกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน และแนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน 2) วิเคราะห์ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย 3) วิเคราะห์ขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน 4) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือการกำหนดความต้องการจำเป็น (need identification) และการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (need analysis) เพื่อศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านอัตลักษณ์องค์กร ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ด้วยวิธีการสำรวจ และขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแล้วทำการสังเคราะห์แนวคิดแนวคิดหลักเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยศึกษาเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ การกำหนด อัตลักษณ์ และการบริหารอัตลักษณ์ในเบื้องต้น

1.2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านอัตลักษณ์โรงเรียน จำนวน 7 ท่าน ในประเด็นเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์

การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มากกว่า 5 ปี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแสดงไว้ในภาคผนวก ก)

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาทำการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนมากกว่า 5 ปี อีกกลุ่มหนึ่ง จำนวน 7 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนน คือ

- 1 หมายถึง แนวคิดที่สังเคราะห์ได้มีความถูกต้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแนวคิดที่สังเคราะห์ได้มีความถูกต้อง
- 1 หมายถึง แนวคิดที่สังเคราะห์ได้ไม่ถูกต้อง

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่า 0.5 ($IOC > 0.5$) จึงจะถือว่าแนวคิดนั้นมีความถูกต้อง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน มาคำนวณค่า IOC เป็นรายข้อและคัดเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ข

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรของการวิจัย คือผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทย จาก 3 สังกัด คือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานการศึกษาเทศบาล จำนวน 35,307 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทย จาก 3 สังกัด คือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานการศึกษาเทศบาล จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (1967) และผู้วิจัยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-State Sampling) โดยมีวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่

$$\text{สูตรคำนวณ} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,500 คน เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านอัตราการตอบกลับแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่มคือโรงเรียนในคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานการศึกษาเทศบาล

2. ทำการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 500 คน จากนั้นทำการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,500 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 5 การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การสร้างเครื่องมือและศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์

การสร้างแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงของความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การนิยามปฏิบัติการสำหรับตัวแปรหลัก

ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน วัดเป็นคะแนนโดยการให้จำแนกข้อความว่าจัดเป็นอัตลักษณ์หรือไม่ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบถูกผิด

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามการนิยามของ สมศ. หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามของ สมศ. ที่ใช้ในการประเมินเพื่อประกันคุณภาพภายนอกรอบที่สาม วัดเป็นคะแนนโดยการให้จำแนกข้อความว่าจัดเป็นอัตลักษณ์ตามนิยามของ สมศ. หรือไม่ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบถูกผิด

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน วัดคะแนนโดยการรายงานระดับความคิดเห็นของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน วัดคะแนนโดยการรายงานระดับความคิดเห็นของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน วัดคะแนนโดยการรายงานระดับความคิดเห็นของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน วัดคะแนนโดยการรายงานระดับความคิดเห็นของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ

ความต้องการจำเป็นด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ วัดคะแนนโดยการรายงานความคิดเห็นของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบถูกผิด

ขั้นที่ 3 การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัด

โครงสร้างหลักของเนื้อหาที่ต้องการวัด ประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ และขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักความสำคัญโดยประมาณในแต่ละขั้นตอนการวิจัย ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 โครงสร้างเนื้อหาและน้ำหนักความสำคัญของแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

เนื้อหา	จำนวนข้อ รายการที่สร้าง ขึ้น
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน	15
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามของ สมศ.	15
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	3
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	4
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	5
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	6
การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้	10
รวม	58

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ

ผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 5 การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้ (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญแสดงไว้ในภาคผนวก ค)

1. นักวิชาการสาขาการวิจัยการศึกษา จำนวน 6 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน
3. นักวิชาการสาขาการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนน คือ

- 1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่า 0.5 ($IOC > 0.5$) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มาคำนวณค่า IOC เป็นรายข้อและคัดเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ฉ

ขั้นที่ 6 การนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริงทุกประการ จำนวน 40 คน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถามในแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .282 ถึง .568 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพในระดับกลางและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในแต่ละประเด็น แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในการทดลองใช้เครื่องมือ

ความเข้าใจ	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน	15	.564
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามของ สมศ.	15	.473
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	3	.570
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	4	.506
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	6	.500
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	5	.568
การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้	10	.282
รวมทั้งฉบับ	58	.552

เมื่อผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจริง และนำมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยงอีกครั้งหนึ่ง พบว่าข้อคำถามในแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .630 ถึง .831 สำหรับค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในแต่ละประเด็น แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในการวิจัย

ความเข้าใจ	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน	15	.816
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามของ สมศ.	15	.831
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	3	.749
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	4	.804
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	6	.704
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	5	.630
การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้	10	.712
รวมทั้งฉบับ	58	.779

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 9 มีนาคม ถึง 17 เมษายน 2555 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากสำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนทางไปรษณีย์โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์ไปพร้อมกับแบบสอบถาม และขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียนให้ส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2. ตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ในระหว่างวันที่ 18 มีนาคม ถึง 17 เมษายน 2550 พบว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 591 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 36.48

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่าแบบสอบถามที่ข้อมูลมีความสมบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 569 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 35.12 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 1,500 ฉบับ

ผลการตอบกลับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้ คือ ได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 569 ฉบับ จากแบบสอบถามที่ส่งทั้งสิ้น 1,500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 37.93 ซึ่งมีปริมาณมากเพียงพอที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีในการวิจัย เมื่อวิเคราะห์แยกตามสังกัดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอัตราการตอบกลับสูงสุด จำนวน 201 ฉบับ (ร้อยละ 40.20) รองลงมาคือโรงเรียนสังกัดการศึกษาเทศบาล จำนวน 193 ฉบับ (ร้อยละ 38.6) และโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 175 ฉบับ (ร้อยละ 35.00) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 อัตราการตอบกลับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

สังกัด	กรอบการสุ่ม	ได้รับกลับคืน	อัตราการตอบกลับ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	500	201	40.20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	500	193	38.60
สำนักงานการศึกษาเทศบาล	500	175	35.00
รวม	1500	569	37.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่ามัธยฐาน (median) ค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยทำการคำนวณคะแนนภาพรวมของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนโดยนำคะแนนในแต่ละด้านไปถ่วงน้ำหนักโดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{คะแนนถ่วงน้ำหนัก} = (\text{คะแนนที่ได้} - \text{ช่วงคะแนนต่ำสุด}) / \text{คะแนนเต็ม} \times \text{น้ำหนักคะแนน}$$

ซึ่งในแต่ละด้านมีช่วงคะแนนและน้ำหนักคะแนนดังแสดงในตาราง 3.5

ตาราง 3.5 ช่วงคะแนนและน้ำหนักคะแนนของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน

ความเข้าใจ	จำนวนข้อ รายการ	ช่วงคะแนน	คะแนนเต็ม	น้ำหนัก คะแนน
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตาม นิยามความหมายสากล	15	0 - 15	15	2.5
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตาม นิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด	15	0 - 15	15	2.5
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	3	3 - 15	15	5
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	4	4 - 20	20	5
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	6	6 - 30	30	10
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	5	5 - 25	25	5
การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไป ใช้	10	0 - 10	10	10

จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนในแต่ละด้านมาคำนวณหาร้อยละของคะแนน เพื่อประเมินระดับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหาร โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 80 - 100	หมายถึง	ความเข้าใจอยู่ในระดับถูกต้องที่สุด
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 60 - 79	หมายถึง	ความเข้าใจอยู่ในระดับถูกต้อง
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 40 - 59	หมายถึง	ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 20 - 39	หมายถึง	ความเข้าใจอยู่ในระดับคลาดเคลื่อน
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 0 - 19	หมายถึง	ความเข้าใจอยู่ในระดับคลาดเคลื่อนมาก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ขั้นตอนในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ โดยในส่วนของขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนนั้น ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของแต่ละโรงเรียนกับโมเดลขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ของ Gioia และคณะ (2010) จากนั้นนำผลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาจำแนกเป็นรูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ผู้บริหารเป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ดัชนี PNI_{modified} (สุวิมล ว่องวานิชย์, 2548)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

โดย I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดระดับความคาดหวังในแต่ละข้อรายการ โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญกำหนดระดับความคาดหวังโดยมีเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนน คือ

1 หมายถึง ข้อคำถามส่งผลต่อการวัดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

0 หมายถึง ข้อคำถามไม่ส่งผลต่อการวัดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมากนัก

โดยระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด (I) คำนวณจาก

$$I = \frac{\sum i}{n} \times \text{คะแนนสูงสุด}$$

โดย I หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

i หมายถึง คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ

n หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด จากการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ แสดงในตารางที่ 3.6

ตาราง 3.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด จากการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ความเข้าใจ	จำนวนข้อ รายการ	น้ำหนัก คะแนน	ระดับความคาดหวังที่ ต้องการให้เกิด
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยาม ความหมายสากล	15	2.5	1.89
ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยาม ความหมายที่ สมศ. กำหนด	15	2.5	1.89
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	3	5	4.07
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	4	5	3.89
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	6	10	8.15
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	5	5	4.33
การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้	10	10	7.00
ภาพรวม	58	40	31.22

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ตามภูมิหลัง ใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม (t-test) และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ในการวิเคราะห์การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นโดยใช้ การสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 6 คน ในประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องกรจำเป็น (รายชื่อผู้ได้รับการสัมภาษณ์แสดงไว้ในภาคผนวก ค)

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องกรจำเป็น โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1)สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเด็น นิยามความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน แนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และแนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน (2) วิเคราะห์ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย (3)วิเคราะห์ขั้นตอนการ กำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน (4)วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ โรงเรียนและวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนโดย ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนและรูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและ ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการ วิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอัตลักษณ์ จำนวน 7 ท่าน ผู้วิจัยได้สรุป ประเด็นเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยจะนำเสนอเป็น 2 ตอน คือความเข้าใจ เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความเข้าใจ เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ ผู้วิจัยได้นำ ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์องค์กรและอัตลักษณ์กลุ่มบริษัท มาทำการปรับให้สอดคล้องกับบริบท ขององค์กรที่เป็นโรงเรียนแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ความเข้าใจ	รายละเอียด
ความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนหมายถึงตัวตนของโรงเรียน สิ่งที่อยู่และสิ่งที่โรงเรียนกระทำ (Albert และ Western, 1985) (Cornellissen และคณะ, 2007) (Alvesson และ Empson, 2006) (Morgoris และ Hensen, 2001) (Hatch, 1997)
ความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามของสมศ.	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิตเป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาซึ่งกำหนดให้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ผลผลิตของสถานศึกษา (สมศ., 2555)
ความสำคัญของอัตลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญต่อชื่อเสียงของโรงเรียน (Mohamad และ คณะ, 2007) (Alessandri, 2001) ● อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญในการสร้างความผูกพันภายในโรงเรียน (Wheten และ Mackey, 2012) (Puusa และ Tolvanen, 2006) ● อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน (Morgoris และ Hensen, 2001) (Hatch, 1997)
ประโยชน์ของอัตลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์ทำให้เกิดความสนใจต่อโรงเรียนมากขึ้น (Schoemaker และ Jonker, 2005) (Hong-Wei He, 2009)
แนวทางการกำหนดอัตลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ (Gioia และคณะ, 2010) ● อัตลักษณ์ต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจ (Morgoris และ Hensen, 2001) (Alessandri, 2001) ● การกำหนดอัตลักษณ์ต้องกำหนดจากองค์ประกอบหลายๆด้าน (Gioia และคณะ, 2010)
แนวทางการบริหารอัตลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน (Morgoris และ Hensen, 2001) (Melewar และ Jenkins, 2002) (Mohamad และ คณะ, 2007) (Akin และ Demirel, 2011)

1.2 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอัตลักษณ์ จำนวน 7 ท่าน ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยจะนำเสนอเป็น 5 ตอน คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน ดังนี้

1) ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน

**อัตลักษณ์โรงเรียนหมายถึงตัวตนของโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่ และสิ่งที่โรงเรียน
กระทำ**

"อัตลักษณ์คือสิ่งที่กำหนดตัวเรา สิ่งที่เราบอกว่าจะทำอะไร และเราเป็นใคร"

(Identity is that what defines us. It is what makes us do what we do and be who we are)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"เรามีอัตลักษณ์แสดงถึงระดับชั้นที่เราสอน เรามีอัตลักษณ์สำหรับมาสคอตที่เชื่อมโยงไปถึงโรงเรียนระดับชั้นมัธยม เรามีอัตลักษณ์แสดงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการ และอีกหลายด้าน"

(we had an identity for grade levels we served, we had an identity for mascot linking us to the High School (Smithville Warriors), we had an identity for academic excellence...and the list goes on.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"มันเป็นเสียงสะท้อนในพันธกิจของเรา: ชุมชน Chapel Hill เชื่อว่านักเรียนทุกคนเมื่อได้รับสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย, การเรียนการสอนที่เหมาะสม เวลาที่เพียงพอและทรัพยากรเพียงพอจะสามารถเรียนรู้และได้เรียนรู้"

(It is articulated in our mission statement : The Chapel Hill community believes that all students, when provided with a safe environment, appropriate instruction, adequate time, and sufficient resources can learn and will learn.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

2) ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน

อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญต่อชื่อเสียงของโรงเรียน

"มันเป็นภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน Liberty Public School ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างสูงในรัฐมิสซูรี เมื่อผู้คนรู้ว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนนี้ เขาจะรู้ว่าคุณได้รับการศึกษาที่ดีที่สุดของรัฐมิสซูรี"

"There is a lot of pride that goes into being part of the Liberty Public School district. It is a highly regarded school district in the state of Missouri. When people know you are part of the Liberty Public School district, they know that you have received one of the best educations in the state of Missouri."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"ภาพลักษณ์ก็คือชื่อเสียง ดังนั้นภาพลักษณ์ที่ดีก็คือชื่อเสียงที่ดี ฉันทได้ก็ฉันทนั้น"

(Image = reputation, so good/positive image = good/positive reputation. What goes around, comes around...)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

อัตลักษณ์โรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อมุมมองภาพลักษณ์ของโรงเรียน

"โรงเรียนประจำตำบลของเราได้ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากในช่วงหลายปีก่อน เมื่อผู้บริหารระดับสูงถูกจับเนื่องจากความผิดเกี่ยวกับด้านการเงิน มีการวิพากษ์อย่างรุนแรงจากชุมชนเกี่ยวกับเรื่องนี้เนื่องจากผลกระทบต่อชื่อเสียงของตำบล"

(Our school district went through a very difficult time several years ago with some of the upper administration getting caught doing some things financially that were wrong. There was a strong outcry from the community about these things because of the positive reputation of the district.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"อัตลักษณ์มีส่วนร่วมกำหนดผลลัพธ์ในตัวนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนและโครงการต่างๆของโรงเรียน"

(They are major contributors to student outcomes, which is a major contributor to the image and the school projects.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"เรามีชื่อเสียงที่ดีซึ่งทำให้มีผู้เชื่อถือมากขึ้น มั่นใจให้เรามุ่งไปสู่การเติบโตและเป้าหมายที่วางไว้"

"We have a good reputation that increases the trust our clientele have in us. It motivates us to strive for growth and to meet the expectations."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

"อัตลักษณ์ถูกกล่าวถึงโดยทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน"

"Identity is walking the walk and talking the talk by everyone associated with the school and its functioning."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

อัตลักษณ์ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียน

"เนื่องจากคนทั่วไปรู้ว่าคุณจะให้การศึกษาคุณภาพดีต่อเด็กนักเรียน ดังนั้นการทำให้ดีที่สุด และเป็นสิ่งที่ดีที่สุดจึงเป็นสิ่งที่เรายึดถือ เพื่อเด็กนักเรียน เมื่อไหร่ก็ตามที่คุณมีเป้าหมายในการทำให้ดีที่สุดและเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก การตัดสินใจก็เป็นเรื่องง่ายขึ้น"

(because people know that you are going to provide high quality for the children involved. So, doing the best and being the best is what we strive for—for the kids! Whenever you are focused on doing the best and being the best for the kids, making decisions is much easier!)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"การปลูกฝังความภาคภูมิใจในตัวเด็กเกี่ยวกับการเป็นนักรบที่ดีที่สุดที่เขาสามารถเป็นได้ ถูกกำหนดไว้เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ง่ายขึ้น"

"instilling pride in our kiddos about being the best Warrior they could be made for easier management."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"เราจ้างครูที่มีค่านิยมเดียวกัน ดังนั้นเราจึงไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับเรื่องนี้ ครูจะต้องมีค่านิยมด้านคุณธรรมสูง และซึ่งมันทำบริหารจัดการได้ง่ายขึ้น"

"We hire teachers who share our same values. We don't need to worry about teachers who follow the bad crowd. Teachers must have high moral values, and this makes our school easier to manage."

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

"อัตลักษณ์เป็นกุญแจสำคัญสำหรับการตัดสินใจสำคัญๆที่เราทำทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเกี่ยวกับบุคลากร พัฒนาระบบงาน หรือการวางแผนสำหรับอนาคต"

(Our identity is a key factor in all major decisions we make, whether they have to do with staffing, developing processes, or planning our future.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

"อัตลักษณ์กำหนดขั้นตอนสำหรับทุกคนในการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน เพื่อเป้าหมายเดียวกัน ด้วยข้อผูกมัดและความเชื่อนี้ องค์กรจะจัดการได้ด้วยตนเองไม่ว่าเรื่องใด トラบที่มาตรฐานและความคาดหวังถูกตั้งไว้โดยผู้บริหาร"(It sets the stage for everyone to be on the same page and operating in the same direction with the same goals. With this commitment/belief system, an organization manages itself somewhat as long as the standards and expectation are articulated and modeled by the administrator)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

3) ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน

อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญในการสร้างความผูกพันภายในโรงเรียน

"มันเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวทุกคนไว้ร่วมกัน"

(It is important because it “gathers the troops”, so to speak - and gets everyone committed to one cause.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"เราชอบเวลาที่นักเรียนกลับมาที่โรงเรียนและเล่าเรื่องชีวิตตนเองกับเรา"

(We love that our students come back to visit us and share their lives with us.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

อัตลักษณ์ทำให้เกิดความสนใจต่อโรงเรียนมากขึ้น

"ชุมชนนี้ให้การสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี และใครที่ทำธุรกิจกับตำบลนี้รู้ว่าจะต้องเจอกับคนเก่งลำดับต้นๆของโซนเหนือ โดยเฉพาะในเรื่องการให้สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเด็กและความสมบูรณ์แบบ"

(The community is very supportive and those who do business with this district know that they are going to encounter top notch people, focused on providing the best for kids and doing it with integrity.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"ตำบลรอบๆเริ่มมีการตื่นตัว โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลแล้วพบว่าเราเป็นตำบลเป็นคู่แข่ง เราต้องการเป็นตำบลที่เขาจะต้องเอาชนะ"

(Surrounding districts become aware - especially through data comparisons - that our district was a contender...we always wanted to be “the one they had to beat.”)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"บริษัทให้เงินสนับสนุนการเรียนและการเติบโตด้วย"

(The company supports our learning and growth through financial help as well.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

"อัตลักษณ์ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโครงการมากขึ้น"

(It increases parent participation in programs)

"ชื่อเสียงของเราในฐานะที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสูงดึงดูดใจคนสนใจเข้ามาในชุมชน เราเป็นที่รู้จักดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมโรงเรียนและการมุ่งเน้นในด้านการเรียน"

(Our reputation as a high performing school attracts to people to our community. We are well known for our school culture and focus on learning.)

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5(

"เมื่อคำพูดและการกระทำตรงกัน ชุมชนให้ความเชื่อมั่นมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นการสนับสนุนในสิ่งที่จำเป็น"

(With words and actions matching, trust and credibility is developed with the community necessary for effective outcomes such as cooperation and partnership.)

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7(

อัตลักษณ์ทำให้ผู้ปกครองต้องการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนมากขึ้น

"เมื่ออัตลักษณ์ของโรงเรียนคือการเป็นอันธพาล ก็คงไม่มีใครอยากส่งลูกหลานเข้ามาเรียน โรงเรียนของเรามีชื่อเสียงในด้านการศึกษาเป็นอย่างมากทำให้ครอบครัวหลายครอบครัวย้ายเข้ามาในพื้นที่นี้"

(if the school had the identity of being a school with "hoodlums", then no one would seek out the district as a place they'd want to send their children. Our school's excellent reputation in academic excellence made our district sought out by families moving to the area)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"ผมเชื่อว่าอัตลักษณ์ของเราทำให้คนอยากเข้ามาทำงานและว่าจ้างบริษัทมากขึ้น เขาถูกดึงเข้ามาหาเราส่วนหนึ่งเป็นเพราะอัตลักษณ์ของเรา"

(I believe our identity is a help in recruiting new employees and clients. They are drawn to us, in part, because of our identity.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

"ผู้ปกครองแนะนำเราให้กับเพื่อนและคนอื่นๆ"

(Paprents recommend us to friends and others.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

"อัตลักษณ์กระตุ้นให้คนสนใจในบริการและมีส่วนร่วมกับองค์กรของเรา"

(It encourages clientele to seek our services and participate in our organization.)

"ชุมชนรู้ว่าเรายืนหยัดเพื่ออะไร ชื่อเสียงที่ดีกระตุ้นให้เขาอยากเป็นส่วนหนึ่งกับเรา"

(The community and clientele know what we stand for and, the good reputation encourages them to want to be a part.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

อัตลักษณ์ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน

" การเป็นส่วนหนึ่งของ LPS ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างสูง นักเรียนได้ชื่อว่าได้รับการศึกษาที่ดีที่สุดของรัฐมิสซูรี ฉันเชื่อว่าเขาจะไปโดยรู้สึกว่าได้รับสิ่งที่ดีที่สุด"

(being part of LPS is highly regarded. The students who come from our district have one of the best public educations in the state of Missouri. I believe they leave this district feeling they have been given the best!)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"พนักงานภูมิใจในอัตลักษณ์ของเราและกระตุ้นให้คนอื่น ๆ ทำในสิ่งที่เหมาะสม สอดคล้องกับอัตลักษณ์"

(employees take pride in our identity and encourage each other to act in a manner that is consistent with that identity.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

"ครูอยากสอนในโรงเรียนของเรา มีน้อยมากที่ขอย้ายออก"

(Teachers want to teach in our building, they rarely request transfers out.)

"นักเรียนสนุกกับการอยู่ในโรงเรียนและร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มันทำให้ความภาคภูมิใจต่อโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น"

(Students enjoy being at school and engaging in school activities. It increases pride in their school.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

4) ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การกำหนดอัตลักษณ์ต้องกำหนดจากองค์ประกอบหลายๆด้าน

"มันเป็นเรื่องสำคัญที่จะพิจารณาหลายๆปัจจัยที่เป็นอัตลักษณ์"

(It is important to consider the MANY ways in which there are identities)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"การกำหนดอัตลักษณ์ต้องพิจารณาชุมชน สภาพนักเรียน ทรัพยากรที่มี ความคิดสร้างสรรค์และจุดแข็งของคนในทีม"

(The community, demographics of your students, available resources, creativity of the team members, and their strengths.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

อัตลักษณ์กำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจ

"อัตลักษณ์กำหนดจากพันธกิจและวิสัยทัศน์ ถ้าไม่มีวิสัยทัศน์ คนก็อยู่ไม่ได้"

(Through a commonly held mission and vision! Where there is no vision, the people perish!)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"อัตลักษณ์ควรกำหนดจากพันธกิจขององค์กร"

(Identity should be the foundation behind the organization's mission statement)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

"คุณต้องกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งต้องกำหนดจากสมาชิกในองค์กรร่วมกัน"

(You needed a clearly defined Mission, Vision and Goals. This is done collaboratively to get buy in from members of your organization.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

"อัตลักษณ์ของเราสะท้อนมาจากพันธกิจ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแนวคิดหลักและเป็นแนวทางในการทำทุกอย่าง"

(Our identity, articulated in the mission statement is the foundation of our core beliefs and guides us in all we do and are about.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์

"อัตลักษณ์ต้องกำหนดจากความเห็นของคนทำงานให้องค์กร คนที่เราทำงานให้ เมื่อกำหนดอัตลักษณ์ สิ่งสำคัญคือต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมด้วย"

(The voice of those who work for the organization and the voice of those who are served by the organization. When forming the identity, it is important to consider the stakeholders involved.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"เรานำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนมาคุยกัน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักเรียน ครูและผู้บริหาร"

(we brought many stakeholders to the table... parents, community business leaders, high school students, teachers and administrators.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"อัตลักษณ์กำหนดจากกลุ่มผู้นำ และความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง"

(Strong leader. A leadership team, input from your constituents.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

"อัตลักษณ์กำหนดจากบุคลากรทั้งรายคนและรายกลุ่ม ผู้รับบริการ กระบวนการและการปฏิบัติแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของเรา"

(Identity is first formed through the employees both as individuals and as a group. The clientele we serve is part of the identity. Our procedures and practices in action show our identity.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

"บุคลากรและนักเรียนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการของโรงเรียนควรร่วมกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน"

(All staff and students who have a vested interest in the operation of the school should be involved with identity formation.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

5) ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน

การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนต้องคำนึงถึงโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

"แน่นอน โครงสร้างต้องถูกกำหนดจากอัตลักษณ์ว่าคุณเป็นใครและปฏิบัติงานอย่างไร"

(Absolutely! The structure should be determined by the identity, not the other way around. Who you are determines how you do things!)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"ผมเชื่อว่าโครงสร้างองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ กระบวนการของโครงสร้างองค์กรและกลวิธีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและต้องถูกพิจารณาเมื่อจะกำหนดว่าอะไรเป็นเอกลักษณ์ขององค์กร"

(I believe the organization's structure is normally PART of their identity. Organization structure, processes and methodologies are all part of the culture and must be considered when determining what makes this organization unique)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

"บางครั้งโครงสร้างอาจจำกัดความสามารถในการจัดโครงการ ความท้าทายนี้ทำให้คุณต้องมีความคิดสร้างสรรค์และคิดนอกกรอบถึงสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน"

(Sometimes your structure can limit your ability to implement a program. These challenge you to be creative and to think outside the box to do what is best for students.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

"โครงสร้างเป็นเครื่องมือที่สร้างความสอดคล้องและระบุว่าใครเป็นคนตัดสินใจสำหรับองค์กร"

(Structure is a tool. Structure provides consistency and indicates who can make decisions for the organization.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

ต้องมีการวางกลยุทธ์การบริหารให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน และมีการวางนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจน

"แน่นอน เราควรพิจารณากลยุทธ์การบริหาร เราทำทุกอย่างที่ทำให้เราประสบความสำเร็จตราบเท่าที่เราทำเพื่อความมั่นคงและยึดถืออัตลักษณ์ที่สร้างขึ้น"

(Of course we should consider management strategy ...whatever it takes to be successful as long as you are doing it with integrity and holding true to the identity that you have built.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

"อัตลักษณ์องค์กรควรเป็นตัวกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร กลยุทธ์คือสิ่งที่ระบุว่าเราจะทำอย่างไร อัตลักษณ์กำหนดว่าเราจะทำอะไร"

(that the organization's identity should drive management strategy. Strategy is about HOW are we going to do something. Identity drives WHAT are we going to do.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

กิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน

"ส่วนใหญ่สิ่งที่เราทำ ตั้งอยู่บนอัตลักษณ์ โดยเฉพาะในเรื่องการเป็นนักรบ"

(So much of what we did was tied to the identity (especially being a "Warrior"))

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

"มันเป็นความเชื่อของเรา ทุกอย่างจะต้องสะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์"

"if it is our belief, everything should reflect it."

"เรายึดถือพันธกิจตลอดเวลา มันติดในทุกห้องเรียน เราคุยกันเกี่ยวกับเรื่องนี้และใช้สอนนักเรียน"

(We keep our mission statement in front of us all the time. It is posted in every classroom. We talk about it in our devotions, and we use it as we teach students.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

"พันธกิจผลักดันเราให้ทำในสิ่งที่เราเป็น มันระบุสิ่งที่คาดหวังและควรเกิดขึ้นในสังคมที่เราดูแล"

(our mission statement drives all that we do and what we are about. It states what is expected and should be evident to the community we serve if it is our belief.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

ต้องมีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน

"ผู้บริหารต้องย้ำกับบุคลากรในเรื่องของพันธกิจ ให้แน่ใจว่าองค์กรเข้าใจตรงกัน"

(Managers need to keep the mission statement in front of the employees and be sure that it is being promoted throughout the organization.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

"อัตลักษณ์ส่วนใหญ่ถูกบอกต่อปากต่อปากจากคนที่ติดต่อกับเรา"

(Identity is mostly shared by word of mouth from those who have had contact with us.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

ต้องมีการวิจัยส่งเสริมอัตลักษณ์

"ยึดประสบการณ์ของคุณในการตัดสินใจ ในการพัฒนาโดยโรงเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน"

(Lean on your veterans to get momentum towards developing a research based school.)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

จากการรวบรวมความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนโดยเอาข้อมูลจากสองแหล่งข้อมูลมาประกอบกัน แล้วจำแนกตามประเด็นความเข้าใจ คือ

ตารางที่ 4.2 การสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ประเด็น	แหล่งข้อมูล	
	เอกสาร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนหมายถึงตัวตนของโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่ และสิ่งที่โรงเรียนกระทำ 	✓	✓
ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญต่อชื่อเสียงของโรงเรียน 	✓	✓
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญในการสร้างความผูกพันภายในโรงเรียน 	✓	✓
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดมุมมองต่อโรงเรียนในภาพรวม 	✓	✓
ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์โรงเรียนมีประโยชน์ในการทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถบริหารจัดการได้ง่าย 		✓
<ul style="list-style-type: none"> ● เมื่ออัตลักษณ์มีความเด่นชัดแล้วจะทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสนใจต่อโรงเรียนมากขึ้น 	✓	✓
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์ทำให้ผู้ปกครองต้องการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนมากขึ้น 		✓
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน 		✓
ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ 	✓	✓
<ul style="list-style-type: none"> ● อัตลักษณ์ต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจ 	✓	✓
<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องพิจารณาสภาพของครู นักเรียน โรงเรียนในการกำหนดอัตลักษณ์ 	✓	✓
ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์		
<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนต้องคำนึงถึงโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 		✓
<ul style="list-style-type: none"> ● กลยุทธ์การบริหารให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน ต้องมีการวางนโยบายในการสนับสนุนให้อัตลักษณ์โรงเรียนมีความชัดเจน 		✓
<ul style="list-style-type: none"> ● กิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน 		✓
<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องมีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน 	✓	✓
<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารอัตลักษณ์ต้องมีการวิจัยส่งเสริมอัตลักษณ์ 		✓

จากตารางที่ 4.2 พบว่าด้านความหมาย ความสำคัญ และการกำหนดอัตลักษณ์นั้น ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ส่วนในด้านประโยชน์และการบริหารอัตลักษณ์นั้น ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญไม่พบในการศึกษาเอกสาร

ตอนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารโรงเรียน จาก 3 สังกัด คือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานการศึกษาเทศบาล โดยแต่ละสังกัดทำการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวนทั้งสิ้น 569 โรงเรียน โดยข้อมูล ประกอบด้วยเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานบริหาร ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ความถนัดในด้านการบริหารการศึกษา สังกัดของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน ปัญหาในชุมชนรอบข้างโรงเรียน การสนับสนุนด้านต่างๆของชุมชนรอบข้างโรงเรียน ปรัชญาแนวคิดทางศาสนาเมื่อเริ่มก่อตั้งโรงเรียน

ตารางที่ 4.3 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและอายุ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยเพศชายมีจำนวน 283 คน และเพศหญิงมีจำนวน 286 คน โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 62.21 รองลงมาคือช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวนร้อยละ 23.90 เมื่อวิเคราะห์แยกตามเพศพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการกระจายสอดคล้องกัน

ตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและอายุ

อายุ	เพศ				รวม (N=569)	
	ชาย (N=283)		หญิง (N=286)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ต่ำกว่า 31 ปี	2	0.71	5	1.75	7	1.23
31 - 40 ปี	29	10.25	43	15.03	72	12.65
41 - 50 ปี	62	21.91	74	25.87	136	23.90
มากกว่า 50 ปี	190	67.14	164	57.34	354	62.21
รวม	283	100.00	286	100.00	569	100.00

ตารางที่ 4.4 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 0-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.09 เมื่อวิเคราะห์แยกตามตัวแปรเพศพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 0 - 5 ปีมากที่สุด คือร้อยละ 41.26 และน้อยที่สุดในช่วงประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี คือร้อยละ 11.54 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีการกระจายค่อนข้างใกล้เคียงกันในทุกช่วงประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	เพศ				รวม (N=569)	
	ชาย (N=283)		หญิง (N=286)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
0 - 5 ปี	76	26.86	118	41.26	193	34.09
6 - 10 ปี	59	20.85	57	19.93	116	20.39
11 - 15 ปี	47	16.61	44	15.38	91	15.99
16 - 20 ปี	38	13.43	34	11.89	72	12.65
มากกว่า 20 ปี	63	22.26	33	11.54	97	16.87
รวม	283	100.00	286	100.00	569	100.00

ตารางที่ 4.5 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและระดับการศึกษาสูงสุด ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คือร้อยละ 77.50 เมื่อวิเคราะห์แยกตามตัวแปรเพศพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงมีการกระจายสอดคล้องกัน

ตารางที่ 4.5 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	เพศ				รวม (N=569)	
	ชาย (N=283)		หญิง (N=286)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ปริญญาตรี	41	14.49	57	19.93	98	17.22
ปริญญาโท	227	80.21	214	74.83	441	77.50
ปริญญาเอก	15	5.30	15	5.24	30	5.27
รวม	283	100.00	286	100.00	569	100.00

ตารางที่ 4.6 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาที่จบการศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 47.10 และในระดับชั้นปริญญาโทและปริญญาเอกจบการศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 80.05 และ 66.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

สาขาวิชา	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี (N=569)		ปริญญาโท (N=441)		ปริญญาเอก (N=30)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาระดับปริญญาตรี	16	2.81	1	0.23	0	0.00
ปริญญาโท	65	11.42	10	2.27	1	3.33
หลักสูตรการสอน	268	47.10	22	4.99	4	13.33
บริหารการศึกษา	49	8.61	353	80.05	20	66.67
สาขาอื่นๆ	171	30.05	55	12.47	5	16.67
รวม	569	100.00	441	100.00	30	100.00

ตารางที่ 4.7 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา คิดเป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 44.64 รองลงมาคือด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.73 ในขณะที่ด้านการบริหารเทคโนโลยีการศึกษามีผู้เชี่ยวชาญน้อยที่สุด คือร้อยละ 5.98 รองลงมาคือด้านการวิจัยทางการศึกษา ร้อยละ 10.37 เมื่อวิเคราะห์แยกตามตัวแปรเพศ พบว่ามีการกระจายค่อนข้างแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีความเชี่ยวชาญในด้านหลักและกระบวนการการบริหารการศึกษาคิดเป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 50.88 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความเชี่ยวชาญในด้านหลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.46 38.11 และ 38.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ความเชี่ยวชาญของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ความเชี่ยวชาญ	เพศ				รวม (N=569)	
	ชาย (N=283)		หญิง (N=286)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา	144	50.88	110	38.46	254	44.64
2. นโยบายและการวางแผนการศึกษา	120	42.40	89	31.12	209	36.73
3. การบริหารจัดการศึกษา	119	42.05	70	24.48	189	33.22
4. การบริหารทรัพยากร	46	16.25	30	10.49	76	13.36
5. การประกันคุณภาพการศึกษา	93	32.86	109	38.11	202	35.50
6. การนิเทศการศึกษา	33	11.66	57	19.93	90	15.82
7. การพัฒนาหลักสูตร	26	9.19	59	20.63	85	14.94
8. การบริหารเทคโนโลยีการศึกษา	21	7.42	13	4.55	34	5.98
9. การวิจัยทางการศึกษา	28	9.89	31	10.84	59	10.37
10. คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	86	30.39	76	26.57	162	28.47
11. การจัดการเรียนการสอน	53	18.73	111	38.81	164	28.82

ตารางที่ 4.8 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและความสนใจ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีความสนใจในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.31 และมีความสนใจในด้านอื่นๆ จำนวนใกล้เคียงกัน เมื่อวิเคราะห์แยกตามตัวแปรเพศพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีการกระจายค่อนข้างสอดคล้องกัน ยกเว้นในด้านกีฬาที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายสนใจจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 53.00 ในขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงร้อยละ 23.43 สนใจด้านกีฬา

ตาราง 4.9 ความสนใจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ความสนใจ	เพศ				รวม (N=569)	
	ชาย (N=283)		หญิง (N=286)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ดนตรี	96	33.92	88	30.77	184	32.34
กีฬา	150	53.00	67	23.43	217	38.14
ศิลปะ	95	33.57	86	30.07	181	31.81
การพัฒนาชุมชน	91	32.16	86	30.07	177	31.11
วัฒนธรรม	109	38.52	105	36.71	214	37.61
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	153	54.06	156	54.55	309	54.31
ศาสนา	67	23.67	85	29.72	152	26.71
เศรษฐกิจพอเพียง	149	52.65	152	53.15	301	52.90

ตารางที่ 4.9 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและสังกัดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนผู้บริหารจากโรงเรียนในสังกัดต่างๆใกล้เคียงกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด คือจำนวน 201 คน และมีผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.56 โดยเมื่อวิเคราะห์แยกตามสังกัดโรงเรียนพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีการกระจายสอดคล้องกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารจากโรงเรียนในสังกัดการศึกษาเทศบาลที่เป็นโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนค่อนข้างมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในสังกัดอื่น คือร้อยละ 42.49 และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนค่อนข้างน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ในสังกัดอื่น คือร้อยละ 25.91

ตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ขนาด โรงเรียน	สังกัด						รวม (N=569)	
	สพฐ. (N=201)		สช. (N=175)		เทศบาล (N=193)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เล็ก	58	28.86	52	29.71	61	31.61	171	30.05
กลาง	69	34.33	57	32.57	82	42.49	208	36.56
ใหญ่	74	36.82	66	37.71	50	25.91	190	33.39
รวม	201	100.00	175	100.00	193	100.00	569	100.00

ตารางที่ 4.10 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งและเขตพื้นที่ชุมชนของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 82.78 เมื่อวิเคราะห์แยกตามจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลเกือบทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 95.00 ในขณะที่โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคร้อยละ 78 ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาล

ตารางที่ 4.10 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งและเขตพื้นที่ชุมชนของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

เขตที่ตั้ง	จังหวัด				รวม (N=569)	
	กทม.และ ปริมณฑล (N=160)		ส่วนภูมิภาค (N=409)		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ในเขตเมือง / เขตเทศบาล	152	95.00	319	78.00	471	82.78
นอกเขตเมือง / เขตเทศบาล	8	5.00	90	22.00	98	17.22
รวม	160	100.00	409	100.00	569	100.00

ตารางที่ 4.11 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดและระดับชั้นที่เปิดสอนในโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษา ร้อยละ 30.13 อนุบาลถึงมัธยมศึกษาต้น ร้อยละ 26.71 และมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 23.02 เมื่อ

วิเคราะห์แยกตามตัวแปรสังกัดของโรงเรียนแล้ว พบว่ามีการกระจายค่อนข้างสอดคล้องกัน ยกเว้นมีผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษา มากกว่าสังกัดอื่นๆ คือร้อยละ 34.86 และเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยกว่าสังกัดอื่นๆ คือร้อยละ 17.71

ตารางที่ 4.11 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียนและระดับชั้นที่เปิดสอนในโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ระดับชั้นที่เปิดสอน	สังกัด						รวม	
	สพฐ. (N=201)		สช. (N=175)		เทศบาล (N=193)		(N=569)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
อนุบาล-ประถม	53	26.37	61	34.86	58	30.05	172	30.13
อนุบาล-มัธยมต้น	56	27.86	48	27.43	48	24.87	152	26.71
อนุบาล - มัธยมปลาย	22	10.95	22	12.57	19	9.84	63	11.07
ประถม	10	4.98	6	3.43	8	4.15	24	4.22
ประถม-มัธยมต้น	2	1.00	1	0.57	4	2.07	7	1.23
ประถม-มัธยมปลาย	3	1.49	5	2.86	5	2.59	13	2.28
มัธยมต้น	2	1.00	0	0.00	2	1.04	4	0.70
มัธยมต้น-มัธยมปลาย	52	25.87	31	17.71	48	24.87	131	23.02
มัธยมปลาย	1	0.50	1	0.57	1	0.52	3	0.53
รวม	201	100.00	175	100.00	193	100.00	569	100.00

ตาราง 4.12 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียนและปรัชญาความเชื่อตามแนวคิดศาสนาเมื่อเริ่มก่อตั้งโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ก่อตั้งด้วยปรัชญาความเชื่อตามแนวคิดของศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 76.80 เมื่อพิจารณาแยกตามสังกัดโรงเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ก่อตั้งด้วยปรัชญาความเชื่อตามแนวคริสต์ศาสนาคริสต์มีมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ คือร้อยละ 22.29 และกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ก่อตั้งด้วยปรัชญาแนวคิดตามความเชื่อของศาสนาพุทธมีน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดการศึกษาเทศบาลมีการกระจายใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.12 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดโรงเรียนและปรัชญาความเชื่อตามแนวคิดศาสนาเมื่อเริ่มก่อตั้งโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ปรัชญา	สังกัด						รวม	
	สพฐ. (N=201)		สช. (N=175)		เทศบาล (N=193)		(N=569)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	176	87.56	89	50.86	172	90.53	437	76.80
คริสต์	1	0.50	39	22.29	0	0.00	40	7.03
อิสลาม	4	1.99	5	2.86	2	1.05	11	1.93
อื่นๆ	3	1.49	3	1.71	4	2.11	10	1.76
ไม่มี	17	8.46	39	22.29	15	7.89	71	12.48
รวม	201	100.00	175	100.00	193	100.00	569	100.00

ตาราง 4.13 แสดงปัญหาและการสนับสนุนด้านต่างๆของชุมชนรอบข้างโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าชุมชนรอบข้างของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านความยากจนมากที่สุด คือร้อยละ 53.95 รองลงมาคือปัญหายาเสพติด ร้อยละ 44.82 ในด้านการสนับสนุน ชุมชนรอบข้างโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านสุขภาพมากที่สุด ร้อยละ 77.15 รองลงมาคือด้านประเพณีและวัฒนธรรม ร้อยละ 73.11

ตาราง 4.13 ปัญหาและการสนับสนุนด้านต่างๆของชุมชนรอบข้างโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานจำแนกตามสังกัดโรงเรียน

ตัวแปร	สังกัดโรงเรียน						รวม	
	สพฐ. (N=201)		สช. (N=175)		เทศบาล (N=193)		(N=569)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
ปัญหา								
ยาเสพติด	101	50.25	59	33.71	95	49.22	255	44.82
ชุมชนแออัด	42	20.90	28	16.00	51	26.42	121	21.27
อาชญากรรม	12	5.97	10	5.71	15	7.77	37	6.50
ความยากจน	121	60.20	50	28.57	136	70.47	307	53.95

ตัวแปร	สังกัดโรงเรียน						รวม	
	สพฐ.		สช.		เทศบาล		(N=569)	
	(N=201)		(N=175)		(N=193)			
	n	%	n	%	n	%	n	%
การสนับสนุน								
สุขภาพ	151	75.12	131	74.86	157	81.35	439	77.15
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	133	66.17	105	60.00	129	66.84	367	64.50
ประเพณีวัฒนธรรม	149	74.13	111	63.43	156	80.83	416	73.11
เศรษฐกิจพอเพียง	121	60.20	76	43.43	103	53.37	300	52.72

2.2 การวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับของอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ได้แก่ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน การนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ และความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในภาพรวม

2.2.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งวัดจากข้อรายการทั้งหมด 15 ข้อ แบ่ง เป็น 2 ส่วนคือ 1) ตอบตามนิยามความหมายสากล และ 2) ตอบตามนิยามความหมายที่ สมศ.กำหนด ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.14 พบว่าในส่วนที่กลุ่มตัวอย่างตอบตามนิยามความหมายสากล จำนวนผู้ตอบคำถามถูกต้องอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 13.71 - 68.37 โดยข้อความที่มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุดคือ "ยึดมั่นในประชาธิปไตย" รองลงมาคือ "เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม" ในขณะที่ข้อความที่มีผู้ตอบถูกจำนวนน้อยที่สุดคือ "เป็นโรงเรียนน่าว่อง" และ "สร้างทางเลือกทางการศึกษา" และในส่วนที่กลุ่มตัวอย่างตอบตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด จำนวนผู้ตอบคำถามถูกต้องอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 24.43 - 65.03 โดยข้อความที่มีผู้ตอบถูกต้องมากที่สุดคือ "เป็นโรงเรียนน่าว่อง" รองลงมาคือ "ยึดมั่นประชาธิปไตย" ในขณะที่ข้อความที่มีผู้ตอบถูกต้องน้อยที่สุดคือ "โรงเรียนสะอาด บรรยากาศดี" รองลงมาคือ "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต" โดยเมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้ตอบถูกระหว่างการตอบตามนิยามความหมายสากลและนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด พบว่าอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีการกระจายสอดคล้อง

กัน ในขณะที่อัตลักษณ์อื่นๆ มีการกระจายแตกต่างกัน กล่าวคือในข้อที่มีผู้ตอบถูกต้องตามนิยาม ความหมายสากลจำนวนมาก จะมีผู้ตอบถูกต้องตามนิยามความหมายของ สมศ. น้อย และในทางกลับกัน ในข้อที่มีผู้ตอบถูกต้องตามนิยามความหมายสากลน้อย จะมีผู้ตอบถูกต้องตามนิยามความหมายของ สมศ. มาก ยกเว้นข้อ "โรงเรียนมาตรฐานสากล" และ "มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี" ที่มีจำนวนผู้ตอบถูกต้องใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.14 ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามนิยามที่ใช้ตรวจ

คำถาม	ตรวจตามความหมายสากล			ตรวจตามความหมาย สมศ.		
	เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ข้อความต่อไปนี้จัดเป็น						
อัตลักษณ์โรงเรียนหรือไม่						
1. อัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้เรียน						
เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม	เป็น	387	68.01	เป็น	355	62.39
ใส่ใจเทคโนโลยี	เป็น	313	55.01	เป็น	294	51.67
ยึดมั่นในหลักศาสนา	เป็น	373	65.55	เป็น	340	59.75
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	เป็น	183	32.16	เป็น	162	28.47
ยึดมั่นประชาธิปไตย	เป็น	389	68.37	เป็น	360	63.27
2. อัตลักษณ์อื่นๆ						
เป็นผู้นำด้านการวิจัยชั้นเรียน	เป็น	262	46.05	ไม่เป็น	207	36.38
โรงเรียนสะอาด บรรยากาศดี	เป็น	389	68.37	ไม่เป็น	139	24.43
เป็นโรงเรียนนำร่อง	เป็น	78	13.71	ไม่เป็น	370	65.03
สร้างทางเลือกทางการศึกษา	เป็น	118	20.74	ไม่เป็น	324	56.94
ห้องเรียนครบวงจร	เป็น	163	28.65	ไม่เป็น	269	47.28
เน้นหลักสูตรสองภาษา	เป็น	275	48.33	ไม่เป็น	208	36.56
โรงเรียนมาตรฐานสากล	เป็น	224	39.37	ไม่เป็น	240	42.18
มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี	เป็น	222	39.02	ไม่เป็น	235	41.30
พัฒนาครูสู่มืออาชีพ	เป็น	176	30.93	ไม่เป็น	288	50.62
เอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง	เป็น	181	31.81	ไม่เป็น	280	49.21

เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย โดยแบ่งอัตลักษณ์ออกเป็น 2 กลุ่มคืออัตลักษณ์เกี่ยวกับนักเรียน และอัตลักษณ์อื่นๆ ที่ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ว่าข้อรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 50 จัดเป็นข้อรายการที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในอัตลักษณ์ด้านอื่นๆ นอกเหนือจากอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้เรียนทั้งตามนิยาม

ความหมายสากล และตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และ 4.54 ตามลำดับ) และเป็นเช่นเดียวกันในการวิเคราะห์ภาพรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.39 และ 7.13) ตามลำดับ

ตาราง 4.16 ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน

ความเข้าใจ	นิยาม	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU
อัตลักษณ์เกี่ยวกับนักเรียน	สากล	5	0	2.87	1.56	3	54.36	-0.31	-0.98
	สมศ.	5	0	2.60	1.61	3	61.91	-0.15	-1.16
อัตลักษณ์อื่นๆ	สากล	10	0	3.58	2.84	3	79.33	0.73	-0.03
	สมศ.	10	0	4.54	3.50	5	77.09	-0.22	-0.78
ภาพรวม	สากล	15	0	6.39	3.79	6	59.31	0.72	-0.16
	สมศ.	15	0	7.13	3.85	7	54.00	-0.22	-0.87
คะแนนรวม (ตรวจตามนิยามความหมายสากล)		คิดเป็นร้อยละ 42.60							
คะแนนรวม (ตรวจตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด)		คิดเป็นร้อยละ 47.54							

2.2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งวัดจากข้อรายการทั้งหมด 3 ข้อ ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.16 พบว่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 2.20 - 2.60 โดยข้อรายการที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนคือ "อัตลักษณ์โรงเรียนส่งผลต่อชื่อเสียงโรงเรียนเป็นอย่างมาก" (ค่าเฉลี่ย 2.20) และ "โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ไม่ชัดเจนส่งผลให้ทีมบริหารวางแผนการทำงานที่ชัดเจนไม่ได้" (ค่าเฉลี่ย 2.37) เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 7.17)

ตาราง 4.16 ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน

ข้อรายการ	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU	
อัตลักษณ์โรงเรียนส่งผลต่อชื่อเสียงโรงเรียนเป็นอย่างมาก ¹	5	1	2.20	1.20	2	54.33	1.01	-.04	
การเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียนจะส่งผลต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเป็นอย่างมาก	5	1	2.60	1.31	2	50.15	.55	-1.03	
โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ไม่ชัดเจนส่งผลให้ทีมบริหารวางแผนการทำงานที่ชัดเจนไม่ได้	5	1	2.37	1.34	2	56.71	.70	-.89	
ภาพรวม (15 คะแนน)	15	3	7.17	3.14	6	43.79	.68	-.35	
คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน		คิดเป็นร้อยละ 47.80							

2.2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งวัดจากข้อรายการทั้งหมด 4 ข้อ ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.17 พบว่า พิสัยของคะแนนเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 3.57 - 4.46 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจถูกต้องในทุกข้อรายการ

ตารางที่ 4.17 ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน

ข้อรายการ	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU
โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนมักจะได้รับ การสนับสนุนจากศิษย์เก่าเป็นอย่างดี	5	1	3.57	1.22	4	34.20	-.49	-.93
โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนจะสามารถบริหารจัดการได้ง่าย	5	1	4.33	.90	5	20.88	-1.65	2.60
อัตลักษณ์มีส่วนในการทำให้บุคคลภายนอกสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน	5	1	4.30	.95	5	22.09	-1.60	2.24
อัตลักษณ์มีส่วนทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน	5	1	4.46	.79	5	17.60	-1.92	4.45
ภาพรวม (20 คะแนน)	20	4	16.67	3.11	17	18.66	-1.16	1.43
คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	คิดเป็นร้อยละ 83.35%							

2.2.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งวัดจากข้อรายการทั้งหมด 6 ข้อ ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.18 พบว่า พิสัยของคะแนนเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 2.45 - 4.42 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในข้อรายการ "หลังการประเมินถ้าพบว่าอัตลักษณ์โรงเรียนไม่เกิดขึ้นจริง ต้องมีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียน" (ค่าเฉลี่ย 2.45) เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนถูกต้อง

ตาราง 4.18 ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน

ข้อรายการ	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU
โรงเรียนจะประสบความสำเร็จในการบริหารอัตลักษณ์								
โรงเรียนถ้าให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สื่อสารกับ ผู้ปกครองและบุคคลภายนอก	5	1	4.42	.82	5	18.60	-1.96	4.55
กิจกรรมภายในโรงเรียนทุกกิจกรรมต้องสอดคล้องกับอัต ลักษณ์โรงเรียน ¹	5	1	2.62	1.33	2	50.86	.50	-1.13
โครงสร้างหน้าที่บุคลากรมีความสำคัญต่อการบริหารอัต ลักษณ์โรงเรียน	5	1	4.04	1.03	4	25.51	-1.26	.99
ผู้บริหารต้องวางกลยุทธ์การจัดการโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ โรงเรียนเป็นอันดับแรก	5	1	4.24	.93	4	22.00	-1.59	2.41
โรงเรียนจะต้องสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ โรงเรียน	5	1	4.10	.92	4	22.38	-1.37	1.91
หลังการประเมิน แม้ว่าอัตลักษณ์โรงเรียนไม่เกิดขึ้นจริง ก็ไม่ ควรปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียน ¹	5	1	2.45	1.40	2	57.28	.59	-1.08
ภาพรวม (30 คะแนน)	30	5	21.87	2.40	22	10.97	-.51	1.37

2.2.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งวัดจากข้อรายการทั้งหมด 5 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ว่าข้อรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 50 จัดเป็นข้อรายการที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.19 พบว่า พิสัยของคะแนนเฉลี่ยมีค่าระหว่างร้อยละ 2.33 - 4.53 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในข้อรายการ "หากผู้บริหารย้ายไปบริหารโรงเรียนที่ยังสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นจริงไม่ได้ ผู้บริหารไม่มีสิทธิเปลี่ยนอัตลักษณ์ได้ด้วยตนเอง" (ค่าเฉลี่ย 2.33) เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนถูกต้อง

ตาราง 4.19 ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

ข้อรายการ	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU
อัตลักษณ์โรงเรียนกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน	5	1	4.53	.67	5	14.75	-1.94	5.97
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนต้องคำนึงถึงสภาพนักเรียน บุคลากรและครู	5	1	4.51	.79	5	17.60	-2.19	5.55
อัตลักษณ์ที่โรงเรียนกำหนดต้องสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง	5	1	4.35	.92	5	21.17	-1.73	2.70
อัตลักษณ์โรงเรียนที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลง	5	1	3.81	1.21	4	31.71	-.92	-2.7
หากผู้บริหารย้ายไปบริหารโรงเรียนที่ยังสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นจริงไม่ได้ ผู้บริหารไม่มีสิทธิเปลี่ยนอัตลักษณ์ได้ด้วยตนเอง ¹	5	1	2.33	1.31	2	56.33	.77	-6.8
ภาพรวม (25 คะแนน)	25	5	19.52	2.40	20	12.30	-.77	2.44
คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	คิดเป็นร้อยละ 78.08							

2.2.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งวัดจากข้อรายการทั้งหมด 10 ข้อ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือการนำความรู้เกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ และการนำความรู้เกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.20 พบว่าจำนวนผู้ตอบคำถามถูกต้องอยู่ในช่วงร้อยละ 56.59 - 82.60 โดยในด้านการนำความรู้เกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ ข้อรายการที่มีผู้ตอบถูกมากที่สุดคือ "กำหนดให้การเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการร่วมกับกีฬา" (ร้อยละ 82.60) และข้อรายการที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ "รับสมัครครูโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาประกอบด้วย" ร้อยละ 56.59 ในด้านการนำความรู้เกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ ข้อรายการที่มีผู้ตอบถูกมากที่สุดคือ "มั่นคงในศาสนา" (ร้อยละ 80.84) และข้อรายการที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ "คล่องแคล่วบริการ" (ร้อยละ 60.98)

ตาราง 4.20 คะแนนด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้

คำถาม	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
หากโรงเรียนของท่านมีอัตลักษณ์เน้นด้านกีฬา			
ท่านเห็นว่าควรดำเนินการตามข้อใดบ้าง			
ให้ครูพลัดดำรงตำแหน่งที่ต้องดูแลกิจกรรมภายในโรงเรียน	ไม่ควร	391	68.72
รับสมัครครูโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาประกอบด้วย	ควร	322	56.59
กำหนดให้การเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการร่วมกับกีฬา	ควร	470	82.60
กำหนดให้เด็กนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชมรมกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่ง	ควร	402	70.65
รับนักเรียนเข้าโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาเป็นเกณฑ์สำคัญ	ไม่ควร	338	59.40
หากโรงเรียนของท่านอยู่ในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ			
ท่านคิดว่าอัตลักษณ์ใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนของท่าน			
มั่นคงในศาสนา	ไม่เหมาะสม	460	80.84
สำนึกรักบ้านเกิด	เหมาะสม	427	75.04
คลองแคล้วบริการ	เหมาะสม	347	60.98
สร้างสุขภาพบุรุษ สุขภาพสตรี	ไม่เหมาะสม	418	73.46
เน้นภาษาเพื่อประกอบอาชีพ	เหมาะสม	447	78.56

เมื่อทำการวิเคราะห์คะแนนด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.21 พบว่าในภาพรวมคะแนนมีการกระจายเล็กน้อย มีค่า CV เท่ากับ 21.86 โดยในด้านการบริหารอัตลักษณ์คะแนนมีการกระจายมากกว่าด้านการกำหนดอัตลักษณ์

ตาราง 4.21 คะแนนรวมด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้

การนำความรู้ไปใช้	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU
ด้านการบริหารอัตลักษณ์	5	0	3.39	1.09	3	32.15	-0.32	-0.42
ด้านการกำหนดอัตลักษณ์	5	0	3.70	0.97	4	26.22	-0.60	0.93
ภาพรวม (10 คะแนน)	10	0	7.09	1.55	7	21.86	-0.54	1.05
คะแนนการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 70.90								

เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน หลังจากถ่วงน้ำหนักคะแนนในแต่ละด้าน ผลการเปรียบเทียบในตาราง 4.22 พบว่าคะแนนความเข้าใจด้านความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียนมีการกระจายมากที่สุด (CV เท่ากับ 75.27) รองลงมาคือด้านความหมาย

ของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล และตามนิยามความหมายที่ สมศ. ตามลำดับ (CV เท่ากับ 59.34 และ 54.04 ตามลำดับ) ส่วนความเข้าใจด้านการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนมีการกระจายน้อยที่สุด (CV เท่ากับ 16.56) รองลงมาคือความเข้าใจด้านการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน (CV เท่ากับ 20.88) เมื่อวิเคราะห์คะแนนในภาพรวมคะแนนมีการกระจายค่อนข้างต่ำ (CV เท่ากับ 14.16)

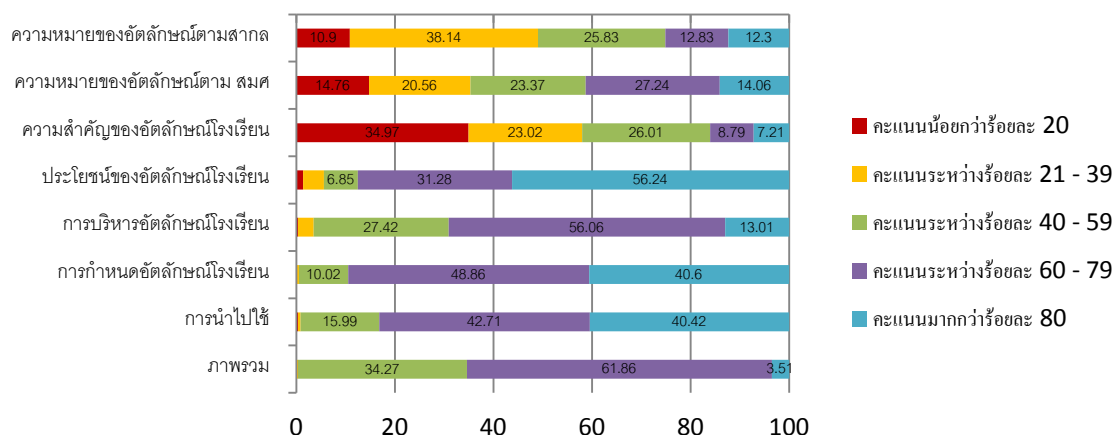
ตาราง 4.22 ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยสรุปรวม

ความเข้าใจ	น้ำหนักคะแนน	Max	Min	Mean	SD	Med	CV	SK	KU
ความหมายของ อัตลักษณ์ตามสากล	2.5	2.50	.00	1.06	.63	1.00	59.34	.72	-.16
ความหมายของ อัตลักษณ์ตาม สมศ.	2.5	2.50	.00	1.19	.64	1.17	54.04	-.22	-.78
ความสำคัญของ อัตลักษณ์โรงเรียน	5	5.00	.00	1.74	1.31	1.25	75.27	.68	-.35
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	5	5.00	.00	3.96	.97	4.06	24.52	-1.16	1.43
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	10	10	.00	6.61	1.38	6.67	20.88	-.51	1.37
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	5	5.00	.00	3.63	.60	3.75	16.56	-.77	2.44
การนำไปใช้	10	10.00	.00	7.09	1.55	7.00	21.90	-.54	1.05
ภาพรวม (40 คะแนน)	40	35.19	12.33	25.19	3.57	24.96	14.16	-.03	.25

เมื่อทำการวิเคราะห์จำนวนผู้ได้คะแนนในช่วงต่างๆ ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.23 และแผนภาพ 4.1 พบว่าในด้านความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากลและด้านความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายของ สมศ. และด้านความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละช่วงคะแนนมีการกระจายใกล้เคียงกัน ในขณะที่ด้านประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 60 ด้านการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน และการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนกระจายอยู่ในช่วงร้อยละ 60 - 79 และในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้คะแนนในกระจายในช่วงร้อยละ 40 - 79

ตาราง 4.23 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ความเข้าใจ	ช่วงคะแนน									
	19 - 0%		20 - 39%		40 - 59%		60 - 79%		80 - 100%	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
ความหมายของอัตลักษณ์ตามสากล	62	10.9	217	38.14	147	25.83	73	12.83	70	12.3
ความหมายของอัตลักษณ์ตาม สมศ	84	14.8	117	20.56	133	23.37	155	27.24	80	14.06
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	199	35.0	131	23.02	148	26.01	50	8.79	41	7.21
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	8	1.4	24	4.22	39	6.85	178	31.28	320	56.24
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	2	0.4	18	3.16	156	27.42	319	56.06	74	13.01
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	1	0.2	2	0.35	57	10.02	278	48.86	231	40.6
การนำไปใช้	2	0.4	3	0.53	91	15.99	243	42.71	230	40.42
ภาพรวม	0	0	2	0.35	195	34.27	352	61.86	20	3.51

แผนภาพ 4.1 ร้อยละของผู้ได้คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในช่วงต่างๆ

ตอนที่ 3 ขั้นตอนและรูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของโรงเรียนในประเทศไทย ได้แก่ รูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ปัจจัยในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียน และขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

3.1 รูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน โดยการสำรวจจากแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.24 พบว่าประเภทอัตลักษณ์โรงเรียนที่มีการกำหนดมากที่สุดคืออัตลักษณ์ประเภทส่งเสริมคุณธรรม (ร้อยละ 72.41) รองลงมาคืออัตลักษณ์ประเภทส่งเสริมการเรียน (ร้อยละ 44.11) และอัตลักษณ์ส่งเสริมวัฒนธรรม (ร้อยละ 43.41) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบตามสังกัดพบว่ามีการกระจายสอดคล้องกัน

ตาราง 4.24 ลักษณะของอัตลักษณ์โรงเรียนจำแนกตามสังกัดโรงเรียน

ข้อความ	สังกัดโรงเรียน						รวม	
	สพฐ.		สช.		เทศบาล			
	n	%	n	%	n	%	n	%
ส่งเสริมคุณธรรม	152	75.62	135	77.14	125	64.77	412	72.41
ส่งเสริมการเรียน	90	44.78	88	50.29	73	37.82	251	44.11
ส่งเสริมวัฒนธรรม	93	46.27	68	38.86	86	44.56	247	43.41
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	61	30.35	59	33.71	58	30.05	178	31.28
ส่งเสริมศาสนา	61	30.35	60	34.29	51	26.42	172	30.23
ส่งเสริมกระบวนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	56	27.86	45	25.71	55	28.50	156	27.42
ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	59	29.35	27	15.43	61	31.61	147	25.83
ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	64	31.84	40	22.86	39	20.21	143	25.13
ส่งเสริมกีฬา	50	24.88	39	22.29	52	26.94	141	24.78
ส่งเสริมความใฝ่รู้	48	23.88	48	27.43	45	23.32	141	24.78
ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม	54	26.87	36	20.57	48	24.87	138	24.25
ส่งเสริมด้านสุขภาพ	48	23.88	38	21.71	47	24.35	133	23.37
ส่งเสริมดนตรี	45	22.39	29	16.57	50	25.91	124	21.79
ส่งเสริมศิลปะ	49	24.38	29	16.57	45	23.32	123	21.62
ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์	54	26.87	30	17.14	36	18.65	120	21.09
ส่งเสริมทักษะอาชีพ	40	19.90	14	8.00	30	15.54	84	14.76
ส่งเสริมการพัฒนาชุมชน	28	13.93	13	7.43	30	15.54	71	12.48
ส่งเสริมการวิจัยของครู	21	10.45	15	8.57	18	9.33	54	9.49

3.2 ปัจจัยในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.25 พบว่าปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนมากที่สุดคือปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและแนวคิดหลักของโรงเรียน (ร้อยละ 87.87) รองลงมาคือความคิดเห็นของบุคคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ครูและนักเรียน (ร้อยละ 67.14) ส่วนปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนน้อยที่สุดคืออัตลักษณ์ของโรงเรียนใกล้เคียงหรือโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 3.51)

ตาราง 4.25 ปัจจัยในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามสังกัดโรงเรียน

ปัจจัย	สังกัดโรงเรียน						รวม	
	สพฐ.		สช.		เทศบาล		n	%
	n	%	n	%	n	%		
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวคิดหลักของโรงเรียน	173	86.07	160	91.43	167	86.53	500	87.87
ความคิดเห็นของบุคคลากรใน โรงเรียน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน	150	74.63	104	59.43	128	66.32	382	67.14
แนวคิดของผู้บริหารโรงเรียน และผู้สนับสนุนโรงเรียน	74	36.82	82	46.86	71	36.79	227	39.89
สภาพนักเรียน	90	44.78	56	32.00	78	40.41	224	39.37
สภาพชุมชนรอบข้างโรงเรียน	59	29.35	30	17.14	62	32.12	151	26.54
แนวทางการประกันคุณภาพ ของ สมศ.	54	26.87	32	18.29	55	28.50	141	24.78
นโยบายของหน่วยงานต้น สังกัด	36	17.91	23	13.14	46	23.83	105	18.45
อัตลักษณ์ของโรงเรียน ใกล้เคียง หรือโรงเรียนที่มี ลักษณะใกล้เคียงกัน	9	4.48	6	3.43	5	2.59	20	3.51

3.3 การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จำนวนและสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.26 พบว่ามีโรงเรียนที่เคยเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 28.65 โดยเมื่อวิเคราะห์แยกตามสังกัดโรงเรียนพบว่าโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 36.32) และโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียนน้อยที่สุด (ร้อยละ 18.86) ในด้านเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียนพบว่าสาเหตุที่โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียนมากที่สุดคือการปรับให้สอดคล้องกับนโยบาย คิดเป็นร้อยละ 58.28 รองลงมาคือปรับให้เข้ากับยุคสมัย คิดเป็นร้อยละ 42.33 และปรับให้สอดคล้องกับการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 39.26 ตามลำดับ โดยเมื่อวิเคราะห์แยกตามสังกัดโรงเรียนพบว่าโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ให้สอดคล้องกับนโยบายและการปรับให้สอดคล้องกับการประเมินมากที่สุด (ร้อยละ 72.73 และ 51.52 ตามลำดับ) ในขณะที่โรงเรียนสังกัดเทศบาลมีการปรับอัตลักษณ์ให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนมากที่สุด (ร้อยละ 42.11)

ตาราง 4.26 จำนวนโรงเรียนที่เคยมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ และสาเหตุที่เปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ จำแนกตามสังกัดโรงเรียน

ตัวแปร	สังกัดโรงเรียน							
	สพฐ. (n=201)		สช. (n=175)		เทศบาล (n=193)		รวม	
	n	%	n	%	n	%	n	%
จำนวนโรงเรียนที่เคย เปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์	73	36.32	33	18.86	57	29.53	163	28.65
สาเหตุที่เปลี่ยนแปลง								
ปรับให้สอดคล้องกับนโยบาย	42	57.53	24	72.73	29	50.88	95	58.28
ปรับให้เข้ากับยุคสมัย	33	45.21	18	54.55	18	31.58	69	42.33
ปรับให้สอดคล้องกับการประเมิน	22	30.14	17	51.52	25	43.86	64	39.26
ปรับให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน	23	31.51	8	24.24	24	42.11	55	33.74

3.4 ขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.27 พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ในขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมาย ปรัชญา วิสัยทัศน์ มากที่สุด (ร้อยละ 99.65) รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 2 ทำการตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน (ร้อยละ 97.72) โดยในขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบกับอัตลักษณ์โรงเรียนอื่นๆ นั้นมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด (ร้อยละ 79.26)

ตาราง 4.27 จำนวนผู้ปฏิบัติจำแนกตามขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมาย ปรัชญา วิสัยทัศน์	567	99.65
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	566	99.82
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	562	99.12
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	558	98.41
2. ทำการตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน	556	97.72
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	555	99.82
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	549	98.74
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	548	98.56
- การพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	506	91.01
- การนำแนวคิดไปทดลอง	403	72.48
3. เปรียบเทียบกับอัตลักษณ์โรงเรียนอื่นๆ	451	79.26
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	449	99.56
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	436	96.67
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	432	95.79
- การพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	410	90.91
- การนำแนวคิดไปทดลอง	350	77.61
- การสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุง	410	90.91
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปเพื่อกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน	542	95.25
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	541	99.82
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	531	97.97
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	527	97.23
- การพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	487	89.85
- การสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุง	477	88.01

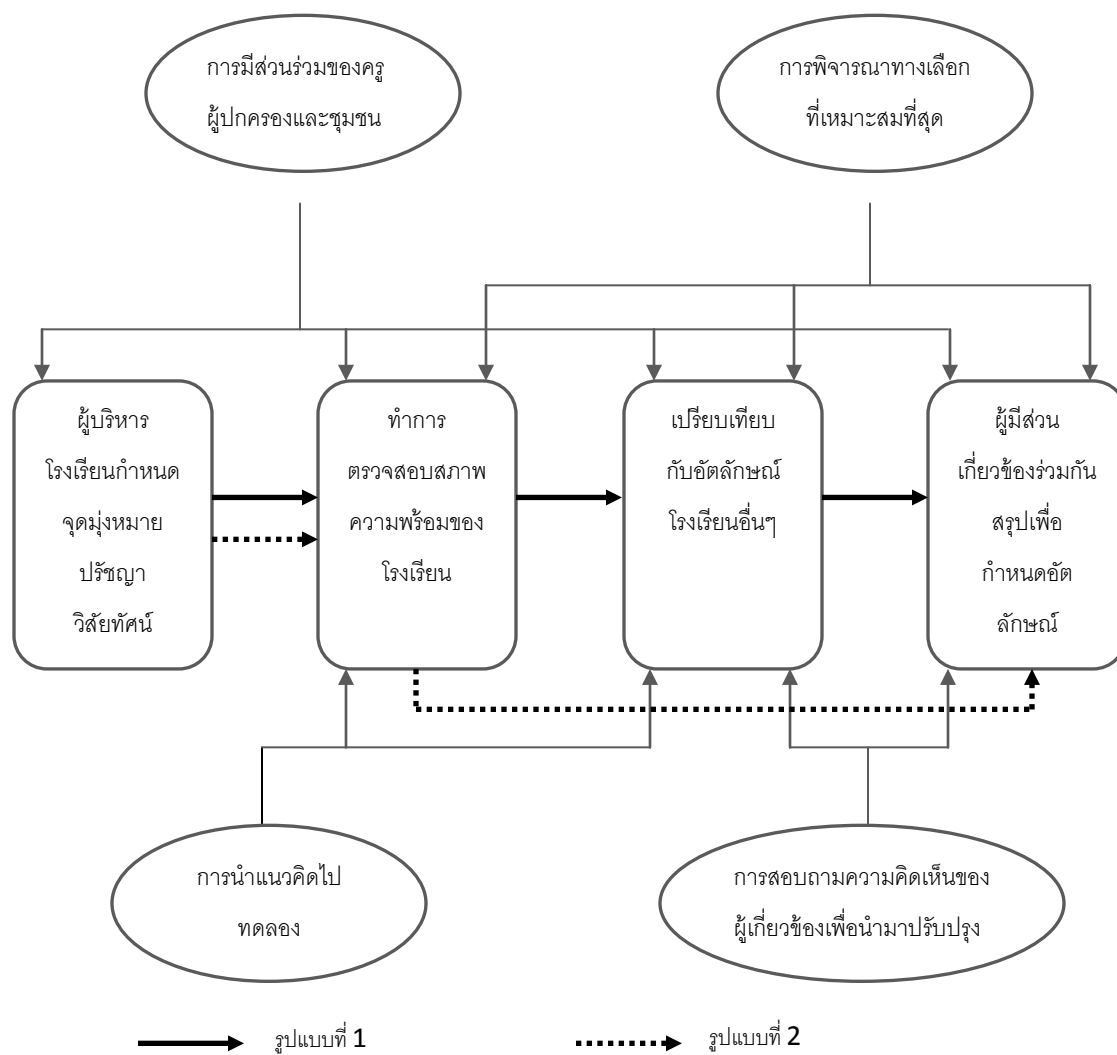
เมื่อทำการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองและชุมชนในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.28 พบว่าครูมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ในระดับมาก ในขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายปรัชญาวิสัยทัศน์ มากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 3.78) ขั้นตอนที่ 2 ทำการตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน (คะแนนเฉลี่ย 3.74) และขั้นตอนที่ 4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปอัตลักษณ์โรงเรียน (คะแนนเฉลี่ย 3.75) ใกล้เคียงกัน แต่ในขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบกับอัตลักษณ์โรงเรียนอื่นๆ ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 3.45) สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนนั้น อยู่ในระดับปานกลางในทุกขั้นตอนของการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

ตาราง 4.28 ระดับการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนจำแนกตามขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์

ความเข้าใจ	Mean	SD	Med	CV	SK	KU	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมาย ปรัชญา วิสัยทัศน์							
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	3.78	.46	4	12.10	-2.04	4.28	มาก
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	3.07	.68	3	22.24	-.24	-.33	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	2.97	.73	3	24.57	-.20	-.46	ปานกลาง
2. ทำการตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน							
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	3.74	.49	4	13.12	-1.75	2.91	มาก
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	3.17	.71	3	22.36	-.47	-.18	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	3.04	.73	3	23.91	-.30	-.41	ปานกลาง
3. เปรียบเทียบกับอัตลักษณ์โรงเรียนอื่นๆ							
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	3.45	.64	4	18.39	-.86	.27	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	2.97	.76	3	25.71	-.40	-.14	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	2.86	.79	3	27.65	-.26	-.43	ปานกลาง
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปเพื่อกำหนดอัตลักษณ์							
- การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการ	3.75	.50	4	13.41	-1.98	3.73	มาก
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการ	3.14	.74	3	23.44	-.56	.01	ปานกลาง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการ	2.99	.77	3	25.88	-.34	-.40	ปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่มีรูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน 2 รูปแบบ คือรูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1) ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมาย ปรัชญา วิสัยทัศน์ 2) ทำการตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน 3) เปรียบเทียบกับอัตลักษณ์โรงเรียนอื่นๆ และ 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปเพื่อกำหนดอัตลักษณ์ และรูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมาย ปรัชญา วิสัยทัศน์ 2) ทำการตรวจสอบสภาพความพร้อมของโรงเรียน และ 3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปเพื่อกำหนดอัตลักษณ์ ดังแสดงในแผนภาพ 4.2

แผนภาพ 4.2 รูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

เมื่อวิเคราะห์จำนวนโรงเรียนที่มีรูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์แต่ละรูปแบบ ตามแผนภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.29 พบว่ารูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ที่ใช้มากที่สุดคือรูปแบบที่ 1 (ร้อยละ 75.04) รองลงมาคือรูปแบบที่ 2 (ร้อยละ 16.52)

ตาราง 4.29 จำนวนผู้ปฏิบัติจำแนกตามรูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์

รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบที่ 1	427	75.04
รูปแบบที่ 2	94	16.52
อื่นๆ	48	8.44

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ส่วนคือความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

4.1 ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ในการกำหนดข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) โดยใช้สูตร $PNI_{Modified}$ และกำหนดค่าคาดหวังของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ผลการพิจารณาค่าคาดหวังของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนแสดงในภาคผนวก ข) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏในตอนนี้นำแสดงค่าที่ระบุความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ ของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนแต่ละด้าน โดยข้อที่มีค่ามากเป็นข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่ควรให้ความสำคัญนำมาพัฒนามาก่อน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินระดับความวิกฤตของดัชนีความต้องการจำเป็น โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าค่าดัชนี $PNI_{modified}$ มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไปถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการพัฒนา ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าจากมากไปหาน้อย

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.30 พบว่าพิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมีค่าระหว่าง -0.02 ถึง 1.34 โดยมีความจำเป็นเร่งด่วน 3 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความเข้าใจด้านความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน (1.34) ความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล (0.78) และความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด (0.59) โดยดัชนีความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.24

ตาราง 4.30 ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ความเข้าใจ	น้ำหนักคะแนน	คะแนนตามสภาพที่คาดหวัง	คะแนนตามสภาพจริง	PNI _{modified}	ลำดับของความ ต้องการจำเป็น
ความหมายของอัตลักษณ์ตามสากล	2.5	1.89	1.06	0.78*	2
ความหมายของอัตลักษณ์ตาม สมศ	2.5	1.89	1.19	0.59*	3
ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน	5	4.07	1.74	1.34*	1
ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน	5	3.89	3.96	-0.02	7
การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	10	8.15	6.61	0.23	4
การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน	5	4.33	3.63	0.19	5
การนำไปใช้	10	7.00	7.09	-0.01	6
ภาพรวม	40	31.22	25.19	0.24	

* ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

4.2 ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ เพื่อหาปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ

4.2.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อหาสาเหตุที่อาจส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้านตามภูมิหลัง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความเชี่ยวชาญ จังหวัดที่ตั้งโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน สังกัดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามตัวแปรเพศ ตามตารางที่ 4.31 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้านต่างๆ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.31 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม (t-test)

ความเข้าใจ	ขนาด	คะแนนเต็ม	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	t	df	sig.																																																																																							
ความหมายของ อัตลักษณ์ตามสากล	ชาย	2.5	1.10	.61	1.063	.303	1.070	567	.285																																																																																							
	หญิง		1.03	.65						ความหมายของ อัตลักษณ์ตาม สмс	ชาย	2.5	1.13	.63	.191	.662	-1.409	567	.160	หญิง	1.24	.65	ความสำคัญของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	1.76	1.28	.236	.627	.602	567	.547	หญิง	1.69	1.33	ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.95	1.04	3.261	.072	-.178	567	.859	หญิง	3.97	.89	การบริหารอัตลักษณ์ โรงเรียน	ชาย	10	6.53	1.48	1.778	.183	-1.246	567	.213	หญิง	6.68	1.28	การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.65	.63	.001	.982	.408	567	.684	หญิง	3.62	.57	การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293	หญิง	7.16	1.49	-1.051	565	.294	ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881
ความหมายของ อัตลักษณ์ตาม สмс	ชาย	2.5	1.13	.63	.191	.662	-1.409	567	.160																																																																																							
	หญิง		1.24	.65						ความสำคัญของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	1.76	1.28	.236	.627	.602	567	.547	หญิง	1.69	1.33	ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.95	1.04	3.261	.072	-.178	567	.859	หญิง	3.97	.89	การบริหารอัตลักษณ์ โรงเรียน	ชาย	10	6.53	1.48	1.778	.183	-1.246	567	.213	หญิง	6.68	1.28	การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.65	.63	.001	.982	.408	567	.684	หญิง	3.62	.57	การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293	หญิง	7.16	1.49	-1.051	565	.294	ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881	.348	-.297	567	.767	หญิง	21.63	2.93						
ความสำคัญของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	1.76	1.28	.236	.627	.602	567	.547																																																																																							
	หญิง		1.69	1.33						ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.95	1.04	3.261	.072	-.178	567	.859	หญิง	3.97	.89	การบริหารอัตลักษณ์ โรงเรียน	ชาย	10	6.53	1.48	1.778	.183	-1.246	567	.213	หญิง	6.68	1.28	การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.65	.63	.001	.982	.408	567	.684	หญิง	3.62	.57	การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293	หญิง	7.16	1.49	-1.051	565	.294	ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881	.348	-.297	567	.767	หญิง	21.63	2.93																			
ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.95	1.04	3.261	.072	-.178	567	.859																																																																																							
	หญิง		3.97	.89						การบริหารอัตลักษณ์ โรงเรียน	ชาย	10	6.53	1.48	1.778	.183	-1.246	567	.213	หญิง	6.68	1.28	การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.65	.63	.001	.982	.408	567	.684	หญิง	3.62	.57	การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293	หญิง	7.16	1.49	-1.051	565	.294	ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881	.348	-.297	567	.767	หญิง	21.63	2.93																																
การบริหารอัตลักษณ์ โรงเรียน	ชาย	10	6.53	1.48	1.778	.183	-1.246	567	.213																																																																																							
	หญิง		6.68	1.28						การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.65	.63	.001	.982	.408	567	.684	หญิง	3.62	.57	การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293	หญิง	7.16	1.49	-1.051	565	.294	ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881	.348	-.297	567	.767	หญิง	21.63	2.93																																													
การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	ชาย	5	3.65	.63	.001	.982	.408	567	.684																																																																																							
	หญิง		3.62	.57						การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293	หญิง	7.16	1.49	-1.051	565	.294	ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881	.348	-.297	567	.767	หญิง	21.63	2.93																																																										
การนำไปใช้	ชาย	10	7.02	1.61	.430	.513	-1.052	567	.293																																																																																							
	หญิง		7.16	1.49						-1.051	565	.294																																																																																				
ภาพรวม	ชาย	40	21.55	3.34	.881	.348	-.297	567	.767																																																																																							
	หญิง		21.63	2.93																																																																																												

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามตัวแปรเพศ ตามตารางที่ 4.32 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้านประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน และภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD พบว่าผู้บริหารที่จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอกมีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้าน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียนและภาพรวมมากกว่าผู้บริหารที่จบ การศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโทและปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.32 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ความเข้าใจ	ระดับการศึกษา	น้ำหนักคะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	F	p	ผลการเปรียบเทียบรายคู่
ความหมาย อัตลักษณ์ ตามสากล	ป.ตรี	2.5	1.07	0.62	1.289	.277	.687	.504	
	ป.โท		1.05	0.63					
	ป.เอก		1.21	0.73					
ความหมาย อัตลักษณ์ ตาม สมศ	ป.ตรี	2.5	1.26	0.66	.223	.800	.466	.628	
	ป.โท		1.17	0.64					
	ป.เอก		1.24	0.67					
ความสำคัญ ของอัต ลักษณ์ โรงเรียน	ป.ตรี	5	1.47	1.11	4.080	.017*	3.454	.032*	เอก >
	ป.โท		1.75	1.32					โท & ตรี
	ป.เอก		2.17	1.55					(LSD>.05)
ประโยชน์ ของอัต ลักษณ์ โรงเรียน	ป.ตรี	5	3.74	1.13	1.461	.233	3.564*	.029*	เอก >
	ป.โท		3.99	0.93					โท & ตรี
	ป.เอก		4.23	0.81					(LSD>.05)
การ บริหารอัต ลักษณ์ โรงเรียน	ป.ตรี	10	3.49	0.89	.453	.636	1.632	.197	
	ป.โท		3.62	0.79					
	ป.เอก		3.78	0.74					
การกำหนด อัตลักษณ์ โรงเรียน	ป.ตรี	5	6.52	1.22	.008	.992	2.506	.083	
	ป.โท		6.66	1.11					
	ป.เอก		7.07	1.10					

ความ เข้าใจ	ระดับ การศึกษา	น้ำหนัก คะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	F	p	ผลการ เปรียบเทียบ รายคู่
การนำไปใช้	ป.ตรี		6.92	1.55	.249	.779	.732	.481	
	ป.โท	10	7.12	1.55					
	ป.เอก		7.25	1.58					
ภาพรวม	ป.ตรี		19.94	3.43	.073	.929	7.291*	.001	เอก >
	ป.โท	40	20.86	2.85					โท & ตรี
	ป.เอก		22.30	2.69					(LSD>.05)

* p<.05

* ผลการทดสอบ Homogeneity of Variances ด้วยสถิติ Levene's test พบว่าความเข้าใจด้านความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ข้อมูลผ่านข้อตกลงเบื้องต้น ส่วนความเข้าใจด้านอื่นๆ ข้อมูลไม่ผ่านข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน จำแนกตามตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ตามตารางที่ 4.33 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้านความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากลและความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามที่ สมศ.กำหนด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานครแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานครมีคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคและกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานครมีคะแนนความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนดมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.33 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม (t-test)

ความเข้าใจ	จังหวัด	น้ำหนัก คะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	t	df	sig.
ความหมายของ	กทม	2.5	.97	.62	.285	.594	-2.050*	567	.041
อัตลักษณ์ตามสากล	ภูมิภาค		1.10	.63					

ความเข้าใจ	จังหวัด	น้ำหนัก คะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	t	df	sig.
ความหมายของ อัตลักษณ์ตาม สมศ	กทม	2.5	1.33	.69	1.399	.238	2.623*	567	.009
	ภูมิภาค		1.13	.61					
ความสำคัญของอัต ลักษณ์โรงเรียน	กทม	5	1.73	1.36	.799	.372	-.003	567	.998
	ภูมิภาค		1.73	1.28					
ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	กทม	5	3.97	.89	3.438	.064	.296	567	.767
	ภูมิภาค		3.95	1.00					
การบริหารอัตลักษณ์ โรงเรียน	กทม	5	6.71	1.19	3.950	.047*	1.018	565	.309
	ภูมิภาค		6.58	1.44					
การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	กทม	10	3.61	.58	.066	.797	-.357	567	.721
	ภูมิภาค		3.63	.61					
การนำไปใช้	กทม	10	6.94	1.60	.873	.351	-1.466	567	.143
	ภูมิภาค		7.16	1.53					
ภาพรวม	กทม	40	21.39	3.00	.273	.602	-.927	567	.354
	ภูมิภาค		21.68	3.20					

* p<.05

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน จำแนกตามสังกัดโรงเรียน ตามตารางที่ 4.34 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้านต่างๆ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละสังกัดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.34 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน จำแนกตามสังกัดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ความเข้าใจ	สังกัด	น้ำหนัก คะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	F	p	ผลการ เปรียบเทียบรายคู่
ความหมายของอัต ลักษณ์ตามสากล	สพฐ.	2.5	.99	.62	.659	.518	2.030	.133	
	สช.		1.11	.66					
ความหมายของอัต ลักษณ์ตาม สมศ	เทศบาล	2.5	1.11	.62	1.467	.232	2.965	.053	
	สพฐ.		1.25	.68					
ลักษณะใดตาม สมศ	สช.	2.5	1.26	.64	1.467	.232	2.965	.053	
	เทศบาล		1.07	.59					

ความเข้าใจ	สังกัด	น้ำหนัก คะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	F	p	ผลการ เปรียบเทียบรายคู่
ความสำคัญของอัต ลักษณ์โรงเรียน	สพฐ.		1.81	1.30	.447	.640	.995	.371	
	สช.	5	1.78	1.33					
	เทศบาล		1.63	1.30					
ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	สพฐ.		3.87	1.00	1.899	.151	1.368	.256	
	สช.	5	3.97	1.03					
	เทศบาล		4.04	.89					
การบริหารอัต ลักษณ์โรงเรียน	สพฐ.		6.53	1.39	.446	.640	2.459	.087	
	สช.	10	6.84	1.45					
	เทศบาล		6.52	1.29					
การกำหนดอัต ลักษณ์โรงเรียน	สพฐ.		3.63	.60	2.509	.082	.071	.931	
	สช.	5	3.62	.64					
	เทศบาล		3.64	.57					
การนำไปใช้	สพฐ.		7.19	1.67	1.614	.200	1.164	.313	
	สช.	10	6.93	1.56					
	เทศบาล		7.12	1.42					
ภาพรวม	สพฐ.		25.41	3.39	2.645	.073	.449	.638	
	สช.	40	25.15	4.16					
	เทศบาล		24.97	3.28					

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน จำแนกขนาดโรงเรียน ตามตารางที่ 4.35 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้านความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากลและความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามที่ สมศ.กำหนด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากลสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายที่ สมศ.กำหนดน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.35 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในแต่ละด้าน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ความเข้าใจ	ขนาด	น้ำหนัก คะแนน	Mean	SD.	Levene's Statistic	Sig.	F	p	ผลการ เปรียบเทียบรายคู่
ความหมายของ อัตลักษณ์ตาม สากล	เล็ก		1.18	.62	.038	.962	4.195*	.016*	เล็ก > ใหญ่ (LSD, p<.05)
	กลาง	2.5	1.07	.62					
	ใหญ่		.95	.65					
ความหมายของ อัตลักษณ์ตาม สมศ	เล็ก		1.00	.68	1.297	.275	5.854*	.003*	เล็ก < กลาง & ใหญ่ (LSD, p<.05)
	กลาง	2.5	1.22	.61					
	ใหญ่		1.31	.61					
ความสำคัญ ของอัตลักษณ์ โรงเรียน	เล็ก		1.47	1.12	5.170*	.006	4.459*	.012*	เล็ก < กลาง & ใหญ่ (LSD, p<.05)
	กลาง	5	1.89	1.35					
	ใหญ่		1.78	1.37					
ประโยชน์ของอัต ลักษณ์โรงเรียน	เล็ก		3.81	1.00	.187	.829	2.337	.098	
	กลาง	5	4.01	.95					
	ใหญ่		4.03	.96					
การบริหารอัต ลักษณ์โรงเรียน	เล็ก		6.44	1.39	1.470	.231	2.154	.117	
	กลาง	10	6.61	1.45					
	ใหญ่		6.77	1.24					
การกำหนด อัตลักษณ์โรงเรียน	เล็ก		3.63	.61	.367	.693	.926	.397	
	กลาง	5	3.59	.58					
	ใหญ่		3.68	.61					
การนำไปใช้	เล็ก		6.86	1.57	2.445	.088	2.129	.120	
	กลาง	10	7.18	1.43					
	ใหญ่		7.19	1.68					
ภาพรวม	เล็ก		24.65	3.15	1.062	.347	1.351	.261	
	กลาง	40	25.33	3.80					
	ใหญ่		25.45	3.58					

* p<.05

* ผลการทดสอบ Homogeneity of Variances ด้วยสถิติ Levene's test พบว่าความเข้าใจด้านความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน
ข้อมูลฝ่ายนี้ข้อตกลงเบื้องต้น ส่วนความเข้าใจด้านอื่นๆ ข้อมูลไม่ฝ่ายนี้ข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภายหลังเพื่อ
เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD

4.2.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพเพื่อหาสาเหตุที่อาจส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่อาจส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 4 ท่าน โดยให้ผู้บริหารทำแบบสอบถามเพื่อวัดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน จากนั้นทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ พบว่ามีผู้บริหาร 4 ท่านที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และมีผู้บริหาร 2 ท่านที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนนั้น เนื่องจากสาเหตุสำคัญ 4 ประการคือ 1) อัตลักษณ์โรงเรียนเป็นเรื่องใหม่ 2) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไม่ได้ให้ข้อมูลครบทุกด้าน 3) การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนทำได้ยาก 4) ผู้บริหารขาดความใส่ใจในการหาข้อมูลความรู้ และ 5) คำว่าอัตลักษณ์ที่ใช้มีความหมายไม่สอดคล้องกับความเข้าใจเดิม

1) อัตลักษณ์โรงเรียนเป็นเรื่องใหม่

เนื่องจากผู้บริหารบางท่านไม่เคยทราบเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมาก่อน เมื่อนำมาใช้ในโรงเรียน ผู้บริหารหลายท่านก็ไม่ทราบว่าต้องทำอะไร และจะหาข้อมูลจากแหล่งใด

"เพิ่งเคยได้ยินเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนเมื่อประมาณ 2 ปีก่อน ก่อนหน้านั้นก็ไม่ได้ยินคำว่าอัตลักษณ์มาก่อนเลย ช่วงแรกๆต้องคลำทางเอาเอง เพราะในหนังสือก็ไม่มี ถามใครตอนนั้นก็ไม่มีใครเข้าใจดีสักคน จะมีพูดบ้างก็ตอนประชุมผู้บริหาร แต่ก็ไม่ได้อธิบายละเอียด"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน คนที่ 1

"เพิ่งได้ยินเมื่อตอนจะประเมินโรงเรียนครั้งที่ 3 นี้แหละค่ะ"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน คนที่ 2

2) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไม่ได้ให้ข้อมูลครบทุกด้าน

เนื่องจากการอบรมหรือการประชุมที่ผู้บริหารได้เข้าร่วมและมีการพูดถึงอัตลักษณ์ มักจะมีการพูดถึงอัตลักษณ์ในด้านของความหมาย และการเปรียบเทียบระหว่างอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ แต่

ไม่ได้ให้ข้อมูลด้านความสำคัญของอัตลักษณ์ ประโยชน์ของอัตลักษณ์ การกำหนดอัตลักษณ์ และการบริหารอัตลักษณ์

"ตอนประชุมก็มีการพูดเพิ่มเติมบ้าง แต่ไม่เคยมีอบรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยตรง ส่วนใหญ่เค้าก็จะบอกว่าอัตลักษณ์คืออะไร เอกลักษณ์คืออะไร แต่ไม่ได้บอกว่าต้องทำยังไง"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน คนที่ 1

"ส่วนใหญ่ที่ศึกษามาก็จะบอกว่าอัตลักษณ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เอกลักษณ์เป็นด้านโรงเรียนและด้านกระบวนการ เราก็ทำตามที่เราเข้าใจ"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน คนที่ 2

"ครูรู้เพราะว่าครูไปอบรมผู้ประเมินภายนอกมา แต่ผู้บริหารคนอื่นถ้าเขาสนใจเขาก็ไปเข้าอบรม แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่ไปกันหรอก เพราะอะไรไม่รู้มัย... เพราะว่ามันต้องเสียเงินเยอะ ตั้งประมาณสี่พันบาทเห็นจะได้"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 1

"ตอนกำหนดอัตลักษณ์ก็ทำตามประสบการณ์ส่วนตัว เพราะไม่เคยมีใครมาบอกเกี่ยวกับวิธีการมาก่อน อย่าง สน. นี้ก็บอกแล้วว่าต้องเป็นยังไง แต่ไม่ได้มาจี้เราถึงขั้นว่าต้องทำยังไง"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 3

3) การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนทำได้ยาก

ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ส่วนใหญ่มักจะได้ไม่ได้เผยแพร่ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ แต่จะเผยแพร่ในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในบางโรงเรียนเข้าถึงได้ยาก เนื่องจากไม่มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

"น่าจะทำเอกสารออกมาให้มันทั่วถึงกว่านี้ เพราะว่าผู้บริหารหลายคนเขาก็ใช้อินเตอร์เน็ตไม่เป็น"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 2

"อยากให้ส่วนกลางทำสื่อที่มันเป็นใบๆออกมา เพราะว่าสื่อแบบนี้ฝนตก ไฟดับเราก็ดูได้ ส่วนใหญ่จะอยู่ในเว็บไซต์ ที่โรงเรียนมันก็เข้าได้แต่ก็ไม่สะดวกมาก บางทีโหลดทีหนึ่งรอ 10 นาทีครูเขาก็ขี้เกียจรอ ไปทำอย่างอื่นแล้ว บางทีนักเรียนจะใช้ก็ต้องแบ่งกันกับครู ที่บ้านก็มีไวเลสแต่พอมันใช้หลายๆเครื่องมันก็ช้า บางทีก็ยกให้ลูกสาวใช้ก่อน"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 3

4) ผู้บริหารขาดความใส่ใจในการหาข้อมูลความรู้

ผู้บริหารบางคนไม่ได้ดูแลด้านการสร้างอัตลักษณ์ในโรงเรียนด้วยตนเอง อาจมีการมอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนรับผิดชอบแทน และไม่ได้สนใจศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนด้วยตนเอง

"ผู้บริหารเขาไม่ทำกันหรอก ส่วนใหญ่ก็โยนไปให้คนอื่นทำ พอจะประเมินกันทีก็เป็นอย่างโรงเรียนแม่ไก่ ลูกไก่..... โรงเรียนแม่ไก่ลูกไก่ ก็คือโรงเรียนใหญ่ๆไปช่วยโรงเรียนเล็กๆ พูดงายๆก็คือไปทำให้"

"ถ้าผู้บริหารเขาใส่ใจ ไปเข้าอบรม หาความรู้มันก็ไม่ยากหรอก ส่วนใหญ่ที่ไม่รู้เพราะยังไม่ถึงเวลาประเมินก็เลยยังไม่ทำมากกว่า"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 1

5) คำว่าอัตลักษณ์มีความหมายไม่สอดคล้องกับความเข้าใจเดิม

คำว่า "อัตลักษณ์" นั้นเพิ่งจะมีการกำหนดขึ้นมาใหม่ ซึ่งไม่ตรงกับคำเดิมที่มีความหมายถึงสิ่งเดียวกันก่อนจะกำหนดใช้คำว่า "อัตลักษณ์" ผู้บริหารบางคนไม่ทราบอาจคิดว่าเป็นเรื่องใหม่ นอกจากนั้นยังมีความสับสนระหว่างคำว่าอัตลักษณ์กับเอกลักษณ์ เพราะไม่ตรงกับความรู้เดิมของผู้บริหาร

"ครูรู้จักคำว่าอัตลักษณ์มานานแล้ว เพราะว่าครูเรียนภาษาไทย แต่ความหมายมันไม่เหมือนกันซะทีเดียวจริงๆคำว่าอัตลักษณ์นี่มันกำกวมนะ แล้วยังมีอัตลักษณ์ กับเอกลักษณ์อีก จริงสองอย่างนี้มันคืออันเดียวกัน"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 1

"อัตลักษณ์กับเอกลักษณ์จริงๆมันมีความหมายเหมือนกัน แต่พอมากำหนด คนเขาก็งงกัน ที่ผมเข้าใจ เพราะว่าเคยทำเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านมาก่อน จริงๆเรื่องนี้มันมีมานานแล้ว เพียงแต่ไม่ได้ใช้คำนี้เท่านั้นเอง"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 2

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.25 พบว่าผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้องหาข้อมูลจากการอบรม การประชุม การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต การแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารท่านอื่น การได้รับคำแนะนำจากศึกษานิเทศน์ และประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ ในขณะที่ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนหาข้อมูลจากการประชุม การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต การได้รับคำแนะนำจากศึกษานิเทศน์

"ครูรู้เรื่องเพราะครูไปเข้าอบรมการประเมินภายนอก คนอื่นเขาก็ขำนะที่อบรมแล้วไม่เป็นผู้ประเมิน ตอนนั้นครูทำคะแนนได้ตั้ง 97 เต็ม 100 ด้วยนะ"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 1

"ก็มีพูดถึงตอนประชุมผู้บริหาร แล้วก็ศึกษาด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ต"

"ผอ. โรงเรียน X จะมาเล่าให้ฟังตลอด เพราะว่าโรงเรียนเค้าประเมินก่อน เค้าก็จะมานั่งย้ำว่าตรงไหนที่สำคัญ"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 2

"ส่วนใหญ่ก็จะศึกษาเองจากอินเทอร์เน็ต"

"มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียนระดับอำเภอ ตอนนั้นใครรู้อะไรก็จะเอามาเล่าสู่กันฟัง"

"ศน. เขาก็เข้ามาดูแล เข้ามาให้คำแนะนำตลอด"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 4

"ผมทำงานเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านมาก่อน เมื่อประมาณสิบปีที่แล้ว เมื่อก่อนไม่ได้ใช้คำนี้ แต่ก็เป็นเรื่องจุดเด่นของชุมชนเหมือนกัน"

"ทราบจากตอนที่ไปประชุมผู้บริหาร แล้วมีการนำเรื่องนี้ขึ้นมาพูด"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้อง คนที่ 4

"นอกจาก ศน. แล้วก็ที่มีที่พูดตอนที่ประชุมบ้าง นอกจากนั้นก็ไม่มีแล้วค่ะ"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน คนที่ 1

"ก็มีที่ได้ฟังจากตอนไปประชุม ก็จะมีการพูดถึงเวลาที่พูดถึงเรื่องที่มีนัยเกี่ยวข้อง"

"ไม่ได้เข้าไปดูในอินเทอร์เน็ตค่ะ"

ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน คนที่ 2

เมื่อทำการวิเคราะห์แหล่งข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ผลการวิจัยในตาราง 4.36 พบว่าแหล่งข้อมูลที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลคือจากการประชุม และแหล่งข้อมูลที่ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้องได้รับข้อมูลคือจากการอบรม การสืบค้นอินเทอร์เน็ต การแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารท่านอื่น การให้คำแนะนำจากศึกษานิเทศน์ และประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนไม่ได้รับข้อมูลจากการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตและการแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารท่านอื่น

ตาราง 4.36 การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์	การอบรม	การประชุม	การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต	การแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารท่านอื่น	ศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้อง
ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้องคนที่ 1	✓					
ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้องคนที่ 2		✓	✓	✓		
ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้องคนที่ 3			✓	✓	✓	
ผู้บริหารที่มีความเข้าใจถูกต้องคนที่ 4		✓				✓
ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนคนที่ 1		✓			✓	
ผู้บริหารที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนคนที่ 2		✓				

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเด็นนิยามความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน แนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และแนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน 2) วิเคราะห์ความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย 3) วิเคราะห์ขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน 4) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนจาก 3 สังกัด คือ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดการศึกษาเทศบาล จำนวน 569 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1) อัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล หมายถึงตัวตนของโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่และสิ่งที่โรงเรียนกระทำ และมีนิยามความหมายตามที่ สมศ. กำหนดคือคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

2) อัตลักษณ์โรงเรียนมีความสำคัญต่อชื่อเสียงของโรงเรียน มีส่วนทำให้เกิดผูกพันของบุคลากร นักเรียนต่อโรงเรียน และส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน

3) อัตลักษณ์โรงเรียนมีประโยชน์ในการสร้างความสนใจของบุคคลภายนอกต่อโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองต้องการส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากขึ้น และทำให้ครู นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียน

4) การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงกำหนดโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากร กลยุทธ์ นโยบายสนับสนุนให้อัตลักษณ์มีความชัดเจน และมีการสื่อสารให้บุคคลทั่วไปรับรู้อัตลักษณ์โรงเรียน

5) ในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน จะต้องกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนจากปัจจัยภายในโรงเรียนหลายด้าน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

2. สภาพปัจจุบันของความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ในด้านความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนทั้งตามนิยามความหมายสากลและตามนิยามความหมายที่ สมศ.กำหนด ความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน และมีความเข้าใจไม่ชัดเจนในด้านประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน แนวทางการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน และการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ในภาพรวมพบว่าผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทยมีความเข้าใจไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน โดยด้านที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนมากที่สุดคือความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน รองลงมาคือ ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล ความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายที่ สมศ กำหนด ตามลำดับ

3. ขั้นตอนและการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารพบว่าขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนมี 4 ขั้นตอนหลักคือ 1) ผู้บริหารกำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียน 2) ทำการสำรวจ ตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียน 3) เปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ และ 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปและกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

จากการสำรวจพบว่าโรงเรียนในประเทศไทยมีรูปแบบขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน 2 รูปแบบ คือ 1) มีขั้นตอนหลักครบ 4 ขั้นตอน และ 2) มีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน โดยขาดขั้นตอนที่ 3 คือ การเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งในภาพรวมโรงเรียนส่วนใหญ่มีขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ตาม

รูปแบบที่ 1 โดยในภาพรวมครูมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนมาก ในขณะที่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

4. ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

จากการสำรวจพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน 3 ด้านด้าน โดยเรียงตามลำดับความเร่งด่วนคือ ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายที่ สมศ.กำหนด ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน และด้านความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นแต่ไม่จัดเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ส่วนในด้านประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียนไม่มีความต้องการจำเป็น เมื่อมองภาพรวมของความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนพบว่ามีความต้องการจำเป็นแต่ไม่จัดเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน คือ คือ 1) อัตลักษณ์โรงเรียนเป็นเรื่องใหม่ 2) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไม่ได้ให้ข้อมูลครบทุกด้าน 3) การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนทำได้ยาก 4) ผู้บริหารขาดความใส่ใจในการหาข้อมูลความรู้ และ 5) คำว่าอัตลักษณ์ที่ใช้มีความหมายไม่สอดคล้องกับความเข้าใจเดิม ทั้งนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการศึกษาส่งผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน กล่าวคือผู้บริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความเข้าใจสูงกว่าผู้บริหารที่จบปริญญาโทและปริญญาตรี นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ ในขณะที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด น้อยกว่าโรงเรียนอื่นๆ และเป็นเช่นเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนในส่วนภูมิภาคกับโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนหลายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสังเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ในการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่ามีงานวิจัยจำนวนจำกัดที่ศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในบริบทของอัตลักษณ์องค์กร งานวิจัยที่พบเป็นการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ในบริบทขององค์กรทั่วไป ซึ่งมีข้อแตกต่างชัดเจนกับองค์กรในลักษณะของโรงเรียนคือด้านการแข่งขันกับองค์กรอื่นในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเมื่อนำทฤษฎีอัตลักษณ์องค์กรทั่วไปมาใช้ในองค์กรที่เป็นโรงเรียนย่อมมีข้อแตกต่างกันตามบริบท ดังที่ Balmer (1998) ได้กล่าวไว้ว่าอัตลักษณ์เป็นความรู้สึกร่วมกันและตั้งอยู่บนลักษณะขององค์กรแต่ละองค์กร ดังนั้นจึงไม่อาจกล่าวได้อย่างชัดเจนว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นมีความชัดเจน ถูกต้องและเป็นสากล การนำแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมาใช้ในโรงเรียนนั้นควรมีการศึกษาให้ชัดเจนก่อนจะนำมากำหนดใช้ เพราะทั้งนี้อัตลักษณ์โรงเรียนอาจมีความแตกต่างในพื้นที่ที่มีปัจจัยภูมิหลังแตกต่างกัน โดยเฉพาะในประเทศไทย นอกจากนั้นแล้วอัตลักษณ์ยังมีความแตกต่างกันในองค์กรที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารย่อมต้องมีความพร้อมในการนำแนวคิดทฤษฎีมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับโรงเรียนของตนเอง ซึ่งหากไม่มีทฤษฎีที่เป็นรากฐานเดียวกันแล้ว การบริหารจัดการอัตลักษณ์ในแต่ละโรงเรียนย่อมเกิดจากการลองผิดลองถูกและไม่อาจคาดเดาทิศทางได้

สภาพปัจจุบันของความเข้าใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของผู้บริหารตามนิยามความหมายสากล และตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด พบว่าในข้อคำถามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนนั้นจำนวนผู้ตอบถูกมีความสอดคล้องกัน แต่ในอัตลักษณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนนั้นจำนวนผู้ตอบถูกตามนิยามทั้งสองมีลักษณะการกระจายในรูปแบบของการแปรผกผัน กล่าวคือผู้ที่ตอบถูกตามนิยามความหมายสากลจะตอบผิดในนิยามความหมายตามที่ สมศ. กำหนด และผู้ที่ตอบถูกตามนิยามความหมายตามที่ สมศ. กำหนด จะตอบผิดตามนิยามความหมายสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนตามนิยามความหมายสากลและตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด ไม่สอดคล้องกัน และมีความเป็นไปได้ว่าผู้บริหารแต่ละคน

เข้าใจว่าอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากลและตามที่ สมศ. กำหนดนั้นเป็นสิ่งเดียวกัน จึงตอบข้อคำถามทั้งสองส่วนเหมือนกัน โดยผู้บริหารบางส่วนเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากลและผู้บริหารบางส่วนมีความเข้าใจอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด ซึ่งจำนวนผู้ที่มีความเข้าใจตามนิยามทั้งสองมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทยยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์ในทิศทางเดียวกัน และเมื่อพิจารณาตัวเลือกแต่ละข้อรายการในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าตัวเลือกด้านอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับผู้เรียน ซึ่งจัดเป็นอัตลักษณ์ทั้งตามนิยามความหมายสากลและตามนิยามความหมายที่สมศ.กำหนดนั้น จำนวนผู้ตอบถูกอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 28.47 ถึง 68.37 ซึ่งยังถือว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมดเท่านั้น โดยข้อความที่มีผู้ตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต" ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าไม่จัดเป็นอัตลักษณ์ ในส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน แนวทางแก้ไขในส่วนนี้จึงควรให้ความรู้กับผู้บริหารเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนที่ชัดเจน และชี้แจงถึงความแตกต่างระหว่างอัตลักษณ์ตามความหมายสากลและอัตลักษณ์ตามความหมายที่ สมศ. กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารไม่เกิดความสับสน และในการประเมินครั้งต่อไป สมศ.ควรเลือกใช้คำที่มีความหมายคลุมเครือและกำหนดคำใหม่ที่มีความจำเพาะเจาะจงกับสิ่งที่ต้องการประเมินมากขึ้น เช่น อัตลักษณ์ผู้เรียน เป็นต้น

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าผู้บริหารมากกว่าร้อยละ 80 ไม่เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ว่า มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียนน้อย จึงแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนยังไม่มีเป้าหมาย แรงจูงใจภายในในการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียนให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ดังนั้นแม้ว่าผู้บริหารจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ก็ไม่ได้เป็นการรับรองว่าผู้บริหารจะนำความรู้ที่มีไปใช้ในการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียนอย่างจริงจัง เพราะผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน การให้ความรู้ความเข้าใจด้านนี้ต่อผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ในการวางแผนทางในการแก้ปัญหาที่ควรทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความพร้อมในการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย เพื่อตรวจสอบว่าสภาพโรงเรียนในประเทศไทยนั้นมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนมีอัตลักษณ์ของตนเองหรือไม่ และถ้าหากจะส่งเสริมอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นควรเริ่มต้นอย่างไร เพราะในอดีตแม้จะมีการส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนมี

มาตรฐาน 14++ ที่รวมการส่งเสริมจุดเด่นของโรงเรียนนั้น ก็ไม่เคยมีการประเมินอย่างเป็นทางการ เมื่อทำการประเมินครั้งแรกโรงเรียนที่ไม่ได้ส่งเสริมมาตรฐานดังกล่าว โรงเรียนที่ไม่เคยส่งเสริมจุดเด่นของโรงเรียนให้เป็นอัตลักษณ์นั้นย่อมจะต้องใช้เวลาในการสร้างอัตลักษณ์ให้ปรากฏชัดเจน ซึ่งการประเมินอาจส่งผลให้โรงเรียนทำการเร่งรัดให้เกิดอัตลักษณ์ขึ้นในเวลาอันสั้นและมีลักษณะผิดไปจากอัตลักษณ์ทั่วไปที่มีการศึกษาในสากล อย่างไรก็ตามหากตรวจสอบและพบว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการสร้างอัตลักษณ์ ควรทำการศึกษาขั้นตอนการสร้างอัตลักษณ์ของโรงเรียนในประเทศไทย จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่นๆ ได้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าผู้บริหารจำนวนร้อยละ 56.27 ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 และไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อทำการเปรียบเทียบตามตัวแปรภูมิหลัง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถตอบข้อคำถามด้านนี้ได้ถูกต้อง แม้ว่าจะมีความเข้าใจในด้านอื่นๆ ไม่ถูกต้อง จึงมีความเป็นไปได้สูงว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยใช้ความรู้เดิม ประสบการณ์และสามัญสำนึกในการพิจารณาเพื่อตอบคำถามในด้านนี้ ทั้งนี้ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบสมมติฐานดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 มีความเข้าใจถูกต้อง โดยผู้บริหารประมาณร้อยละ 13 มีความเข้าใจชัดเจน และร้อยละ 54 มีความเข้าใจถูกต้องแต่ยังไม่ชัดเจนมากนัก (คิดเป็นคะแนนร้อยละ 60 - 79 ซึ่งเทียบได้กับระดับ 3 - 4 จากมาตรฐานค่า 5 ระดับ) ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่า ภายหลังจากการประเมิน ถ้าพบว่าอัตลักษณ์โรงเรียนไม่เกิดขึ้นจริงจะต้องมีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นมีเป้าหมายเพื่อการประเมินโรงเรียนเป็นหลัก ในข้อรายการอื่นๆ นั้นผู้บริหารอาจตอบได้ถูกต้องโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับการบริหารที่มีอยู่เดิม เนื่องจากการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นไม่แตกต่างจากการบริหารสถานศึกษาตามปกติมากนัก แม้ว่าโรงเรียนจะไม่มีกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนก็สามารถบริหารจัดการได้เพราะอัตลักษณ์นั้นเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน อีกข้อรายการหนึ่งที่ผู้บริหารตอบถูกน้อยคือ "กิจกรรมภายในโรงเรียนทุกกิจกรรมต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน" ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารตีความความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนเป็นจุดเน้นของโรงเรียน (ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดต่อไปในด้านการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน) ทำให้ผู้บริหารตอบข้อคำถามข้อนี้ผิด โดย

ภาพรวมในด้านการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าไม่จำเป็นจะต้องทำการส่งเสริมใดๆเพิ่มเติม เพราะผู้บริหารมีความรู้ด้านการบริหารอยู่แล้ว และการบริหารอัตลักษณ์ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน จำเป็นจะต้องใช้ประสบการณ์ของผู้บริหารในการบริหารจัดการ สิ่งที่ควรส่งเสริมคือการให้ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ในด้านที่กล่าวถึงข้างต้น เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดมุมมองในการบริหารได้ถูกต้องและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 มีความเข้าใจถูกต้องเกือบทุกประเด็น ยกเว้นความเข้าใจว่าถ้าหากย้ายไปบริหารโรงเรียนที่ไม่สามารถสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นจริงได้ ผู้บริหารมีสิทธิเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นผู้บริหารเลือกที่จะกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนโดยพิจารณาความเป็นไปได้ในการสร้างอัตลักษณ์เป็นหลัก ซึ่งในบางโรงเรียนนั้นการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์อันเนื่องมาจากตัวผู้บริหารนั้นอาจทำให้โรงเรียนสูญเสียตัวตนไปได้ เพราะบางโรงเรียนมีอัตลักษณ์เฉพาะที่จำเป็นจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นและไม่ควรเปลี่ยนแปลง ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์เอาไว้ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทย และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ส่วนกลางควรให้การส่งเสริมการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนควบคู่ไปกับการประเมิน เพื่อให้โรงเรียนที่ไม่พร้อมในการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้ ในส่วนของความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน มีประเด็นที่น่าสนใจคือด้านการรับสมัครครูและนักเรียน ซึ่งผู้บริหารครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่าควรพิจารณาความเหมาะสมตามอัตลักษณ์ในการรับสมัครครูเข้ามาสอนในโรงเรียน เช่นเดียวกับการรับนักเรียน แต่อีกครึ่งหนึ่งนั้นมีความคิดเห็นในทางกลับกัน ซึ่งในประเด็นนี้ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าการปฏิบัติเช่นใดจะก่อให้เกิดผลดีต่อการส่งเสริมอัตลักษณ์มากที่สุด มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นสากลสำหรับโรงเรียนในประเทศไทยหรือไม่ และแนวทางดังกล่าวเป็นอย่างไร ซึ่งหากมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในประเทศไทยและโรงเรียนในต่างประเทศก็จะทำให้ได้ความรู้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในหลายๆด้าน

ขั้นตอนและการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

เมื่อพิจารณาการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดอัตลักษณ์เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม มากกว่าอัตลักษณ์ด้านอื่นๆอย่างชัดเจน (ร้อยละ 72.41) รองลงมา เป็นด้านการเรียน (ร้อยละ 44.11) และด้านวัฒนธรรม (ร้อยละ 43.41) ตามลำดับ โดยในด้านที่มีการกำหนดเป็นอัตลักษณ์โรงเรียนน้อย ได้แก่ การวิจัยของครู (ร้อยละ 9.49) การพัฒนาชุมชน (ร้อยละ 12.48) และส่งเสริมทักษะอาชีพ (ร้อยละ 14.76) ตามลำดับ ในด้านสาเหตุของการเลือกกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อตอบคำถามดังกล่าว จากข้อมูลที่ดีสามารถพิจารณาความเป็นไปได้ที่ทำให้อัตลักษณ์ด้านครูและชุมชนมีการกำหนดเป็นอัตลักษณ์น้อย 2 ประการคือ 1) โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด คือเป็นอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน และ/หรือ 2) โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญกับการสนับสนุนพัฒนาดังกล่าว ในประเด็นนี้ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับเอกลักษณ์โรงเรียนเพิ่มเติมเพื่อหาคำตอบดังกล่าว หากเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นการสนับสนุนดังกล่าว ก็ควรจะมีการสร้างนโยบายส่งเสริมในด้านนี้ เพราะถ้าโรงเรียนทุกแห่งมีอัตลักษณ์ที่คล้ายคลึงกัน ก็จะไม่เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมให้สร้างอัตลักษณ์โรงเรียนให้ชัดเจนเพื่อสร้างจุดเด่นของโรงเรียนแต่ละห้องที่ ส่วนในด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพนั้นจัดเป็นอัตลักษณ์ทั้งตามนิยามความหมายสากลและนิยามความหมายตามที่ สมศ.กำหนด แต่มีโรงเรียนส่วนน้อยที่กำหนดเป็นอัตลักษณ์โรงเรียน ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมด้านทักษะอาชีพเท่ากับด้านอื่นๆ

เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับข้อความแสดงอัตลักษณ์ที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนกำหนดนั้น พบว่ายังมีโรงเรียนจำนวนหนึ่งที่กำหนดอัตลักษณ์ในลักษณะที่ไม่แสดงตัวตนของโรงเรียนทั้งหมด นั่นคือแสดงจุดเด่นของโรงเรียนจุดใดจุดหนึ่ง มากกว่าการแสดงตัวตนของโรงเรียนในภาพรวม ยกตัวอย่างเช่น "ยิ้มง่าย ไหว้สวย" "การฟ้อนรำ" "กระบี่กระบอง" "ความร่มรื่นของสถานที่" "กีฬาฟุตบอล" ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนอย่างชัดเจน และเป็นที่มาของความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอีกหลายๆด้าน เช่นด้านการบริหารกิจกรรม ที่ผู้บริหารครั้งหนึ่งไม่เห็นด้วยว่ากิจกรรมทุกกิจกรรมในโรงเรียนต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน อาจจะเป็นเพราะความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนคลาดเคลื่อนมาตั้งแต่ต้น จึงทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในด้านอื่นๆตามมา

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่กำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าปัจจัยหลักที่ใช้ในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนคือปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน อย่างไรก็ตามปัจจัยอื่น ๆ ที่ควรใช้ในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ได้แก่สภาพนักเรียน (ร้อยละ 39.3) และสภาพชุมชนรอบข้าง (ร้อยละ 26.54) นั้น ยังมีโรงเรียนที่นำมาพิจารณาใช้ในการกำหนดอัตลักษณ์ไม่มากนัก แต่เมื่อพิจารณาความเข้าใจด้านการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดมีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นว่าในการปฏิบัติจริงนั้นมีผู้บริหารไม่ได้ปฏิบัติตามความเข้าใจของตนเอง ซึ่งสาเหตุอาจจะเกิดเพราะไม่เห็นความสำคัญของอัตลักษณ์ และสร้างอัตลักษณ์เพื่อการประเมินเป็นหลัก ดังที่ได้อภิปรายในข้างต้น อย่างไรก็ตามการลงข้อสรุปที่ชัดเจนยังต้องอาศัยการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพมาสนับสนุนในประเด็นนี้

นอกจากนั้นแล้วยังพบว่ายังมีโรงเรียนประมาณร้อยละ 30 ที่เคยมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ซึ่งในเชิงทฤษฎี การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กรเป็นอย่างมาก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาประกอบกับความเข้าใจด้านการบริหารอัตลักษณ์แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารไม่ได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ที่มีต่อองค์กรมากนัก สะท้อนจากการตอบข้อคำถามว่า "หลังการประเมิน หากพบว่าอัตลักษณ์ไม่เกิดขึ้นจริง ควรมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์" และ "หากท่านย้ายไปบริหารโรงเรียนที่มีสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นจริงไม่ได้ ท่านมีสิทธิเปลี่ยนอัตลักษณ์" แสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทยนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน จึงทำให้โรงเรียนปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาเท่าใดนัก ซึ่งสาเหตุอาจจะเนื่องมาจากการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทยให้เกิดขึ้นชัดเจนนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนกลางจึงควรให้การสนับสนุนการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียนให้เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน และร่วมกันส่งเสริมอัตลักษณ์โรงเรียนอย่างจริงจัง

เมื่อพิจารณาขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน พบว่าขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 75.04 มีขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์สอดคล้องกับทฤษฎีที่ Gioia และคณะ (2010) ได้นำเสนอเอาไว้ และจากแบบสอบถามพบว่าครูมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนเป็นอย่างมาก ในขณะที่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจปัจจัยในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของโรงเรียนในประเทศไทยนั้นมีความถูกต้องเหมาะสมตามทฤษฎี ในส่วน

นี้หากมีการศึกษาต่อในเชิงคุณภาพจะทำให้ได้ข้อมูลที่อธิบายขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ในประเทศไทยได้ละเอียดมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนได้

ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

ในส่วนของการกำหนดความต้องการจำเป็นพบว่าความต้องการจำเป็นเร่งด่วนนั้นมี 3 ด้านคือ ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากลและตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด และความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ในสามประเด็นนี้อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุเดียวกันนั่นคือผู้บริหารไม่เข้าใจว่าอัตลักษณ์คืออะไร ทำให้เกิดความต้องจำเป็นในส่วนของความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียน เพราะผู้บริหารน่าจะมีความเข้าใจบางส่วนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนแต่เป็นความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน ส่งผลไปถึงความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียนที่เป็นแนวคิดเชิงทฤษฎี ถ้าหากผู้บริหารไม่มีประสบการณ์ในการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนให้ปรากฏชัดเจนแล้วอาจจะไม่สามารถตอบคำถามในประเด็นนี้ได้ ส่วนในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน การบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน และการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้นั้นผู้บริหารมีความเข้าใจในระดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ส่วนบุคคล และการใช้ความรู้ทางด้านการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการตอบคำถาม ซึ่งในส่วนนี้ควรมีการศึกษาเพื่อยืนยันผลต่อไป อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมนั้นพบว่าความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.24 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าวิกฤติที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้คือ 0.30 แสดงให้เห็นว่ามีความต้องจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนค่อนข้างมาก ซึ่งส่วนกลางไม่ควรปล่อยให้อยู่ในสภาวะนี้ต่อไปเพราะอาจทำให้ความเข้าใจผิดฝังรากลึกและยากจะแก้ไขได้

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับการให้ความรู้ต่อผู้บริหาร เช่นการเข้าถึงสื่อ การให้ความรู้ไม่ครบทุกด้าน ไม่ทั่วถึง เป็นต้น ที่ส่งผลต่อความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน นอกจากนั้นแล้วยังมีประเด็นเกี่ยวกับความไม่ใส่ใจของผู้บริหารโรงเรียน แต่จากผลการวิจัยที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารเกือบทั้งหมดมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตลักษณ์ มีผู้บริหารจำนวนน้อยมากที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ชัดเจนดี ซึ่งสาเหตุข้างต้นนั้นไม่สามารถใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน

จำนวนมากขึ้นนี้อาจจะเป็นเพราะว่ายังไม่มียังมีองค์ความรู้ที่ชัดเจน สำหรับใช้ในการเผยแพร่ให้ความรู้ต่อผู้บริหาร รวมถึงผู้เกี่ยวข้องเช่น ศึกษานิเทศก์ นักการศึกษา เป็นต้น ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์จึงเกิดจากการแลกเปลี่ยนกันเอง และจากสื่อเท่าที่ได้รับเท่านั้น ทำให้เกิดความเข้าใจที่คาดเดาทิศทางไม่ได้กระจายไปในวงกว้าง

เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรภูมิหลังที่ส่งผลต่อการเข้าใจความหมายอัตลักษณ์โรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กได้คะแนนความเข้าใจด้านความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากลมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และโรงเรียนส่วนภูมิภาคได้คะแนนด้านความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากลมากกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในทางกลับกันโรงเรียนขนาดเล็กมีความเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายที่ สมศ.กำหนดน้อยกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นเช่นเดียวกันในโรงเรียนส่วนภูมิภาคเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ รวมทั้งโรงเรียนในกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในภายในโรงเรียนมากกว่า ทำให้ได้รับสื่อที่ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ จาก สมศ. มากกว่า สอดคล้องข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ว่า การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนทางสื่อสิ่งพิมพ์ไม่ทั่วถึง สื่อส่วนใหญ่จะเป็นสื่อที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่มีทรัพยากรภายในโรงเรียนน้อยกว่าย่อมมีโอกาสเข้าถึงมากกว่า และโรงเรียนในส่วนภูมิภาคที่มีความพร้อมในชุมชนน้อยกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานครย่อมมีโอกาสเข้าถึงน้อยกว่าเช่นเดียวกัน จากเหตุผลในข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไม่ทั่วถึง

จากผลการวิจัยหลายๆประเด็นในข้างต้นประกอบกัน ทำให้ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนอันเนื่องมาจากสาเหตุหลักคือการไม่เข้าใจว่าอัตลักษณ์หมายถึงสิ่งใด โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

1) ผู้บริหารกว่าครึ่งให้ความหมายของอัตลักษณ์ไม่ตรงกัน แสดงให้เห็นว่าเมื่อพูดถึงอัตลักษณ์นั้น ผู้บริหารแต่ละคนจะเข้าใจแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อน ย่อมไม่สามารถสรุปได้ว่าตอบข้อคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจด้านอื่นๆบนพื้นฐานของคำว่า "อัตลักษณ์"

เดียวกันหรือไม่ ข้อคำถามที่ตอบถูกต้องไม่แน่ว่าจะเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง อาจจะต้องถูกต้องเพราะความบังเอิญก็เป็นได้

2) ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้คะแนนในการวัดความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนน้อย มีผู้บริหารจำนวนน้อยมากที่ตอบถูกต้องและมั่นใจในคำตอบ มีผู้บริหารจำนวนมากได้คะแนนเฉลี่ยในช่วงระดับ 3 - 4 จาก 5 ระดับ แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในความเข้าใจที่ตนเองมีอยู่นอกจากนั้นแล้วยังมีผู้บริหารจำนวนมากที่ตอบคำถามไม่ถูกต้อง

3) ผลจากการปฏิบัติหลายๆด้านสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติไม่ถูกต้องในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน ยกตัวอย่างเช่น มีโรงเรียนประมาณร้อยละ 30 ที่เปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โรงเรียน และการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนในรูปแบบที่แสดงเพียงจุดเด่นของโรงเรียนเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งไม่แสดงตัวตนของโรงเรียน

จากเหตุผลข้างต้นทำให้มีความเป็นไปได้ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าอัตลักษณ์โรงเรียนนั้น แท้จริงแล้วหมายถึงสิ่งใด ผู้บริหารแต่ละคนมีความเข้าใจอัตลักษณ์โรงเรียนในแบบของตนเองและไม่ตรงกัน ซึ่งส่งผลให้การประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนแสดงผลอย่างไรทิศทางซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรวิจารณาแนวทางการแก้ไขที่ได้กล่าวถึงในข้างต้นไปใช้ในการวางนโยบายส่งเสริมอัตลักษณ์โรงเรียนตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นยังมีจำกัด และยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนที่ได้รับการรับรองว่าเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนในประเทศไทย ประกอบกับผลการวิจัยที่พบว่าครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรให้ความสำคัญในการจัดเตรียมองค์ความรู้และเผยแพร่ให้กับผู้บริหารอย่างทั่วถึง โดยการสนับสนุนให้มีการวิจัยและเผยแพร่ เพื่อให้การพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนในประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2. ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารส่วนหนึ่งเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากล และอีกส่วนหนึ่งเข้าใจความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด ดังนั้น

การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน ควรชี้แจงให้ชัดเจนถึงความแตกต่างระหว่าง ความหมายของอัตลักษณ์ตามนิยามความหมายสากลและตามนิยามความหมายของอัตลักษณ์ตามที่ สมศ. กำหนด โดยอาจใช้คำที่แตกต่างกัน เช่น "อัตลักษณ์นักเรียน" เป็นต้น

3. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์ตาม นิยามความหมายที่ สมศ.กำหนดน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ รวมทั้งโรงเรียนในส่วนภูมิภาคมีความ เข้าใจน้อยกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจเป็นเพราะความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลใน อินเทอร์เน็ต ดังนั้นการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนควรให้ข้อมูลในลักษณะของสื่อ สิ่งพิมพ์มากขึ้น โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีความพร้อมในการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตน้อยกว่าโรงเรียน อื่นๆ

4. ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในด้านความหมาย ความสำคัญ ของอัตลักษณ์โรงเรียน และในด้านประโยชน์ การกำหนดและการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนยังมีความ เข้าใจคลาดเคลื่อนในบางประเด็น จึงควรจัดให้มีการให้ความรู้กับผู้บริหารโรงเรียนให้ครบถ้วน ครอบคลุมในทุกๆด้าน

5. ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อ การประเมินคุณภาพโรงเรียนเป็นสำคัญ ประกอบกับผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนด้าน ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน ดังนั้นนอกจากการให้ความรู้เกี่ยวกับ อัตลักษณ์โรงเรียนแล้ว ยังต้องสร้างความเชื่อมั่นในอัตลักษณ์โรงเรียนให้กับผู้บริหารโรงเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนนั้นยังมีอยู่จำกัด และ ยังไม่มีการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ดังนั้นจึงควร มีการศึกษาวิจัยเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ดังกล่าว

2. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งยังมีปัจจัยอีกหลายด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จของอัตลักษณ์โรงเรียน จึง มีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบกันในการพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียน

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดความพร้อมของโรงเรียนในประเทศไทยในการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียน เพราะจากการวิจัยพบว่าผู้บริหารยังมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนจำนวนมาก ซึ่งในการวิจัยนี้สามารถใช้ชี้ความพร้อมในการสร้างอัตลักษณ์โรงเรียนเพียงด้านหนึ่งเท่านั้น ควรมีการศึกษาตัวชี้วัดอื่นๆ เช่นความเข้าใจของครู ผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน ผลกระทบบุคคลทั่วไป ผลกระทบต่อสังคม เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คินิชิ อ. และ วิลเลียม บ. (2553). *องค์การและการจัดการ* [Management 3/e] (กึ่งกาญจน์ วรรณทัศน์, ธีรศักดิ์ กัญจนพงศ์, บุตรี จารุโรจน์, ศิวะนันท์ ศิวพิทักษ์, โศภชา อรัญวัฒน์, โสภณ แยม กลิ่น และ เบญจมาภรณ์ อิศรเดช ผู้แปล). กรุงเทพฯ, : แมคกรอ-ฮิล. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2553)
- เดวิด ฟ. อ. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์* [Strategic Menegement: Concept and cases] (สาโรจน์ โอพิทักษ์ชินวิน ผู้แปล). กรุงเทพฯ, : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2553)
- บันรส มาลากุล ณ อยุธยา (2551). *การพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ, : มิเตอร์ก็อปปี.
- ไปรยา ศรีสวัสดิ์ (2550). *การสร้างอัตลักษณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาสายช่าง*, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รีอบบิโนส์ ส. พ. และ เคาล์เทอร์ ม. (2554). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร* [Management] (วิรัช สงวนวงศ์วาน ผู้แปล). กรุงเทพฯ, : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2552)
- มอร์แกน ม. และ เลวิตต์ ร. อ. และ มาเล็ค ว. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ :ภาคปฏิบัติ* [Executing Your Strategy] (ณัฐยา สินตระการผล ผู้แปล). กรุงเทพฯ, : ธรรมมลการพิมพ์. (ต้นฉบับพิมพ์ ปี 2007)
- พัชสิรี ชมภูคำ (2553). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ, : แมคกรอ-ฮิล
- สมติต บางโม (2553). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ, : วิทยพัฒน์
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สำนักงาน. (2555). *คู่มือการ ประเมินภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับ สถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. กรุงเทพฯ, : สมศ.
- สุวิมล ว่องวาณิช (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ, : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร วุฒิกุล (2549). *กลยุทธ์การสื่อสารอัตลักษณ์ของชาติในโครงการรณรงค์ทางการท่องเที่ยวของ ประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย*, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชา สื่อสารมวลชน ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิชนา เฟื่องฟูสกุล (2546). *อัตลักษณ์ Identity การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด*. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ภาษาอังกฤษ

Abdelal R., Herrera Y. M., Johnston A. I. and McDermott R. (2009) *Measuring Identity: a guide for social scientists*. United States of America: Cambridge University Press.

Anu Puusa. Conducting Research on Organizational Identity. *Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies* 11 (January 2006).

Akin E. & Demirel Y. An Empirical Study: Are Corporate Image Relation Satisfaction and Identification with Corporate Influential Factors on Effectiveness of Corporate Communication and Consumer Retention. *European Journal of Social Sciences* 23 (March 2011).

Albert, S. & Whetten, D. Organizational Identity, in Cummings. *Research in Organizational Behaviour* 7 (1985).

Alessandir S. W. Medeling Corporate Identity: a concept explication and theoretical explanation. *Corporate Communications: An International Journal* 6 (May 2001) : 173-182.

Alvesson M. & Empson L. *The Construction of Organization Identity comparative case studies of consulting firm* [Online]. 2006. Available from : <http://www.lri.lu.se/pdf/wp/2006-3.pdf> [2011, October 6]

Beadle de Palomo, F. B. & Luna, E. *The Needs Assessment: Tools for Long-Term Planning*[Online]. 2000. Available from : <http://cyfernetsearch.org/sites/default/files/Beadle,%202000.pdf> [2012, February 20]

- Black L. D. *The Role of Organisational Identity and Identification in Corporate Social Responsiveness*[Online]. 2006. Available from :
http://www.accsr.com.au/pdf/OrganisationalIdentityandCSR_Leeora_Black_2005.pdf [2012,February 20]
- Boonshoft School of Medicine. *Needs Assessment Guideline*[Online]. 2006.
<http://www.med.wright.edu/fca/cme/needs.html> [2012,February 20]
- Cornelissen J. P., Haslam S. A. and Balmer J. M. T. Social Identity, Organizational Identity and Corporate Identity: Towards an Integrated Understanding of Processes, Patterning and Products. *British Journal of Management* 18 (January 2007) : S1-S16.
- Csordás T. (2008). Corporate Identity: with Special Regard to the Human Factor. Doctoral Dissertation, Enterprise theory and practice, University of Miskolc.
- Dutton J. E. et al. Organizational Images and Member Identification. *Administrative Science Quarterly* 39 (May 1994) : 239-263.
- Erikson E.H. Reflection on the dissert of contemporary youth. *International Journal of Psychoanalysis* 51 (March 1970) : 11-22.
- Gioia D. A. et al. Forging an Identity: An Insider-outsider Study of Processes Involved in the Formation of Organizational Identity. *Administrative Science Quarterly* 55 (May 2010) : 1-46.
- Hatch M. J. and Schultz M. Relations between organizational culture, identity and image. *European Journal of Marketing* 31 (May 1997) : 356-365.
- Hatch M. J. and Schultz M. (2004). *Organizational Identity*. United States: Oxford University Press Inc.
- Heerden C. H. V. Developing a Corporate Image Model. *SAJEMS NS* 2 (May 1999) : 492-508.
- Hong-wei He & Mukherjee A. Corporate identity and consumer marketing: A process model and research agenda. *Journal of Marketing Communication* 15 (June 2009) : 1-16.

- Kwan-Ling & Ka-Wai I. *Framework Development for Workforce Perception on Organizational Identity as Antecedent For Job Satisfaction and Behavioral Reactions*[Online]. 2012. Available from : [http%3A%2F%2Facademic-papers.org%2Focs2%2Fsession%2FPapers%2FB7%2F912-2018-1-DR.doc&ei=oTKrT6BjhlesB8CxxNsB&usg=AFQjCNHwvpLPGQqBaAL5By8IBMPBYrDwxw](http://academic-papers.org/focs/session/Papers/B7/F912-2018-1-DR.doc&ei=oTKrT6BjhlesB8CxxNsB&usg=AFQjCNHwvpLPGQqBaAL5By8IBMPBYrDwxw) [2012, February 20]
- Ludvik and Egerovi D. *School Image*[Online]. 2001. Available from : http://www.fek.zcu.cz/cz/katedry/cecev/mes_mat/imangl/anglimage.htm [2011,October 6]
- Malewar T. C. & Jenkins E. Defining the Corporate Identity Construct. *Corporate Reputation Review* 5 (June 2002) : 76-90.
- McCaslin, N. L. & Tibeziinda, J. P. *Assessing Target Group Needs*[Online]. 2006. Available from : <http://fao.org/docrep/W5830E/w5830e07.htm> [2012, February 20]
- Mohamad B. et al. Relationship between corporate identity and corporate reputation: A case of a Malaysian higher education sector. *Journal Managemen Pemasaran* 2 (May 2007) : 81-89.
- Moingeon B. & Ramanantsoa B. Understanding corporate identity: the French school of thought. *European Journal of Marketing* 31(June 1997) : 353-395.
- Oliver D. & Roos J. (2004). *Constructing Organizational Identity*. Swizerland: Imagination Lab Foundation.
- Oxford. Oxford Dictionary[Online]. 2011. Available from : <http://oxforddictionaries.com/definition/identity> [2011,October 6]
- Puusa A. & Tolvanen U. Organizational Identity and Trust. *Electronic Journal of Bussiness Ethics and Organization Studies* (June 2006) : 29-33.
- Ran B. & Duimering P. R. Imaging the Organization: Language use in Organizational Identity Claims. *Journal of Business and Technical Communication* 21 (May 2007) : 155-187.

- Rouda, R. H. & Kusy, M. E., Jr. *Needs Assessment: The First Step*[Online]. 1995. Available from : http://alumnus.caltech.edu/rouda/T2_NA.html. [2012, February 20]
- Sanchez-Casal S. and Macdonald A. A. (2009). *Identity in Education*. United States : Palgrave Macmillan.
- Schoemaker M. & Jonker J. Managing intangible assets An essay on organising contemporary organisations based upon identity, competencies and network. *Journal of Management Development* 24 (July 2005) : 506-518.
- Stoner et al. The role of identity in extra-role behaviors: development of a conceptual model. *Journal of Managerial Psychology* 26 (March 2011) : 94-107.
- Tam F. W. and Kwan P. Y. *School Images, School Identity, and How Parents Select Schools for Their Children: The Case of Hong Kong*. 2011. Available from : <http://www.irma-international.org/chapter/school-images-school-identity-parents/54103/> [2011, September 30]
- Tanti, Chris, Stukas, Arthur A, Halloran, Foddy M. J. and Margaret (2011). Social Identity Change: Shifts in Social Identity during Adolescence. *Journal of Adolescence* 34 (June 2011) : 555-567.
- Tubillejas B. et al. (2009). *A Model of Determinant Attribute of Corporate Image in Cultural Services*[Online]. 2009. Available from : <http://www.sagepub.com/journalsPermissions.navdoi:10.1177/0899764009344883>
- Yamane, T. (1967). *Elementary sampling theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall [2012, February 20]

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เรื่องกับแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

1. Reesa Smiddy

Principal of Mid Buchanan R-V Fuacett, Missouri

2. Raylene Walsh

Principal of Chapel Hill Elementary School Gladstone, Missouri

3. Elsie Poosawtsee

Principal of International Community School Bangkok, Thailand

4. Kerry Broyles

Principal of Liberty Junior High School Liberty, Missouri

5. Brian Herndon

Elementary School Principal of Liberty School District Liberty, Missouri

6. Susan Hurst

Retired Principal of Smithville R-II School District Smithville, Missouri

7. Terry Collins

Subject Matter Expert of DST Worldwide Services

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

1. Carla Forbes

Principal of Linden West Elementary Kansas City, Missouri

2. Raquel Coy

Associate Principal of Linden West Elementary Kansas City, Missouri

3. Beth Kossen

Director of Olivia's House Pre-School and Day Care Kansas City, Missouri

4. Karen Kerford

Elementary School Department Chairman of St. Joseph School District St. Joseph, MO

5. Kerry Bunker

Retired Junior High School Vice Principal of St. Joseph School District St. Joseph, MO

6. Tammy Flowers

Early Childhood Coordinator of Saint Joseph School District

7. Jason Hinckley

Clinical Supervisor of Preferred Family Healthcare

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตคุณ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สร้อยสน สกลรักษ์
4. อาจารย์ ดร.สังวรณ์ ังดกระโทก
5. นาวาตรีหญิง ดร.หฤทัย อาจปรุ
6. ดร.วิชุดา กิจธรรรม
7. ดร.วราภรณ์ แยมทิม
8. ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตัวเลือกที่ตรงกับโรงเรียนของท่าน หากมีการระบุให้เติมคำตอบ โปรดเติมคำตอบที่ตรงกับโรงเรียนของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน

1. โรงเรียนของท่านมีขนาด
 - 1 เล็ก 2 กลาง 3 ใหญ่ 4 ใหญ่พิเศษ
2. โรงเรียนของท่านอยู่ในสังกัด
 - 1 สพฐ. 2 สช. 3 เทศบาล
 - 4 ตชด. 5 กทม.
3. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด
 - 1 ภายในกรุงเทพฯ 2 ส่วนภูมิภาค
4. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด
 - 1 ในเขตเมือง / ในเขตเทศบาล
 - 2 นอกเขตเมือง / นอกเขตเทศบาล
5. โรงเรียนของท่านยึดถือแนวคิดของศาสนา
 - 1 พุทธ 2 คริสต์
 - 3 อิสลาม 4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ผู้สนับสนุนหลักของโรงเรียนของท่านคือ
 - 1 มูลนิธิ องค์กร 2 หน่วยงานทางศาสนา
 - 3 รัฐบาล 4 ผู้ประกอบการอิสระ
7. โรงเรียนของท่านก่อตั้งมาแล้วเป็นเวลา.....ปี
8. โรงเรียนของท่านมีนักเรียนจำนวน.....คน
9. โรงเรียนของท่านมีครู จำนวน.....คน
10. โรงเรียนของท่านมีบุคลากรอื่นๆ จำนวน.....คน

11. โรงเรียนของท่านเปิดสอนในระดับใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1 อนุบาล 2 ประถม
 3 มัธยมศึกษาตอนต้น 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนของท่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตัวเลือกที่ตรงกับโรงเรียนของท่าน

12. เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนในจังหวัดเดียวกัน ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่านมี

ชื่อเสียงอยู่ในกลุ่มใด

- 1 อยู่ในกลุ่มร้อยละ 5 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัด
 2 อยู่ในกลุ่มร้อยละ 10 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัด
 3 อยู่ในกลุ่มร้อยละ 20 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัด
 4 อยู่ในกลุ่มร้อยละ 50 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่สุดของจังหวัด
 5 ไม่อยู่ในกลุ่มของโรงเรียนที่จัดว่ามีชื่อเสียง
 6 ไม่แน่ใจ

13. นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียน มาจากครอบครัวที่มีรายได้เท่าใด

- 1 รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท / ครอบครัว / เดือน
 2 รายได้ 10,000 – 20,000 บาท / ครอบครัว / เดือน
 3 รายได้ 20,001 – 50,000 บาท / ครอบครัว / เดือน
 4 รายได้มากกว่า 50,000 บาท / ครอบครัว / เดือน

14. นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนของท่านมีโอกาสในการศึกษาต่อถึงระดับใด

- 1 ประถมศึกษา
 2 มัธยมศึกษาตอนต้น
 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 4 อุดมศึกษา

15. ชุมชนรอบข้างโรงเรียนมีปัญหาต่อไปนี้หรือไม่

- 1 มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 ปัญหาเสพติด 2 ปัญหาชุมชนแออัด
- 3 ปัญหาอาชญากรรม 4 ปัญหาความยากจน
- 5 อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 2 ไม่มีปัญหา

16. ชุมชนรอบข้างโรงเรียนมีการส่งเสริมด้านใดต่อไปนี้หรือไม่

- 1 มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 การส่งเสริมสุขภาพ
- 2 การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3 การส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม
- 4 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- 5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 2 ไม่มีการส่งเสริมด้านใดๆ

ตอนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมคำตอบในช่องว่าง

17. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1 ชาย 2 หญิง

18. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ปี

19. การศึกษาสูงสุดของท่าน

- 1 ปริญญาตรี 2 ปริญญาโท 3 ปริญญาเอก

รหัสสาขาวิชาเรียนต่อไปนี้นำใช้ในการตอบคำถามข้อ 20 - 22

01 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	02 สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
03 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย	04 สาขาวิชาประถมศึกษา
05 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	06 สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์
07 สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์	08 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
09 สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ	10 สาขาวิชาการสอนการงานอาชีพ
11 สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา	12 สาขาวิชาศิลปศึกษา
13 สาขาวิชาดนตรีศึกษา	14 สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา
15 สาขาวิชาพัฒนศึกษา	16 สาขาวิชาบริหารการศึกษา
17 สาขาวิชานิเทศการศึกษา	18 สาขาวิชาอุดมศึกษา
19 สาขาวิชาธุรกิจและอาชีพศึกษา	20 สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
21 สาขาวิชาวิจัยการศึกษา	22 สาขาวิชาสถิติการศึกษา
23 สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา	
24 สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน	
25 สาขาอื่นๆ	

ท่านจบการศึกษาสาขาใด (โปรดนำรหัสสาขาวิชา เดิมลงในช่องว่างข้อ 20-22)

20. ปริญญาตรี.....
21. ปริญญาโท.....
22. ปริญญาเอก.....

23. ท่านมีความเชี่ยวชาญด้านใด
(โปรดใส่ตัวเลข 1 – 3 ในทักษะที่ท่านเชี่ยวชาญมากที่สุด 3 ลำดับแรก)
- 1 หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา
 - 2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา
 - 3 การบริหารจัดการศึกษา
 - 4 การบริหารทรัพยากร
 - 5 การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 6 การนิเทศการศึกษา
 - 7 การพัฒนาหลักสูตร
 - 8 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 9 การวิจัยทางการศึกษา
 - 10 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
 - 11 การจัดการเรียนการสอน
 - 12 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
24. ท่านมีความสนใจด้านใดเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 ดนตรี
 - 2 กีฬา
 - 3 ศิลปะ
 - 4 การพัฒนาชุมชน
 - 5 วัฒนธรรม
 - 6 ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 7 ศาสนา
 - 8 เศรษฐกิจพอเพียง
 - 9 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
25. ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ณ โรงเรียนปัจจุบันมาแล้วเป็นเวลา.....ปี
26. ท่านเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ณ โรงเรียนอื่นมาก่อนหรือไม่
- 1 เคยดำรงตำแหน่ง เป็นเวลา.....ปี
 - 2 ไม่เคย

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตัวเลือกที่ตรงกับโรงเรียนของท่าน

27. อัตลักษณ์ของโรงเรียนของท่านระบุไว้ว่าอย่างไร

.....

.....

.....

28. ท่านคิดว่าอัตลักษณ์โรงเรียนของท่านจัดอยู่ในกลุ่มใดต่อไปนี้

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้	☐ 2 ส่งเสริมคุณธรรม
☐ 3 ส่งเสริมกีฬา	☐ 4 ส่งเสริมศาสนา
☐ 5 ส่งเสริมดนตรี	☐ 6 ส่งเสริมศิลปะ
☐ 7 เน้นการพัฒนาชุมชน	☐ 8 ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม
☐ 9 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	☐ 10 ส่งเสริมการวิจัยของครู
☐ 11 ส่งเสริมวัฒนธรรม	☐ 12 ส่งเสริมทักษะอาชีพ
☐ 13 ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	☐ 14 ส่งเสริมความใฝ่รู้
☐ 15 ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	☐ 16 ส่งเสริมด้านสุขภาพ
☐ 17 ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์	
☐ 18 ส่งเสริมกระบวนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
☐ 19 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

29. อัตลักษณ์โรงเรียนของท่านที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีการกำหนดขึ้นเมื่อใด

- 1 ก่อนท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
- 2 ระหว่างท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

30. อัตลักษณ์โรงเรียนของท่านเคยมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

- 1 เคย
- 2 ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 32)
- 3 ไม่แน่ใจ (ข้ามไปตอบข้อ 32)

31. โรงเรียนของท่านเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ด้วยสาเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 ปรับให้เข้ากับยุคสมัย
 - 2 ปรับให้สอดคล้องกับการประเมิน
 - 3 ปรับให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน
 - 4 ปรับให้สอดคล้องกับนโยบาย
 - 5 ไม่ทราบสาเหตุ / ไม่มีเหตุผลในการเปลี่ยนแปลง
 - 6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
32. โรงเรียนของท่านกำหนดอัตลักษณ์จากปัจจัยใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวคิดหลักของโรงเรียน
 - 2 แนวคิดของผู้บริหารโรงเรียน และผู้สนับสนุนโรงเรียน
 - 3 ความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน
 - 4 สภาพชุมชนรอบข้างโรงเรียน
 - 5 สภาพนักเรียน
 - 6 อัตลักษณ์ของโรงเรียนใกล้เคียง หรือโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
 - 7 นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด
 - 8 แนวทางการประกันคุณภาพของ สมศ.
 - 9 อื่นๆ(โปรดระบุ).....
33. ท่านคิดว่าอัตลักษณ์โรงเรียนของท่านในปัจจุบันมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
- 1 น้อย 2 ปานกลาง 3 มาก
34. ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่านมีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมอัตลักษณ์มากน้อยเพียงใด
- 1 น้อย 2 ปานกลาง 3 มาก
35. ในภาพรวม ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่านประสบความสำเร็จในการส่งเสริมอัตลักษณ์โรงเรียนมากน้อยเพียงใด
- 1 น้อย 2 ปานกลาง 3 มาก

36. ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนของท่านรับรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของท่านหรือไม่
- 1 รับรู้ชัดเจน 2 รับรู้บ้างบางส่วน
- 3 ไม่ได้รับรู้ 4 ไม่แน่ใจ
37. ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนของท่านรับรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของท่านหรือไม่
- 1 รับรู้ชัดเจน 2 รับรู้บ้างบางส่วน
- 3 ไม่ได้รับรู้ 4 ไม่แน่ใจ
38. นักเรียนภายในโรงเรียนของท่านรับรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนของท่านหรือไม่
- 1 รับรู้ชัดเจน 2 รับรู้บ้างบางส่วน
- 3 ไม่ได้รับรู้ 4 ไม่แน่ใจ
39. ท่านคิดว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนของท่านสอดคล้องกับอัตลักษณ์ที่ท่านต้องการให้โรงเรียนของท่านเป็นมากน้อยเพียงใด
- 1 สอดคล้องมาก 2 ค่อนข้างสอดคล้อง
- 3 ไม่สอดคล้อง 4 ไม่แน่ใจ
40. โรงเรียนของท่านได้รับการประเมินภายนอกรอบที่สามแล้วหรือไม่
- 1 ได้รับการประเมินแล้ว (โปรดตอบข้อ 40 และ 41)
- 2 ยังไม่ได้รับการประเมิน (ข้ามไปตอบข้อ 42)
41. โรงเรียนของท่านได้คะแนนการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 9 “ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา” เท่าใด
- 1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน
42. โรงเรียนของท่านได้คะแนนการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 10 “ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา” เท่าใด
- 1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน

43. ท่านคิดว่าท่านเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนในภาพรวมดีเพียงใด
- 1 เข้าใจดี 2 เข้าใจบางส่วน 3 ไม่เข้าใจ
44. ท่านคิดว่าคำว่า **อัตลักษณ์** และ **เอกลักษณ์** มีความหมายเหมือนกันหรือไม่
- 1 เหมือนกัน 2 แตกต่างกัน 3 ไม่แน่ใจ
45. ท่านคิดว่าความหมายของอัตลักษณ์ตามที่ท่านเข้าใจ กับตามที่ สมศ. กำหนดเหมือนกันหรือไม่
- 1 เหมือนกัน 2 แตกต่างกัน 3 ไม่แน่ใจ
46. หากมีการจัดอบรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนสำหรับผู้บริหาร ท่านสนใจเข้าร่วมหรือไม่
- 1 สนใจ 2 ไม่สนใจ
47. หากมีการจัดอบรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนสำหรับครู ท่านสนใจให้ครูในโรงเรียนของท่านเข้าร่วมหรือไม่
- 1 สนใจให้ครูส่วนใหญ่เข้าร่วม
- 2 สนใจให้ตัวแทนครูเข้าร่วม
- 3 ไม่สนใจให้ครูเข้าร่วม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความต่อไปนี้

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่แน่ใจ
63. โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนจะทำให้มีชื่อเสียง					
64. การเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียน อาจส่งผลต่อภาพลักษณ์โรงเรียนไม่มากนัก					
65. แม้โรงเรียนจะยังมีอัตลักษณ์ไม่ชัดเจน ทีมบริหารก็สามารถวางแผนการทำงานที่ชัดเจนได้					
66. โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน มักจะได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าเป็นอย่างดี					
67. โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน จะสามารถบริหารจัดการได้ง่าย					
68. อัตลักษณ์มีส่วนในการทำให้บุคคลภายนอกสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน					
69. อัตลักษณ์มีส่วนทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในโรงเรียน					

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่แน่ใจ
70. โรงเรียนจะประสบความสำเร็จในการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนถ้าให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองและบุคคลภายนอก					
71. กิจกรรมภายในโรงเรียนบางกิจกรรมไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน					
72. โครงสร้างหน้าที่บุคลากรมีความสำคัญต่อการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน					
73. ผู้บริหารต้องวางกลยุทธ์การจัดการโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์โรงเรียนเป็นอันดับแรก					
74. โรงเรียนจะต้องสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียน					
75. หลังการประเมิน ถ้าพบว่าอัตลักษณ์โรงเรียนไม่เกิดขึ้นจริง ต้องมีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียน					

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่แน่ใจ
76. อัตลักษณ์โรงเรียนต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน					
77. การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนต้องคำนึงถึงสภาพนักเรียน บุคลากร ครู					
78. อัตลักษณ์ที่โรงเรียนกำหนดต้องสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง					
79. อัตลักษณ์โรงเรียนที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลง					
80. หากผู้บริหารย้ายไปบริหารโรงเรียนที่สร้างอัตลักษณ์เกิดขึ้นจริงไม่ได้ผู้บริหารมีสิทธิเปลี่ยนอัตลักษณ์ได้					

หากโรงเรียนของท่านมีอัตลักษณ์เน้นด้านกีฬา ท่านเห็นว่าควรดำเนินการตามข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 81. ให้ครูพลະดำรงตำแหน่งที่ต้องดูแลกิจกรรมภายในโรงเรียน
- 82. รับสมัครครูโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาประกอบด้วย
- 83. กำหนดให้การเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการร่วมกับกีฬา
- 84. กำหนดให้เด็กนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมชมรมกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่ง
- 85. รับนักเรียนเข้าเรียนโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาเป็นเกณฑ์สำคัญ

หากโรงเรียนของท่านอยู่ในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ท่านคิดว่าอัตลักษณ์ใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 86. มั่นคงในศาสนา
- 87. สำนักรักบ้านเกิด
- 88. คล่องแคล่วบริการ
- 89. สร้างสุภาพบุรุษ กุลสตรี
- 90. เน้นภาษาเพื่อประกอบอาชีพ

ตอนที่ 8 แนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของโรงเรียนท่าน

รายการ	การดำเนินการ	ครูมีส่วนร่วม มากน้อย เพียงใด	ผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วน ร่วมมากน้อย เพียงใด	ชุมชนมีส่วน ร่วมมากน้อย เพียงใด	มีการกำหนด ทางเลือก และเลือก แนวทางที่ดี ที่สุดหรือไม่	มีการนำ แนวคิดไป ทดลองใช้ ก่อนนำไปใช้ จริงหรือไม่	มีการสอบถาม ความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมา ปรับปรุงหรือไม่
91. ผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกันวางแผนทาง เป้าหมายในการ กำหนดแนวทาง บริหารจัดการ โรงเรียน	☐ ทำ	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี
	☐ ไม่ได้ทำ						
92. ทำการตรวจสอบ สภาพโรงเรียน สิ่งแวดล้อม ความ พร้อมของโรงเรียน	☐ ทำ	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี
	☐ ไม่ได้ทำ						

รายการ	การดำเนินการ	ครูมีส่วนร่วม มากนัก เพียงใด	ผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วม มากนัก เพียงใด	ชุมชนมีส่วน ร่วมมากนัก เพียงใด	มีการกำหนด ทางเลือก และเลือก แนวทางที่ดี ที่สุดหรือไม่	มีการนำ แนวคิดไป ทดลองใช้ ก่อนนำไปใช้ จริงหรือไม่	มีการสอบถาม ความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมา ปรับปรุงหรือไม่
93. ศึกษา เปรียบเทียบ แนวทางการบริหาร จัดการกับโรงเรียน อื่นๆ	☐ ทำ ☐ ไม่ได้ทำ	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี
94. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันสรุป และ กำหนดข้อตกลง ของโรงเรียน	☐ ทำ ☐ ไม่ได้ทำ	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี	☐ มี ☐ ไม่มี

ภาคผนวก จ
ผลการพิจารณาคูณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC
(Item Objective Congruence)

ข้อที่	ข้อรายการ	IOC
ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายสากล		
คำถาม ข้อความต่อไปนี้จัดเป็นอัตลักษณ์โรงเรียนหรือไม่		
1	เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม	1
2	ใส่ใจเทคโนโลยี	1
3	ยึดมั่นในหลักศาสนา	1
4	สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	1
5	ยึดมั่นประชาธิปไตย	1
6	เป็นผู้นำด้านการวิจัยชั้นเรียน	1
7	โรงเรียนสะอาด บรรยากาศดี	1
8	เป็นโรงเรียนน่ารัก	1
9	สร้างทางเลือกทางการศึกษา	1
10	ห้องเรียนครบวงจร	1
11	เน้นหลักสูตรสองภาษา	1
12	โรงเรียนมาตรฐานสากล	1
13	มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี	1
14	พัฒนาครูสู่มืออาชีพ	1
15	เอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง	1
ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอัตลักษณ์โรงเรียนตามนิยามความหมายที่ สมศ. กำหนด		
คำถาม ข้อความต่อไปนี้จัดเป็นอัตลักษณ์โรงเรียนหรือไม่		
16	เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม	1
17	ใส่ใจเทคโนโลยี	1

18	ยึดมั่นในหลักศาสนา	1
ข้อที่	ข้อรายการ	IOC
19	สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	1
20	ยึดมั่นประชาธิปไตย	1
21	เป็นผู้นำด้านการวิจัยชั้นเรียน	1
22	โรงเรียนสะอาด บรรยากาศดี	1
23	เป็นโรงเรียนน่านั่ง	1
24	สร้างทางเลือกทางการศึกษา	1
25	ห้องเรียนครบวงจร	1
26	เน้นหลักสูตรสองภาษา	1
27	โรงเรียนมาตรฐานสากล	1
28	มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี	1
29	พัฒนาครูสู่มืออาชีพ	1
30	เอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง	1
ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอัตลักษณ์โรงเรียน		
คำถาม ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่		
31	อัตลักษณ์โรงเรียนส่งผลต่อชื่อเสียงโรงเรียนเป็นอย่างมาก	0.88
32	การเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียนจะส่งผลต่อภาพลักษณ์โรงเรียนเป็นอย่างมาก	1
33	โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ไม่ชัดเจนส่งผลให้ทีมบริหารวางแผนการทำงานที่ชัดเจนไม่ได้	1
ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของอัตลักษณ์โรงเรียน		
คำถาม ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่		
34	โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนมักจะได้รับ การสนับสนุนจากศิษย์เก่าเป็นอย่างดี	0.88
35	โรงเรียนที่มีอัตลักษณ์ชัดเจนจะสามารถบริหารจัดการได้ง่าย	0.88
36	อัตลักษณ์มีส่วนในการทำให้บุคคลภายนอกสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน	1
37	อัตลักษณ์มีส่วนทำให้นักเรียนเกิด ความภาคภูมิใจในโรงเรียน	1

ข้อที่	ข้อรายการ	IOC
ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน		
คำถาม ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่		
38	โรงเรียนจะประสบความสำเร็จในการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียนถ้าให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองและบุคคลภายนอก	0.88
39	กิจกรรมภายในโรงเรียนทุกกิจกรรมต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน	1
40	โครงสร้างหน้าที่บุคลากรมีความสำคัญต่อการบริหารอัตลักษณ์โรงเรียน	1
41	ผู้บริหารต้องวางกลยุทธ์การจัดการโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์โรงเรียนเป็นอันดับแรก	1
42	โรงเรียนจะต้องสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียน	1
43	หลังการประเมิน แม้ว่าอัตลักษณ์โรงเรียนไม่เกิดขึ้นจริง ก็ไม่ควรปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์โรงเรียน	0.88
ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน		
คำถาม ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่		
44	อัตลักษณ์โรงเรียนกำหนดจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน	1
45	การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนต้องคำนึงถึงสภาพนักเรียน บุคลากรและครู	1
46	อัตลักษณ์ที่โรงเรียนกำหนดต้องสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง	1
47	อัตลักษณ์โรงเรียนที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลง	1
48	หากผู้บริหารย้ายไปบริหารโรงเรียนที่ยังสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นจริงไม่ได้ ผู้บริหารไม่มีสิทธิเปลี่ยนอัตลักษณ์ได้ด้วยตนเอง ¹	1
ด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนไปใช้		
คำถาม หากโรงเรียนของท่านมีอัตลักษณ์เน้นด้านกีฬา ท่านเห็นว่าควรดำเนินการตามข้อใดบ้าง		
49	ให้ครูพลศึกษาดำรงตำแหน่งที่ต้องดูแลกิจกรรมภายในโรงเรียน	1
50	รับสมัครครูโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาประกอบด้วย	1
51	กำหนดให้การเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการร่วมกับกีฬา	1

52	กำหนดให้เด็กนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชมรมกีฬานิดีโตชนิดหนึ่ง	1
53	รับนักเรียนเข้าโดยพิจารณาความสามารถด้านกีฬาเป็นเกณฑ์สำคัญ	1
ข้อที่	ข้อรายการ	IOC
<p>คำถาม หากโรงเรียนของท่านอยู่ในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ท่านคิดว่าอัตลักษณ์ใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนของท่าน</p>		
54	มั่นคงในศาสนา	1
55	สำนึกรักบ้านเกิด	1
56	คลองแคล้วบริการ	1
57	สร้างสุขภาพบุรุษ สุขภาพสตรี	1
58	เน้นภาษาเพื่อประกอบอาชีพ	1

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศษ 0512.6 (2771)/55- 1432

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มีนาคม 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุภฤกษ์ รัชชาติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและแนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771) 55-1441

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิชุดา กิจธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุกฤกษ์ รักชาติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและแนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายศุภฤกษ์ รักชาติ เกิดเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์) วิชาเอกชีววิทยา และ คอมพิวเตอร์การศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ภายหลังได้เข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธี วิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี การศึกษา 2553